

26 POVEŠTI

SA

MLADE LJUDI

ŠPIŠAL

Shtefan Kozianzhizh

MLAD DUHOVEN
GORISHKE VELKE ŠHKOFIJE.

V' GORIZI

Natifnil in saloshil Paternolli

1847.

26

() ZENA 30 kr. ()

() ()

26 POVESTI

SA

MLADE LJUDI

SPISAL

SHTEFAN KOZIANZHIZH

MLAD DUHOVEN
GORISHKE VELKE SHKOFIJE.

V' GORIZI

Natifnil in saloshil Paternolli

1847.

22 NOVEMBER

1968

MILAN R. J. U. B.

LIBRARY

OSREDNJA KNJIZNICA

MILAN R. J. U. B.

OSREDNJA KNJIZNICA

S 92

U 32 397 / 1968

JAKOB HISHNIK INO NJEGOVI OTROZI

Poboshui ljub' pravizo,
Deflih je sanizhvan,
Povfot terdì refnizo,
In zhednosti je vdan ;
Hudòbni se mu pazhi,
Sa hlinza ga imá,
Ga tare in ga tlazhi, —
Doklér ga ne sposná.

Jakob Hifhnik je bil priden in bogabojezh kmet, dober ozhe ino svešt podloshnik. Pa reve fo ga slo terle; na to mu je she pridna shena umerla; se vé de je jokal po svoji Notburgi, (tako se je klizala njegova rajnza,) ino britke felse tozhil, fosebno pa na dan pogreba. Shalofno ino stokaje se verne s svojimi tremi otrozi od pokopalifha domú, kjer si vsak otrozhizh svoj posebni kotizh poifhe, de se per miru sjoka.

Tudi Jakob se ni mogel fols sdershati, kadarkoli je memo postelje fhel, na kateri je njegova neposabljiva Notburga umerla; nikoli ni mogel posabiti dneva, ko mu je sadnjikrat svojo roko podala. « O frezhen dan — je sdihoval — ker mi je bila Notburga fhe tako bliso! Ali tiho! — se je po tem tolashil — tiho! sej mi ni na vezhno odvseta, sej mi je fhe smiraj bliso, in dan pride, ker jo bom sopet vidil, in je vekoma ne sapustil! »

Zhes nektere dni pertezhe Katriza, narstarfhi Jakobova hzhi, plakaje domu; ozhetu se je prezej sdelo, de ji je kdo kaj shaliga storil. « Katriza! kaj ti je? » — jo poprafhajo.

Katriza. Oh, ljubi ozhe! nash fofed Klòp mi je bil tako hud. Sdaj vaf bo vsiga konez — mi je ozhitno pred vsimi ljudmi rekel — ko bi ne bili imeli svoje matere, bi she sdavno vsi s svojim salim ozhetam vred na berafhko palzo djani bli; ali kar se ni do sdaj, se bo gotovo sa naprej sgodilo. In lih prav vam je; Bog le kratek zhaf zhaka, potem pa kasnuje (fhtrafuje.) Le povej svojimu ozhetu, de sim jest to govoril.

Kako ne bo tako govorjenje dobriga otroka shalilo? Ozhe. Nizh ne maraj, ljuba Katriza!

Jakob. Modrejshi perjenja. Kerzhmar! tù je plazhilo. Sofedje (sa njim) Ravno prav, de gréfh, zhe ne bi te bili vùn vergli...

JAKOBOVA DRUSHINA SE REVNIH INO NESREZHNIH RADA USMILI.

Tako so Jakoba smiraj bolj fovrashili, in kjer so mogli, so mu sabavljali. To mu pa ni serza ogrelo, tudi ni dosti maral sa svoje sosedé; v Boga je svoje saupanje stavil, ino svoje otroke v Boshjim strahu redil. Njegovi otrozi so bili satorej shiva podoba svojiga ozheta; bili so poboshni, poshteni ino polni ljubesni, kakor on; ali poredni sosedhki otrozi so jih ravno sa tega voljo smiraj sanizhevali.

Neki dan se Gashperju, Jakobovimu sinu, domu gredožhimu, derhal vlazhugarfskih otrok perdrushi, ino mu sabavlja. Ali Gashper teh paglovzov fhe ne pogleda, in svojo pot gredé, sagleda staro shenizo sa plotam leshati, ki je bla od starosti na tla pozhenila, ker so jo slabosti obhajale. Hudobni otrozi jo sasmehujejo,

ino jo s blatam luzhajo. » Fej! fram vaf bo-
 di — vpije Gafhper—s starih ljudi, nam uzhe-
 nik smiram pravijo, se ne sme norza delati.
 Ali ne vidite, de je bolna? » — » Kaj nam
 sato, » — savpijejo otrozi, vershejo she enkrat
 blata na - njo, ino stezhejo. Gafhper pa se spo-
 mní, kar je v sholi slifhal, de se mora v fili
 takim s merslo vodo senzè smozhiti. Urno tezhe
 k blishnjimu studenzu, sajme vode v klobuk,
 mozhi s njo senzè bolne shene de se je pozhasi
 sopet savedla, ter jo prime pod pasduho, ino
 jo domu sprémi.

Njegova sestra Katriza je bila ravno tako
 usmiljena. Neki popoldan je shla h kerihan-
 fkimu nauku; kar perdervi nevihta; plôha se
 je vfula, ino ne odjenja do temne nozhi. Te-
 daj she ponozhi se Katriza s drugimi otrozi
 s vafi domu poda. In ker so mogli skos gojsd
 iti, so se vsi od strahu tresli ko listje; Katriza
 pa se nizeh ni bala. Ko pridejo v fred gojsda,
 slifhijo mili jokajozhi glas. » Pofhaft!! » sav-
 pijejo otrozi, in sazhnejo tezhi, kar morejo.
 Katriza ni stekla; spomni se, de je v sholi
 vezhkrat povešt brati slifhala, kir pravi: kadar
 kdo po nozhi méni, de kako pofhaft vidi ali
 slifhi, naj naravnoš blishej stopi temu, kar vidi

ali slifhi, ino preprizhan bo vsakokrat, de ni
 poshaft. Serzhno ino bres strahu se tje blisha,
 od kodar je glaf slifhala. Kmalo sagleda vosno
 kolo, in potem gospofk klobuk: « To she ni po-
 shaft!» si misli, stopi hitrejshi, ino stokanje se
 smiraj bolj raslega. Na sadnje sagleda dva v
 kozhii vpreshena konja v les samotana, ino ne
 dalezh prozh gospoda ino gospo hudo ranjena
 na tleh leshati, ki nesta eden drugemu poma-
 gati mogla. — « Ti si angeljzhek Boshji nama
 s nebef poslan » — ji rezheta, kadar deklizo
 sagledata. — « Ljuba moja — odgovori Ka-
 triza — jest vaju ne morem seboj vseti; ali po-
 terpita malo, hitro hozhem tezhi, in svojiga o-
 zhetu poklizati! » — Stori to, ljubo dekle!
 ino podvisaj kar moresh, bofh she svoje plazhi-
 lo dobila » — « Oh, kaj sa plazhilo! » — pravi
 Katriza, ino she stezhe domu.

Ozhetu pové, kai je vidila ino slifhala. Ja-
 kob to slifhat urno vstane, napravi vos, in vsa-
 me seboj vse tri otroke, ki so pred njim svetili
 do kraja, kir sta ranjena leshala; dene ju na
 vos, in Gashper ju pelja domu. Jakob pa od-
 mota mej tem konja, in dirja she sa njimi, kar
 savpije Gashper: « Ozhe! she ena; gospod ino
 gospa pravita, de mora tudi njuni kozhjash

neki bliso leshati. » « Peljite ju le domu — rezhejo otrokam ozhe — ino stesite med tim bolnikama, ga bom she jest poiskal. » To sgovori, perveshe konja k drevesu, ino najde kozhjasha bliso tam mertviga K' febi ga vsame na konja, ino jaha s njim domu. « Bog se usmili tvoje dushe ubogi Filip ino ti poverni tvojo svestobo! » Sta bolnika rekla, kadar sta mertviga pernesti v gledala.

Jakob ju sprafhuje, kdo de sta, in kako se jima je ta nefrezha pergodila. « Jest vam hozhem vse dopovedati, ljubi ozha! — mu urno Katriza v besedo feshe — bolnika ne moreta savoljo prevelike slabosti dvakrat svojih nefrezh praviti. Kupza sta is Kovarniga, sta bila na Blagigradskim tergu. Ker je tako strafhna nevihta nenadjama perdervila, se jima konja splafhita, de ju ni mogel vezh kozhjash vder-shati. S vosa je doli padel, bleso je bil povoshen; gospoda pa ino gospo sta konja s kozhijo vred she dalezh naprej vlekla, dokler sta se v les samotala, in nista vezh naprej mogla. Trideset milj imata she do svojiga doma. »

Ozhe. Oh, nefrezhna zhloveka! Koj hozhem konja ofedlati in po vrazha jesditi.

Kupza. Vse vam bo dobro plazhano, ljubi

mosh! pa s he ena je; v najini kozhii, ki je s he v gojsdu, imava dosti blaga.

Ozha. Urno! Gashper, jahaj ti po sdravnika, ino jest bom kozhijo sem perpravil. Ti pa Katriza! skuhaj kaj dobriga bolnikama, in Lenza, delaj jima kratekzhas, pa le urno, le urno!

Kmalo perpelja Jakob polni, nalosheni vos is gojsda, in ga pod streho spravi. Koj potem pride tudi Gashper s vrazham. Ta jih je sagotovil, de rane niso nevarne, ino obljubi, jih v kratkim szeliti: — « Jakob! tu ste pa dobro naleteli — mu rezhe vrazh, ker ga Jakob s hishe spremi — ta je gospod Majer ino njegova gospa, bogata kupza is Kovarniga; ko sim s he v fholo hodil, sim per njima hrano imel. O, ta imata dosti zvenka! « Nizh savoljo plazhila, anpak vse is ljubesni do Boga ino blishnjiga — to je moj pregovor » — mu odgovori Jakob, in ga profi, de bi si slo persadeval, ta dva bolnika kmalo osdraviti. Drugi dan sta bolnika vkasala Filipa zhaftitljivo pokopati. Ona pa sta se v nekih tednih popolnoma szelila, ker sta bila od Jakobove drushine lepo ino sferbno postreshena.

Dan lozhitve se je tedaj blishal, ino Jakob bi

bil imel rajtingo povedati. Ker pa ni hotel plazhila vseti, sta premoshna zhloveka ozheta ino otroke bogato obdarila. Samo Katriza ni nizeh dobila; « Katriza — rezheta Jakobu — mora s nama iti. Ta angel nama je shivljenje otél, in polovizo najniga premoshenja ohranil; jo hozheva tedaj seboj vseti ino sa njo kakor sa lastniga otroka fkerbeti. Midva imava le edino hzher. Jakob! Katriza bo dobro preskerbljena. Ali hozhete?

Jakob. Katriza, ali hozhesh s njima iti?

Katriza. O serzhno rada, ozhe! sej v mesto bi bila she sdavno rada shla.

Jakob. Kufhni tedaj roké gospodu ino gospej, ino sahvali se jima, de te hozheta preskerbeti.

Sdaj si Katriza svojo zulizo napravi, ino se na namenjen dan blagoslovljena od zele drushine s kupzam na pot poda.

« Lejta otroka! — rezhe Jakob, kadar je kozhija odshla — nash ljubesnivi Bog je Katrizo she preskerbel; ofhanita le tudi vidva vedno dobra ino poshtena otroka, in Bog bo tudi vaji preskerbel, » Kmalo potem pishe Katriza, de se ji tam prav dobro godí, in de jo virefnizi imajo kakor lastniga otroka. Tega

se ozhe s drushino neisrezheno veseli ino Boga sa njegove dobrote hvali.

BOG JAKOBA HUDO OBISKUJE.

V zhloveshkim shivljenju se veselje ino shaloft, vedno verstita, kakor luzh ino senza na podobah. Tudi Jakoba je to naletelo.

Neki dan pokriva Gasper hisho. Pade s strehe, ino si levo roko ino nogo slomi. Napol mertviga poberejo, in she menijo, de ga bo ta padez pod semljo spravil. Zhes dolgo osdravi, ali vse shive dni je ostal ves pohabljen ino shantov (ali shepast,) de ni bil vezh sa kmezsko delo.

Jakoba je ref ferze bolelo, viditi svojiga Gasperja, ki mu je she per vsakim delu v roke segal, na enkrat tako pohabljeniga. » Pa Bog je tudi Ozhe reveshev; bo gotovo tudi sa Gasperja fkerbel » si misli, ino vsame hlapza.

Nektere leta so pretekle, ino Jakob je bil smiraj vesel, def ravno ni bil Gasper sa nobeno delo. Nesrezha pa ni nikoli vgnana. Bog ga hozhe she enkrat fkufti, preden ga k sebi poklizhe. Kuga se je njegove shivine lotila. Govedo sa govedam mu zerkne, ino od dveh

konj mu le eden ostane. Jakob terdno ino stanovitno terpi, in svoje saupanje v Boga stavi; vender so tolike nefrezhe njegov shivot tako slabile, de je hudo sbolel.

Zhe je vezhi nefrezha Jakobovo hifho sadela, bolj so se fofedje veselili. Lenza zelo vaf s denarjem obhodi mleka ali masla ifkaje, ali bila je ali s gerdimi besedami odpodena, ali so ji k vezhimu rekli, de ne morejo pomagati; s bolnim ozhetam vred bi bila revna drushina lakot terpeti mogla, ko bi se ne bila neka kmetiza njih vsmilila, de jim je fkrivaj v fili pomagavala. Ali v pivnizi sdaj veselje oshivi. Serdizu in Klopju je sdaj vol (ali bira) dofti bolj difhal, ker vidita Jakoba v revah. » Sdaj, fofedje! — sazhe Serdiz — sdaj, sdaj vidite ozhitno, de je zhes Jakobove boshja shiba perfhla. Ali vam nisim to smiraj pravil, de Bog le zhaka, potem pa hudobne bolj ojfthro kasnuje? Dva fofeda. Prav imafh, Serdiz! —

Sdaj perstopi ptujz v slabim plajfhi savit v pivnizo: « Kerzhmar? polizh vola! » — sakrizhi, in se sraven kmetov vfede. — Kmetje ga pa fhe ne pogledajo, in Serdiz le naprej govori: « Kdor kolj pokorfhne ne fkasuje, ga Bog in zhlovek sanizhuje » — nam je fhlapa pod sobe

djal; sdaj se vidi, kako mu Bog plazhuje ker se je okoli grofa ino duhovnov tako pridno snil. Lepò ga je oblagodaril, se lohka hvali. Zhe ga Bog ne tepe, tako ne vem, kaj. — in » Ne samerite, kaj je pa ta Jakob hudiga storil, — mu ptujz v besedo feshe — de ga Bog, kakor pravite, tako hudo tepe? »

Serdiz. Sadošti hudiga! On je vesl soper nas, ino terdi s salo gosposko; sraven tega bi pa nas vboga shlapa she rad sa norza imel; mi hozhemo v svoji veri shiveti ino vmreti, ali on — pleshe, kakor mu jo grof ino fajnoshter godeta. Sdaj pa imaj njegov prebrisan sin si je roko ino nogo slomil, shivina mu je pozerkala, ino on sam vmira sdaj v nadlogi.

Ptujz. Mu bošte faj kakor dobri sosedje v reyi pomagali?

Serdiz. Kaj pa de — ko bi na pol mertev tukaj pred menoj leshal, ga ne pogledam.

Klop. Ino ko bi se imel v vodi ytopiti, ga ne islezhem. Pazhakajte le, de samishi, njegovi otrozi bodo she le skufili, sakaj nas je sa-shpotval.

Ptujz. O vi trinoški (ali tiranški) ljud-je! Vas to uzhi ker shanfka ljubestin?

Serdiz. Aha! ta je tudi smed novitnikov

eden! Ja ja, to ste she pravi moshjé, ki smiraj od ljubeshni do blishniga klepetate. — Ino kratkim, kdo se bo tukaj med naf meshal? komur ni to prav, naj gre drugam pravize ifkat.

« Praviza se bo tudi nafhla » — rezhe ptujz, ter gre urnobis pivnize.

Klop. (sa njim) Ta mi je she le ta pravi. — Ko bi bil poshten, bi si ne bil tako obraša sakrival. Jaderno perfopi kerzhmar v'ifbo: » Sofedje! — pravi — lépo ste naredili! — Ta ptujz je nafh grof. Ko sim mu na konja pomagal, se mu plajsh rasgerne, in sagledam njegovo svesdo, ter ga koj sposnam. »

Serdiz. Maram sa grofa! to ima od svojiga ogledovanja, de marfikterikrat refnizo pod nos dóbi.

Klop. Sa stran mene tudi, naj bo grof, ali kaki drugi! — Pernefite mi ga she en polizh!

Drugi kmetje se saporedama domu smusajo. K' sadnjim tudi Serdiz ino Klop vfa pijana domu grefta.

Per Jakobovih pa je bilo vedno shaloftni. Bolni ozhe fo smiraj bolj flabeli, ino otroka sta smiraj bolj jokala, Bili fo kot jagneta med volkovmi. Kodar fo pomilvanje ifkali, fo

fhkodoshelnoft nafhli, in nameft pomozhi pa nadloge, » Oh ljubi ozhe! — ſta otroka javkala — Zhe naji vi ſapuſtite, kakſhina ſe bo nama ſirotama godila? »

Ozhe. Ne jokajta otroka! Zhe vaji tudi jeſt moram ſapuſtiti, bo vender Bog ſhe vajin ſkerbni ozhe. Jeſt vama ne morem vezhi pomagati, Bog me je hudo obiskal, ne morem vezh s poſtelje. Pa to dela vſe Boshja roka, otroka! Dobro vém, de vaji bodo ob nafhe lepe njivze ino ledine perpravili; zhe jih pa prodaſta, ſe boſta s Boshjo pomozhjo s denarmi, ki jih ſanje potegneta, lohka preſhivela.

Otroka. Ali ljubi ozhe! ni duſhe v' zeli vaſi, de bi ſa ſa naji kaj marala; na to ſva ſhe otroka, ki ſe na to ne umeva; kdo bo to ofkerbel?

Ozhe. Ne ſkerbita ſa to. Naſh goſpod grof ſo dober goſpod, kolikorkrat ſim le per njih bil, ſo me vſelj na rame poterkali, in rekli: Jakob, ti ſi mi ſveſt podloſhnik; zhe ti bo zheſar treba, pridi k meni. » Njim potoshita, oni vama bodo gotovo pomagali.

dom per Bogu!

BOG REVNIH NE SAPUSTI

V' vseh revah upaj le v Boga,

On ti bo podelil, kar ti svet ne da.

Vboga otroka sta ravno plakaje svoje reve toshila, ino Jakob ju je, kar je mogel, tolašil, kar nekaj pred hišhod sasvonzhika. Kako se vboga drushinza sazhudi, ker vidi na dvorih trije debelih goved, ino eniga konja; grofov hišhnik stopi per ti prizhi v hišho h Jakobu ino rezhe:

Ljubi Jakob! moj gospod grof te lepo posdravijo, in ti poshlejo sdaj, ko je kuga minula, v plazhilo ljubesni ino svestobe do — njih, nekaj goved, de sopet hlev napolnishi; ino malo perpomozh sa tvojo bolesin — mu poda nekaj slatih.

Bolni Jakob se od veselja sjoka. »Moj Bog! — sdilne, — ter flabe roke prot nebu povsdigne — moj Bog! nekonzhna je tvoja dobrot! poverni ti milimu grofu. — Sahvalite gospod grofa, rezhe sdaj hišhniku, sahvalite jih v mojim in mojih otrok imenu, kakor samorete. O, jest hozhem gotovo sa - nje profiti, kadar bom per Bogu! »

Hifhnik. Jutre te bodo grof fami obifkali. She danf bi bili perfhli, to de morajo tvoje fofede salfifhati. S Bogam!

Otrozi sopet hlev fnashijo, ga s brinjam pokadijo, in peljajo va - nj lepo rejeno shivino.

» Lejta otroka! — fo potem ozhe djali, — Bog naf ne sapufti. On vsame, pa sopet da. On je nafho Katrizo prefkerbel, ino nam je sopet shivino dal; tudi po moji fmerti vaji ne bo sapuftil. » Prihodni dan fo tudi ref gofpod grof perfhli s Serdizam ino Klopam vred. Perjasno Jakoba posdravijo; Ter fe h fofedama obernejo: » Rozhno! profita sdaj svojiga fofeda, de vama vse ftorjene krivize odpufti. « So-feda ftorita to. Jakob jima svojo roko poda, ino rezhe s milim glafam: » Ljuba fofeda! s ferza vama vse odpuftim! « — Potem fo grof oba Jakobova otroka v svoje narozhje vseli, ino jima rekli: » Vedita, jest hozhem biti tima otrokama ozhe, in gorjé tiftimu, ki se bo podftopil, jima kaj shaliga ftoriti! « — (k fofedama) Svojo pervo dolshnost fta ftorila; ali kasni, ki fim jo vama napovedal, se imata prezej podvrezhi. » — Jakob to flifhavfhi vsdigne svoje roke, in pravi tihama: » Profim, persane-fite jima! «

Naj bo tedaj — rezhejo grof — na profh-
 njo mojiga ljubiga Jakoba vama je kasin (ali
 fhtrafinga) odpufhena. Pa ne bodita v prihod-
 no vezh tako nevmiljena, krotita svojo vpor-
 noft, dokler fhe vtegneta; zhe ne, vaji bo uni
 fodnik kasnal, ki fe ne da vezh sprofiti. » —

Sofeda fe na zelimu shivotu kot listje trefeta,
 pobefita ozhi, ino grefta oframotena domu. Ka-
 dar fta odfhla, rezhe Jakob: » Milofljivi Go-
 fpod! kako fim jest tako miloft saflushil? Bog
 oblagoflovi ino oblagodari Vaf ino Vafho hifho!»

Grof. Taki sveft podloshnik, kakor fi ti, je she
 sdavno vfo pomozh saflushil. Vpokoji fe, ino ne
 beli fi glave sa stran fvojih otrok; jest hozhem
 vse shive dni sa - nju fkerbeti. — S Bogam! ju-
 tre fe sopet vidiva. — To rekozh podajo Jako-
 bu roko, ino grejo is ifbe.

Jakob. Oh! sdaj fim sopet frezhen ozhe!
 Otroka, sahvalita Boga, molita sa nafhiga mi-
 liga dobrotnika. O! sdaj rad vmerjem; li ljubo
 Katrizo bi rad fhe enkrat vidil. Pa — faj je
 tudi ona pod boshjo brambo, kakor mi vfi, ino
 pod boshjo brambo biti je dobro, otroka!

JAKOB VMERJE.

Hozhefh frezhue smerti vmreti,

Morafh vfelj pofhteno sh'veti.

Jakob je vfaki hip flabeji prihajal, zhutil je, de bo mogel kmalo vmreti; fpovedal se je, ino s popotnizo v vezhno shivljenje okrepzhal, fhe v sveto olje fo ga gospod fajmoshter djali. Tretji dan po prijetih svetih Sakramentih se je posebno flabo obzhutil; na njigove profhnje pridejo sopet gospod fajmoshter k njemu, ino zeli dan neso vezh od njegove postelje odffopili. Brali fo mu is svetiga pisma, s otrokama vred fo sa vmirajozhiga ozheta molili, ino ga tolashili do sadnjiga diha.

She ga je smertni pot obdajal, ko pridejo sopet gospod grof k njemu, bistro se fhe na-nje osre, is ferzhne hvaleshnosti, ker govoriti vezh ni mogel.

Samo ozhi in roke je fhe vzhafi prot nebu povsdignil, kakor bi hotel rezhi: «Ozhe! v tvoje roke isrozhim svojo dufho!» Kmalo potem je pojermal ino v fhtertali (ali firkelzi) ure je frezhno ino mirno v molitvi gospod fajmoshtera ino zeledrushine v Gospodu saspal.

Shalostna otroka zhes mertviga ozheta pade-
ta, ino ga s svojimi folsmi mozhita. Gospod grof
fo bili per lepi Jakobovi smerti tako ganjeni,
de fo folsse tozhili. » V refnizi — pravijo —
lepo je pravizhniga shivljenje, smert pa fhe lep-
fhi! » — « In fhe lepfhi ino zhaftitljivfhi bo
enkrat njegovo vftajenje; » — mu gospod faj-
mos hter v besedo feshejo.

Potem fta tolashila shalostna otroka, ino
gospod grof ju sopet sagotovijo, de hozhejo sa
naprej jima ozhe biti.

Dva dni potem fo Jakobovo pogrebshino
obhajali.

She je bil mertvafhki krish pred hifho,
otroka fta na ves glaf milo jokala, she fo bili s
trugo na dvorifhu, kar kozhija perderzhi. Devi-
za po fvatovfko ovenzhana fkozhi s nje ino sav-
pije: « Stojte, pogrebzi, stojte! — Oh Jefuf,
tù nefejo mojiga ozheta! » — « Katriza! pre-
ljubesnjiva feftra! oh! mi fino nefrezhni otrozi! »
— fta ji Gafhper ino Lenza nafproti vpila,
ino fta fhe britkefhi jela jokati. « Katriza je! » —
fheptajo okoliftojezhi. » — « Jest moram fhe
viditi fvojiga ozheta! » — vpije Katriza. Mogli
fo trugo doli djati, ino jo odpreti, defi ravno
fo fe ji pogrebzi ftavili. S folsmi v ozheh ku-

fhuje svojiga ozheta, si vsame venez is glave, ino ga da s ozhetam pokopati. S veliko filo fo jo od odra odtergali, ino trugo sopet sabili. Ona si pa hitro namesti venza s zhernim sagrinjalam (ali pajzholanam) glavo pokrije, ino fprejmi merlizha h grobu.

» Oh, ljuba Katriza! tako lepo fo vmerli, kakor fvetnik — ji pravita brat in sestra, ko is zerkve na mertvishe gredo — sadnjo uro si niso drugiga she vofhili kot to: *O de bi le svojo ljubo Katrizo she enkrat viditi mogel!* »

Katriza. Oh, jest nefrezhna! de nisim dobila ozhetoviga blagoslova!!

Ko fo ozheta pokopali, ino pogrebzi se vsi domu vernili, ostanejo oni she dolgo na grobu klezhé, rosijo gomilo s svojimi folsami, ino molijo sa rajnkiga. Domu gredé se le od ozhetovih sadnjih besed, od njegove ljubesni ino velikih od njega prejetih dobrot pogovarjajo, ino per vsakim novim spominu jim she bolj folse tezhajo.

» Oh jest nefrezhna nevesta! — sdihne Katriza, ko domu pridejo — de moram v pervizh sopet ozhetovo hifho viditi, ino ne naiti ozheta! oh! to mi moje nar vezhi veselja kali! »

Brat in sestra. No, faj povej nama, kako

li tako hitro nevesta? — Ali Katriza ni mogla od velike shalosti ino ihtenja govoriti. Ko se je pa sopet savedla, in nekaj vtolashila, pravi: « Vesta, moja dobrotnika sta imela eno famo hzherko: She ta jima je pred tremi meszi vmerla, ino potem sta mi svojo hifho s vsim premoshenjam vred isrozhila, ino eden s njune shlahte je moj shenin. Oh, to veselje sim hotla domu neposabljivimu ozhetu prinesti! » — Per teh besedah se sazhejo sopet ihtiti ino plakati, ter se le zhes dolgo sopet vtolashijo. Sdaj ji povesta Gashper ino Lenza nefrezhe sadnjiga mesza, in kako se ju je Bog vsmilil, ki jima je v gospod grofu drugiga ozheta posljal.

Prihodni dan grejo sopet skupej na ozhetov grob, ino molijo jokaje, kakor poprejsni dan. Od tod gredo v grad se gospod grofu sahvalit sa vse jim storjene dobrote, ino ga profit, de bi jih tudi sa naprej ne sapustil. Gospod grof so jih milostljivo sprejeli, ter jima sopet obljubili, de hozhejo po ozhetovo sa-nju fkerbeti; in bili so tudi mosh beseda. Gashperja so h febi vseli. Ker je snal dobro pisati ino razhurnati (ali rajtati,) ino fhe v drugih rezheh snajden je imel perloshnost, se per mladih gospo-

dizhlih s'he vezh nauzhiti. V kratkim je tako dalezh prinesel, de je sual v grofovi kanzlii prepisavati, ino tako je bil f'phantovi (hromov) Gashper sa vse s'voje shive dni dobro perfkerbljen.

Lenza je zhes nekaj zhasa s pomozhjo gofpod grofa ozhetovi delesh ali erbshino dobila. In to pishejozhimu mi pravijo: De sta Gashper in Lenza vzherej v Kovarno odshla, ker bo Katriza pojutrifshnim svatovshino imela.

Zhe te ravno fila *veshe*,

Bod' pravizhen, o kristjan!

Bog ti bo she slahzhal teshe,

In ti plazhal sadnji dan.

Sedi bo hudobni vstavljjal,

Te bo skufhal v mresho vjet'.

Se bo ustil, te opravljal,

Bog te vari mu verjet'.

Se od tebe vse pomika,

Zhe te zel svet sapufti,

Bog ti poshlje pomozhnika,

Ki ti serze sveseli.

II. JERNEJ VERTNAR.

Jernej, vertnár v nekim velikim mestu, je bil sa narurnihiga v zeli okolizi posnan. Perdelal je lepfhi ino tudi debelejfhhi sad, kakor vsi drugi vertnarji tistiga mesta. Vsi imenitni gospodje so se na svojih obedah s njegovimi brefkvami bahali. Ni mu bilo treba dinj na terg poshijlhati, she tam na gredizah so bile prodane; she zeló po slatih so mu jih plazhevali.

Zhaft, katero si je s svojim delam perdobil, ino velik dobizhek sta ga she bolj ok pridnosti v vertnarstvu spodbadala. Ker je bil bogat ino slo delaven, se je tudi dobro oshenil. Njegova nevesta je bila Anza, mlado dekle nis fofeske, lepih liz pa she lepfhi dushe.

Pervo leto njuniga sakona je bilo prav frezhno. Anza je svojimu moshu v vertu pomagala; sa to so se vertni perdelki dosti bolj isfhli (ali ratali,) kot druge leta.

K Jernejevi nefrezhi pa je tik njegove hi she drug vertnar stanoval, ki so mu Gregor rekli; ta je vsako jutro v kerzhmo (ali ofhtarijo) shel, ino she le na nozh domu prifhel. Gregorjevo veselo serze je Jerneja sapeljalo, de ga je v kratkim jel posnemati. Spervizh ga je v

kerzhmi le obiskoval, de se je s njim od vertnarstva pogovarjal; kmalo pa she v svojim vertu ni od drugiga s njim govoril, kakor od vina. — Anza je nad tim spremenenjam svojiga mosha fkrivaj sdihovala ino folse tozhila. Ker ni bila fhe sadofti v vertnarstvu suzhena, de bi bila samogla pertlikovze (ali fhpalirje) fama prav glefhtati, je mogla dostikrat po-nj v kerzhmotti, de ga je od vina domu k delu perklizala. Pa *jemnafta* ! boljshi bi bilo, ko bi se ne bil dela lotil. Nikoli ni drevesa zepil, de bi ne bil pijan. Resal je s krojzam (ali krivazhem) veje, kakor se mu je namerilo. Bres raslozhka je lepe sadovite mladike, kakor nerodovite odraslike prozh klestil. In tako se je sgodilo, de je na tistih lepih breskvah, kir ni bilo pretezhene leta li ene mladike bres sadú, vse polno prasnih odrastikov stalo. Zhe je bolj vert pojemat, bolj se je v Jerneju veselje do pijanzhevanja vnelo. Njegovo sadje, njegovo sozhivje ino ohrovt je vfo svojo zeno sgubilo ; in ker mu je smiraj bolj smanjkovalo, s zhimur bi svojo gerdo ftraft pafil, je sazhenjal saporedama orodje, obleko ino perilo prodajati. In, kaj menite, je na sadnje fhe pozhel ? — Ker je ravno njegova shena nekaj grosdja prodajat nesla, gre, ino

proda is hiſhe vſe orodje, kar ga je ſhe bilo, de bi sa te denarje s Gregorjem pil.

— Tu je vboga Anza ſhe le oſtermela, kadar domu pride, ter hiſho prasno najde! De je oboshala, jo ſhe ni tolikajn peklo. Veliko vezh jo je bolelo, viditi ſvojiga moſha nad ſtraſhnim bresnam pogubljenja, ino ſheſt meſizov ſtaro dete, ktero le ſhaloſt in reva zhaka.

Kdo bi pa rekel, de je ravno to dete ſvojiga ozheta od pogube reſhilo? — — Jernej peropotá ſvezher domu, ſe roti ino perduſhuje, ſe vſede sa miſo, ſe na-njo s komolzam naſloni, ino terja vezherjo. Anza mu poda velik noſh, ino poloſhi pred-nj s ruto pogernjen koſh. Jernej ga naglo odkrije — pa jomene! kako oſtermi, ker ſagleda v koſhu ſvoje dete mirno ſpati, — Tú jej, mu rezhe Anza, to je vſe, kar ſhe imam; ti ſi temu detetu ozha, torej imaſh vezhi pravizo do njega, kakor lakota — vmori ga, nevmiljenz! ino ſnej ga, de ga lakota ne bo konzhalo. — Jernej le ſtermi, in kar beſedize ni is njega, ter le v dete gleda. Na ſadnje ga pa ferzhna ſhaloſt premaga, ſtraſhno ſazhne vpiti ino — britke ſoſe tozhiti. Naglo vſtane is ſa miſe, ſe ſheni okoli vratu oklene, jo proſi ſa odpuſhanje, ino ji obljudi, de ſe hozhe pobolj-

fhati. Kar je tudi v refnizi storil. Njegov taft, ki ga dolgo she vezh viditi ni hotel, ko sa to njegovo poboljšhanje své, mu dovolj denarjev posodi, de se je mogel sopet vertnarstva lotiti. Jernej je to perpomozh dobro obernil, ino kmalo mu je vert sopet tako dobro ročil, kakor poprej, dokler she ni pijanzheval. Delaven ino *marljiv* je doshivel frezhno starost, bil je frezhen mosh ino dober ozha.

To pergodbo je potlej vezhkrat svojimu odrashenimu sinu sdihovaje perpovedoval, ino ga poshteno shiveti opominjal; in to opominovanje je sina tako navdalo, de ni nizeh bolj zhertil, kot pijanzhevanje ino postopanje, ino je tudi vse svoje shive dni tresno ino delavno shivel.

Var' se, zhlovek! postopanja,
 In ogibaj se p'janzh'vanja,
 Delaven in tresen bod',
 De bo s te teboj vsih gospod!

III. JAKIZ SIROTA.

Bogat mosh, Blashén po imenu, jaha nekiga dne is svoje pristaye domu. Ker pride do pokopalisha neke vasi, flis hi v njegovim ob- sidju mil glas; usmiljeni mosh se vstavi, fkozhi s konja, ga svojimu flushabniku, ki je sa njim jesdaril, da, de naj ga podershi in gre na pa- kopalishe gledat, kaj de je? In polé! konez britofa sagleda otroka na gomili leshati, ki se milo joka. Blashén se mu perjasno blisha, ter ga vprafha: Kaj delafh tukaj moj otrok?

Otrok. Svojo mater klizhem. Vzheraj so jih fem poloshili, pa nozhejo she vstati.

Blashen. Bleso so umerli, kaj ne?

Otrok. Pravijo tako, de so umerli, pa jest ne morem tega verjeti. Undan so bili she prav sdravi, ki so me k fofedi Shushevki peljali. Rekli so mi, do bodo po me perfhli, pa jih ni bilo nasaj. Moj ozha so tudi s doma fhli; in jih nisim vezh vidil.

Blashen. Ti pravifh, de so tvoj ozha s do- ma fhli, kam neki?

Otrok. I kaj jest vem, kam so fhli?

Blashen. Kje pa ti sdaj stanujesh?

Otrok. Per fofedi Shushevki, ino per nji

bom, dokler pridejo mati po me, kakor so mi obljubili. Ref, ljubim svojo sosedo Shushevko, pa s'he veliko bolj svojo mater, ki so tû noter v jami. O mati! mati! sakaj spite tako dolgo? kdaj boš te vstali?

Blashen. Saštonj jih klizhefš, reyſhe! jih ne boš nikoli vezh sbudil.

Otrok. Bom pa tudi jeſt tukaj leshal, ino per njih ſpal. Oh! ſim jih vidil, kadar so jih vunkej neſli; Kako so bili bleđi, ino mersli! — Ja, tukaj hozhem leſhati, ino per njih ſpati.

Blashen ſe ni mogel vezh ſols sdershati; k otroku ſe perpogne, ga ſerzhno objame, ter pravi: Kako ti je ime, ljubi moj?

Otrok. Kadar ſim dober, mi pravijo Jakez, kadar ſim pa poreden, Jakón.

Blashen. Ali me hozhefš h Shushevki peljati?

Otrok. O sakaj ne? prav rad, goſpod! — Se vsdigne, in teže pred Blashenam, kar more, ter ga perpelja h Shushevki. Ta ſa preſtraſhi, viditi tega goſpoda s Jakizam priti. Blashen pa jo ni hotel preſtraſhiti, ampak ji le pové, kako je otroka dobil, kako ſe mu je v ſerze uſmilil, ter jo proſi, de bi mu ſhe kaj

vezh od staršev tega otroka povedala. Na to mu Shushevka sraven sebe perljudno stol ponudi, pa sazhne praviti:

» Ozha tega otroka je mlad, delaven zhev-ljar (ali shufhtar) lepe postave, ki tu v fofefki stanuje; njegova spruga je bila prav sala, pa bolehnna sheniza, delavna ino varzhna gos-podinja, kakor on. Sedem let sta mirno v sakonu shivela, in k njuni frezhi ni drugiga, kakor premoshenja manjkalo. Ali Julian — tako je njemu ime — ni drugiga imel, kakor svoje rokodelstvo (ali antverh); Magdalena pa, njegova pridna shena, ker je bila sirota, ni druge dote h hihi prinesla, kakor neke goldinarje, ki jih je per nekimu fajmoshtu perflushila. S tem denarjam sta si nakupila posteljo, nekaj hihniga orodja, ino malo usnja sa delo. Defi ravno ništa bila premoshna, sta si vender v prvih letih sakona s delam ino varzhnostjo toliko vsaki dan perhranila, de sta poshteno shivela. Kadar jima je pa Bog otroka dal, se ju je tudi reva lotila. Pa she vse to bi bila lohka prenesla, ko bi ju druge nefrezhe ne bile sadele. Uboga Magdalena, ki je zelo poletje na polju ko najemniza delala, de bi si bila kaj perflushila, sboli od truda ino slabosti, in leshi zelo jesen

ino simo bolna. Sdravila so bile drage, ino Julian si je malo vezh perflushil, ker mu je dela sazhelo smanjkovati; vsi so se bali, de bi jim slabo vstregel, kër je bila shena bolna. Magdalena osdravi fizer, pa njuna nadloga ni bila s'he vgnana. Sdaj je bilo s'he le treba lekarnika (ali apotekarja) ino sdravnika plazhati. Ker je bil Julian bres dela, in tudi Magdalene ni hotel nobeden vezh najeti, ker jo je bolesin filno oflabila; nesta denarjev imela, mogla sta se tedaj sadolshiti. Dolg je bil lohka storjen; to de kako denarje poverniti, ker ni bilo nobeniga saflushka? Od kod denarje vseti mito sa stanoyanje plazhati?

» Nikoli nesta svoje revfhine tako v shivo obzhutila, kakor ravno takrat.

Dostokrat sta mogla stradati, ker ne kozhika kruha v hifhi ni bilo de bi ga bila otroku podala. » —

Per te besedah se Jakez v kot fkrije, in se sazhne ihtiti. —

» Pa to ni bila s'he njuna nar vezhi nefrezha. Neufmiljeni mosh, v zhigar hifhi sta prebivala, vidi, de jima je nemogozhe mito plazhati, shuga tedaj Julianu, de ga bo sapreti dal, ako ne plazha. Profila sta ga, de naj ju

do blishne shetve pozhaka, kir si bošta na polju s delam kaj perflushila: ali neufmiljenja ferze nišo ne profhuje ne folsé omezhile, de si je ravno nar bogatejšhi selan v vasi bil. S veliko filo jima da fhe mešiz odloga, ter se perdushhi, de ju bo na boben (ali kant) djal, ino Juliana v jezho pahnil, ako mu do tistikrat vsiga dolgá ne splazhata. Odfihmal je bilo tako terpljenje ino javk v nju hifhi, de bi se bila mogla kamnu usmiliti. Oh, kaj mislite gospod! kako je meni ferze pokalo, ker sim poshtena soseda v takih stiskah vidila, pa jima nisim mogla pomagati! — Sama sim fhla enkrat nju hifhniga gospodarja usmiljenja ino poterpljenja profit. Djala sim mu, de mu, ako je potreba, svojo bajtizo sa-nju saštavim, kar je vse moje premoshenje. Pa vse to ni nizeh pomagalo.» Ti si ravno taka berazhiza, kakor una dva, — mi je odgovoril —; taka le je, zhe se taka derhal pod streho vsame! » — Oh, gospod! kako me je to v ferze sbodlo; pa poterpešljivo sim tudi to prenesla, de bi ga ne bila fhe bolj raskazhila; veliko bolj pa me je fhe bolelo, de sim uboga vdova, ki nisim dobrima zhlovekama pomagati samogla. Koliko dobra bi lohka bogatinzi storili, ko bi imeli tako usmiljeno ferze, kakor mi uboshzi! — De vam

pa dalje povem ; predvzheranjim mi perpelja Magdalena, kakor je bila njena navada, svojiga otroka, de bi ga do vezhera tukaj varovala, ker je hotla v blishnjo vaf h tkavzu po prejeiti, de bi si s predenjam kaj perflushila, ter svoje dolgé loshej poplazzhala. Jest sim otroka, ki ga prav rada imam, s veseljam sprejela. Sa odhodnjo ga Magdalena she objame, kakor de bi se ji sdelo, de ga ne bo nikoli vezh vidila. O! se mi sdi, kakor de bi jo she sdaj vidila. Solsé fo ji ozhí salile. Ne jokaj, Jakez, je djala, faj bom kmalo sopet doma, in bom po te prifhla. Roko mi je podala, sahvalila me je, de ji vselej otroka varujem, ter ga she enkrat objame, ino gre.

Kmalo potem, ko odide, salfishim ropot v nje hifhi ; pa si mislim, de se je kaka nasid slabo naslonjena butara derv savalila, sato se she oserla nisim, kaj de je saropotalo. Kadar pa she temna nozh napozhi, in je vender she ni nasaj bilo, grem tje v nje hifho gledat, ker si mislim, de je morde svojo prejo pred, ko bi po otroka perfhla domu s hranit nesla. Najdem duri odperte, stopim v hifho..... Bog! kako ostermim, ker vidim Magdaleno sra-ven gredí (ali lojtre) mertvo leshati. V temu

stermenju nisim vedila, kaj pozheti. Skufhala sim jo vsdigniti, de bi se sopet savedla — pa saftonj! Perklizhem sdravnika; ta ji pofhlata ziplo (ali ferzhno shilo), pomaja glavo, in pofhle prezej po shupana. Kadar she ta pride, premifhlujeta, kako se je neki mogla vbiti, ter sta najdla, de je mogla kmalo po padzu vmreti, ali pa de je v omedlevzi dufho Bogu isrozhila, ker ni mogla na pomozh klizati. Jest sim pa koj vidila, kako bi se snalo to pergoditi. Domu je bila fhla, hotla je na kafhto po shakelj iti, de bi v njemu preje prenefla; ker je pa imela she folsne ozhi, ni prav vidila, kam de noge stavi; kadar je tedaj hotla sopet doli iti, je nogo pre-nisko djala, torej s glavo na tla padla. Shakelj ki je sraven nje bil, mi je to dovolj prizhal. Med tim je pa shupan vkasal, koj drugi dan merlizha bres vsih sheg konez mertvisha pokopati, ter je djal, de bo fkushal svediti, kam de je Julian pefhel. Jest sim se mu ponudila, de otroka h sebi vsamem, deflih se komaj famo febe preshivim, ker si mislim: » Dobrotljivi Bog vé, de sim vboga vdova; zhe mi tedaj otroka isrozhi, bo tudi sa-nj fkerbel. »

Dobra shena, odgovori Blashen; vi ste dosti dobriga vtí revní dtushini skasali!

Shushevka. Nifim storila, kot svojo dolshnost. Saj smo sa to na svetu, de si eden drugimu pomagamo. Jest menim, de ne morem Bogu nizeh bolj prijetniga storiti, de se mu ne morem drugazhi sa vse od njega do sdaj prejete dobrote bolj sahvaliti, kakor de svojim revnim sofedam po mozhi perpomorem. Oh, de bi jima bila le she bolj pomagati samogla! todc nimam drugiga na svetu, kakor tole bajtizo, vertizeh, kir mi malo ohrovta srase, in kar si s delam perflushim. Ofem let sim she vdova, in vender sim se s tem do sdaj smiraj poshteno preshivila, ter v Boga saupam, de bo do sadnje ure she smiraj sa me po ozhetovo fkerbel.

Blashen. Zhe pa tega otroka obdershite, vas bo njegovo srejenje dosti stalo, dokler si bo sam samogel svoj kruh flushiti.

Shushevka. Skufhala jo bom tako obrazhati, de bo tudi sa - nj yfelej dovolj. Svoj sadnji kofzhik kruha hozhem s njim deljiti.

Blashen. Kako ga bošte pa oblazhili?

Shusheyka. Sa obleko bo pa Bog fkerbel, ki fenosheti s travo ino zvetizami saljsa, ino drevesa s listjam oblazhi. Dal mi je roké de fhivam ino predem, s tem bom v bogo siroto oblazhila. Ni treba

Temu lazhnimu hoditi.

Kdor sna delat' in moliti.

Blashen. Ali ste terdno fklenili, Jakiza per febi obdershati?

Shushevka. Ja, gospod. Jest bi ne mogla vezh shiveti, ko bi to mlado frotizo s hifhe odpodila, ali ko bi jo v kako frotifhnizo poflala.

Blashen. Ste mu (bleso) mar v shlahti?

Shushevka: O kaj fhe! nizh drugiga me na - nj ne veshe, kakor fofefka ljubessin.

Blashen. In mene veshe na vaju oba kerfhanfka ljubessin. Satorej bi ne mogel viditi, de bi vi sami sa firoto fkerbeli, ker je Bog meni vezh premoshenja podelil, kakor vam. IsrozHITE meni Jakiza, de bom sa njigovo srejenje fkerbel; ker sta si pa she tako vajena vkupej biti, vaji hozhem obadva v svoj grad vseti, in jest bom vaji prefkerbel. Sofebno pa ste si vi s svojo dobroferzhnostjo ino vsmiljenjam do te revne drushine she sdavno vezhi plazhilo saflushili. Prodajte torej svoj vertizh ino to bajtizo, ino pridita k meni. Dokler bošta shiva, vaji hozhem preshiviti.

Shushevka (ga milo pogledaje) Profim,

ne samerite mi, gospeđ! v vašho ponudbo ne morem prevoljiti.

Blashen. Sakaj ne?

Shushevka. She sa tega voljo ne, ker ne bi hotla kraj sapuſtiti, kir ſim ſrojena, in kir she toliko let shivim; tudi bi ſe na ſhum poplopa ne mogla navaditi, ino v fređi toliko ljudi bi ſe ne snala veſti. Niſim vajena na mir, pa ſhe manj na ſladkarije; bi koj obolela, ko bi ne imela nizh vezh dela, ali ko bi boljſhi sazhela jedati, kot po navadi. Puſtite me torej s malim Jakizam v moji kozhi (ali bajti.) Ni mam otrok, bo pa mi jih Jakez nameſtil; ino to malo, kar imam, bo tudi njemu v prid.

Blashen. Naj bo tedaj, kakor vi hozhete; jeſt vaſ nozhem s ſvojimi dobrotami ſhaliti; puſtim ga vam, ker ſta ſi tako dobra prijatla. Povejte mu vezhkrat od mene, de hozhem biti ſa naprej njegov ozha, ino vi bodite mu mati. Vſaki meſiz vama bom poſhiljal, zheſarkoli boſta potrebovala; doſtikrat vaji bom tudi ſam obifkal, in vaji oveſeloval.

Kako dober je Bog! Kjer je nar vezhi re-
va, je nar bliſhej s ſvojo pomozhjo:

Hval' Boga, terpezha dufha! —

Zhe te tud' vse sapufti,

Bog te vender ne sapufha,

She sa f'rote on fkerbi.

IV. SVEŠTI ŠIN

Spofhtuj svojiga ozheta ino svojo mater, ta je perva sapoved, ktera ima obljubo, de ti bo dobro, in de dolgo shivish. Efesh. 6, 2. 3.

Okoli taushent let pred Kristusovim rojstvam so Greki imenitno mesto v' Asii, Trojo s' imenam, obsedli, si jo v' desetih letih osvojili, ino sashgali. Lohka si je misliti, kakshna se je mogla vbogim mefhzhanam goditi, ker so sovrashnikam v' roke padli. Veliko jih je ali ogenj pokonzhal, ali pa sovrashni mezh pomeril, she vezh jih je pa pobegnilo. Vender jih je she dosti tudi v' mesti ostalo, posebno starih ljudi, ki si niso vedili pomagati. Teh se je pa she zlo ofhabni premagaviz vsmilil: vajvodi sapovejo svojim vojshakam, de naj jenjajo ropati ino moriti; napovejo zelimu mestu, de naj le vfaki, kdor hozhe ino kamor hozhe, pobegne, in seboj vsame, kar ima nar drashjiga, to de le eno rezh, ne vezh.

S' veseljam so Trojanzi sdaj vkup grabli, kar so mogli, ino jo tako is mesta potegnili, ker se jim nobeden ni vezh v' bran stavil.

Enej shlahtin Trojaniz, ko je to dovoljenje svedil, popade, kar mu je bilo nar drashjiga — svojiga ozheta, ki od starosti ni mogel vezh hoditi, ga safadi na svoje fhiroke plezha, ino beshi s' to butaro obteshen is mesta; ker se je bal, de bi mu ozha v' ognji ne vmerli. Greke, ki so to vidili, Enejeva ljubesen do svojiga ozheta tako možno gane, de mu dovoljijo, vse svoje premoshenje, kar ga she ni sgorelo, is mesta isnefti.

Tako je Enej, ki je bil pagán (ali ajd) svojiga ozheta ljubil, ino oframoti marfiktere Kristjane, kteri, ne de bi svojim starshem v' silu pomagali, jih she le sanizhujejo, in jim njih stare dni grené.

V. OZHETOMOR.

Okó, ki ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, ino mlade postojne snedó. Prip. 30, 17.

Gerdesch, kteri svoje stare in revne starishe sanizhuješh, saframuješh, in jih spod strehe po-

dih, poslušaj, kako v' svojih revah flabi ozha sdičujejo:

Oh strafna nozh! mras me mori, in ne najdem svetja, de bi se vetram ino mrasu branil, nimam postelje, de bi svoje oterpnjene ude ogrel. Star sim, ino mozhi so me sapustile. Nevsmiljen sin! ta misel me vmori. Nevsmiljen sin! jest sim te sredil, jest sim sa te fkerbel v' bolesnih tvojih otrozhjih let. Ker sim te v' bolezhinah vidil, so moje solse na tvoje liza padale. Oh! tistikrat si me ljubil, ino me tolashil: » Ozha, sakaj se jokate? faj nisim vezh bolan, ne bodite shalofni, lejte me, kako sim sdrav. « Vsdignil si se na posteljizi, s' rozhizo si po mojih lafeh igral; rekel si mi: ne plakajte savolj mene, faj sim sdrav; in ko si to sgovoril, so te flaboſti sopet obſhle. Govoriti si hotel, pa niſi mogel. Ker si pa osdravil, si rasil, ino mozhan prihajal. Menil sim revesh, de boſh podpora moje ſtarofſti; vſe ſvoje dni sim ſe sa te trudil: ti me pa sdaj s' hiſhe na veter ino v' ſneg podiſh. » Ne moreva vezh vkupej shiveti, Ozha! » si mi v' ſvoji togoti djal.

In sakaj ne, moj ſin? kaj sim ti ſtoril? — H' zhednoſti sim te vabil, to je moja pregreha. Ker sim vidil, de moje premoſhenje, kar sim

ti ga s' kervavimi shuli v' fhestdesetih letah perdobil, in kteriga sim s' veseljam tebi isrozhil, de bi te ofrezhil, tako neporedno sapravljah, ki sim ti bresen kasal, v' kterim hozhefh vtoniti . . . Bog mi je prizha, de sim bolj sa te, ko sa fe fkerbel. Ali nifim sadofti dolgo molzhal, ker te nifim hotel shaliti? Pa mojiga molzhanja in mojih fkrivnih stokov nifi umel. Mogel sim tedaj govoriti; mogel sim spet ozhe-tovfke pravize poprijeti.

Pa ljubesnjivo sim te fhe svaril; pravil sim ti, kako fi svojo mater prerano pod semljo spravil, ker fi jo s' svojim hudobnim sadershanjam shalil. Djal sim ti, de bofh tudi mene, ako fe ne poboljshah, vmoril. Kasal sim ti svoje od toliko sa te prelitih folsa vpadene liza; kasal sim ti svoje od shalofiti in velike britkofiti po konzi stojezhe five lafe. Stegnil sim prot tebi svoje roke, de bi te na svoje perfi pertifnil. Na koleua bi bil pred te padel, ko bi tako slo ponishani ozha samogel tvoje ferze omezhati.

Ino ti, moj fin naka fhe ne morem verjeti!.... ti fi mi shugaje proti ftal? Tvoja nevmiljena roka me je is hifhe funila, je duri sa menoj sapahnula? — Moj fin! ali mi ti to ftorish? — Vezh nifi moj fin! — Sakaj pa ob-

zhutim s'he v' svojim ferzi, de sim tvoj ozha?
 O, de bi te *mogel prekleti!* — pa ne;
 s'he glasno toshiti si ne upam, ker se bojim,
 de bi me Bog ne vslifhal, in de bi hifha, s'kte-
 re si me sgnal, se na te ne poderla. Tukej na ti
 s'kerli pred durmi hozhem prenozhiti. Ne bofh
 mogel sjutrej memo iti, de bi me ne vidil. U-
 pam v' Boga, de se ti bo ferze omezhilo, ker
 bofh vidil, koliko sim to strafhno nozh pre-
 stal. Ako me pa mras, nemozh starosti, ino s'he
 bolj moja grosovita shalost nezoy vmori, tako
 trefi se savoljo svoje hudobije, objokuj me, pa
 objokuj s'he veliko bolj samiga sebe; blagoslovil
 bom svojo smert, ako te bo samogla spokoriti.

Tako je vbogi svzhik stokaje toshil, ino
 sever je njegove sdihleje zelo nozh na mer-
 slih perutih odnafhal; strafhno ponozhne s'ape
 buzhe; v' gojsdi pifh drevje lomi: zela natora
 se nad to slobnostjo grosi. Drugo jutro dobijo
 svzhika na s'kerli mertviga, Roke je imel s'klen-
 jene, ino oblizlje v' nebo obernjeno. Ime sina
 je bila sadnja beseda, ki jo je sgovoril. Do sad-
 njiga je molil sa ozhetomora.

VI. PLAZHANA OTROŠKA LJUBESIN.

Dokler shivish, spofhtuj svojo mater.
Tob. 4, 6.

Gustav, Shvedovsk (*) kralj, tretji tega imena, jaha skos neko vas preoblezhen kakor popotnik, ino pride do kládesa (ali fhterne), s' kateriga je ravno mlado kmefhko dekle vodo sajemala, in se tako lepo obnafhala, de se knes vftavi, in jo nekaj zhasa gleda.

H' febi jo poklizhe, ino jo profi, de naj mu piti da.

Prezej, shlahтни gospod, mu odgovori dekle, to de se mi mudí, ker me mati potrebujejo.

Ali imafh fhe mater? jo poprafha kralj.

Bog bodi sahvaljen, mu odgovori, imam jih moje edino veselje ino podporo.

Ta odkritoferzhni odgovor kralja dekletu skloniga ftori. Stopi 's konja, pije is verzha, ki mu ga je dekle podalo, prime konja sa bersdo, in gredé sa njo ji rezhe:

(*) Shvedovsko ali Shvedija je imenitno kraljestvo v' polnozhni Evropi.

Sprejmiti te hozhem, de bom tvojo mater sposnal, ki pravifh, de jih ferzhno ljubifh.

O is zeliga ferza ljubim svojo mater, per ti prizhi hzhi odgovori, sato tudi fleherni dan Boga profim, de bi fhe dolgo shiveli. Nizh fi bolj ne vofhim, kakor de bi jim samogla svojo ljubefin v' delih skasovati.

Pri teh befedah prideta do vboge bajtize. Kralj perveshe svojiga konja k' plotu, ter gre s' hzherjo v' ifbo k' materi, ktero je she na durih milo ftokati flifhal.

Mati leshé na flamnati postelji, famo revno vajkfhenzo imajo sa podglavje. Malo perprave vidi okoli febe, vse kashe vboshtvo ino potrebo. Bledo oblizhje ftare ino beteshne matere mu ferze gane.

Hzhi stopi urno k' bolni materi, in jim rezhe:

Ljuba mati! tukaj fo ptuj gospod, ki fim jim piti dala; vas hozhejo viditi ino sposnati.

Kralj fe perblifha k' postelji, ftaro mater ljudomilo posdravi, ter pravi: Se mi fmilite, ljuba mati, de fte bolni!

Bolj me ftaroft flabi, kakor bolesin, mu mati s' tihim glafam odgovoré, veliko bolj revna bi bila, ko bi ne imela dobro hzherko; ona fi vedno persadeva, in vse fkufha mi moj stan

slajfhati, ino moje bolezhine potolashiti. Ali mi bofte verjeli shlahtni gospod, nozh in dan moja ljuba hzhi dela, le njeni veliki marljivofti fe moram sa Bogam sahvaliti, de fhe shivim. Dobrotljivi Bog da ték njenim trudu, naj ji tudi plazha otrofhko ljubesen, katero mi skasuje. To govorjenje je kralja tako ganilo, de fo ga folsé pofilile, ter rezhe : Dobra hzhi, ali bi ne hotla s' menoj v' Stokholm (*) priti, de ti jest tam tvojo dobrovoljnoft plazham, ino te sa vselej ofrezhim ?

To fe ne sgodí po nobeni zeni, shlahtni gospod, pravi dekle, in ko bi vi fhe tako dobro s' menoj miflili. Svoje matere ne sapuftim, de bi fi ravno v' Stokholmu imela kraljiza biti, tako né.

Kralj fe njenim odkritim odgovoru pofmeja, ter rezhe :

Ljubi otrok, faj te nozhem od tvoje matere lozhiti, ne; temuzh le tvojo otrofhko ljubedin hozhem poplazhati: vsemi to mofhno, in ftresi tvoji materi smiraj svefto do sadnje ure.

Dekle pa fe je branilo mofhno vseti. Nizh

(*) Stokholm je poglavitno mefto Shvedije, kjer po navadi kralj ftanuje.

se ne boj, ji rezhe kralj ljubesnivo, jest ti hozhem le v' malim pokasati, kolikanj per menisvesta ljubestin otrók do svojih staršhev velja.

Naj bo tedaj, dobra hzhi sdaj veselo odgovori, molhno vsamem, ino vaf lepo sahvalim to de le sa svojo mater; ter jo da svoji mater v' rokè, ktere so mati hvaleshno prot ptujzu stegnili, ino potém pa jih sklenili ino molili.

Na to rezhe kralj: Vsemite le bres vse fkerbi denarje, shena, saj imam pravizo ino tud sredstva (ali mitelne) vaf plazhati — jest sim vash kralj!

Nash kralj! — se savsamete mati ino hzhi. Mati se trudijo is postelje se vsdigniti, de bi vredno kralja pozhaftiti ino sahvaliti mogli, ko je hzhi she pred njim klezhala, ino potok solsa ferzhne hvaleshnosti se ji po obrasi vlije.

Kralj mater sadershuje, in veli v' postelji oftati, ter rezhe ljubesnivo: Ja, jest sim vash kralj; sa naprej pa hozhem tudi vajin ozha biti, ino sa vaji fkerbeti.

Potem se k' dekletu oberne, ino ji rezhe: Stresi smiraj svoji materi, de bofh frezhna. Bog vaju obvari, danf ste mi vesel dan napravile, shivo obzhutim danf radošt kralj biti, in dobre ljudi po vrednosti poplazhati.

Komej je kralj nasaj v' Stokholm prifhel, she je materi in hzheri sa vse shive dni milofhino dovoljil, ktero bo po smerti ene ali druge shiva zelo potegvala.

Kdor star'she fposhtuje,

Jim fteshe vse dni,

Ga Bog she plazhuje,

Dokler f'he shivi.

VII. LENZA IN BOGOLJUB.

Lénza in Bogoljub fta fvoje fstarifhe slo ljubila, in kér fta bila pridna ino vbogljiiva otroka, fo jih njuni fstarifhi ravno tako ljubili.

Neke dni fta vfako jatro po fajterki v' konez verta tekla, in f'he le zhes fhtertal (ali firkelz) ure nasaj perfhla, ter fe dela lotila.

Gofpodu Zvetètu, njunimu ozhetu, fe je to zhudno sdelo, ker fta bila do tiftikrat smiraj prav delavna otroka, in fizer tako, de fta vezhkrat pol fajterka popufstila, de fta le prej delat fhla. » Kaj neki to pomeni? — rezhe enkrat fvoji gofpej — bojim fe, de fe jih bo llenoba lotila; zhe fe navadita postopavati, nàma

sgine vse naju upanje, ki ga imava od teh otrok. » — Ona sdihe, in mu ne more odgovoriti.

She tisti dan poklizhe k' sebi svoja otroka ter ju vprašha: « Sakaj tezheta vsak dan tako rano u vert? Ali ne moreta pozhakati, de svoje delo dokonzhata: po storjenim delu vama nobeden ne bo branil v vert iti. » — Lenza in Bogoljub sta pa le molzhala, ino fhe serzhnejshi svojo mater objemala.

Drugo jutro se smusneta, kadar menita, de jih nobeden ne vidi, od sajterka fkrivaj u vert pod veliko s gabram opleteno lopo. Gospa Zvetovka pa ju samerka, gre od dalezh sa njima se fkrivaje sa gošto leskovo ograjo, ino pridshi do lope se na perste vsdigava, de bi vidila, kaj de otroka v' lopi delata. O Bog! kako je nje materno ferzé od veselja poskozhilo, ker sagleda svoja otroka v' lopi na svoje kolena pasti, in roke fkleniti.

Bogoljub je naprej molil, Lenza pa sa njim: » Gospod Bog! prošiva te, de bi midva starishe ne preshivela, Oh! jih tolikanj ljubiva, naju nar vezhi veselje bo, kadar bova bolj odrasla, jih po mozhi osrezhiti! — Stori naju, o Bog! dobra, pravizhna ino modra otroka, de

bova veselje staršev! » Vsihi o Bog! najino molitev! Vselej hozheva tudi tvoje svete saposvedi spolnovati. » — Ker sta leto odmolila, vstana, se serzhno objameta, in gresta domu vsaki na svoje delo.

Njuna mati, to viditi, se od veselja sjoka. Urno tezhe k' moshu, ga na svoje persi pertifne, ino mu povej kar je vidila ino slifhala. Obadva sta bila tako frezhna, kakor de bi bila v' nebeshki raj preseljena.

Bodite tudi vi, otrozi! tako ljubesnivi, kakor Lenza ino Bogoljub, in molite sa svoje staršhe, ker so vam sa Bogam nar vezhi dobrotniki.

Staršhe ljubiti,

Sa-nje moliti

Bodi nam ljuba dolshnost;

On' nas redijo,

Sá nas skerbijo,

Vod'jo nas vedno h' krepost'.

VIII. MIHEZ.

Vbog najemnik, Bernard po imenu, je imel s heftero otrok, pa malo hrane. Na to je bila s he slaba letina, in vse se je podrashilo. Bernard se je nozh in dan trudil: pa s v sim svojim (trudam) potam si ni mogel toliko perflushiti, de bi svojo lazhno drushino s he tako revno preshivil. To ga je silno teshilo.

Nekiga dne poklizhe svojo mlado drushino, in ji s folsnimi ozhmi rezhe: Ljubi otrozhizhi! tako se je she vse podrashilo, de s v sim svojim trudam le malo perflushiti morem. Glejte, sa tale kof kruha sim mogel zel dan delati; sado voljite se s tim malim, kar perdobim; nasfital vas fizer ne bom, ali vas bom faj smerti vbra nil. — Vbogi mosh ni mogel dalej govoriti; ozhi prot nebu oberne, ino se sjoka. Otrozi fo tudi jokaje sdihvali: O Bog! pomagaj nam vbogim nefrezhnim otrozhizhkam; pomagaj nafhimu ozhetu, ino perstopi nam s svojo pomozhjo, de ne bomo lakote vmerli.

Bernard sreshe svoj kruh na sedem kofzhikov, eniga sa se obdershi, druge pa otrokam rasdeli. Eden smed njih pa, Mihez po imenu, nozhe svojiga kofa, ker pravi: Ga ne

morem jesti, ozha, sim bolan; snejte ga vi, ali pa ga rasdelite. — Revšne, kaj pa ti je? — ga vprašha Bernard, in ga na rozhe vsame — Bolan sim, odgovori Mihez, silno bolan; vlegel se bom. Bernard ga nese v posteljo, ino drugo jutro gre ves pobit po sdravnika, ter ga prosi, de bi hotel bolniga sinu osdravit priti.

Sdravnik gre k Bernardovim, desi je ravno gotovo vedil, de ne bo plazhila; misli si: tudi revnim sim dolshan, kar morem, pomagati. Pride v hišo, vidi Mihza v postelji, se mu blisha, ino mu ziplo (ali serzhno shilo) pošhlata; ali nobeniga snaminja bolesni ne najde. Sposna pa, de se ga je velika slabost lotila; hozhe mu tedaj pijazbo sapifati, de bi se so-pet okrepzhal. — Nikar ne pišhite, ne, rezhe Mihez sdravniku; jest ne bom nizh pil.

Sdravnik. Nizh ne bošh pil? Sakaj pa ne?

Mihez. O gospod! tega vam ne morem povedati; nikar me ne prafhajte.

Sdravnik. Kaj te ovéra, mi to povedati, ljubi moj? Menim, de si termašt.

Mihez. Gospod sdravnik, verjamite mi, to ni nobena terma,

Sdravnik. J filil te ne bom; bom pa tvojiga ozheta prafhal, morde ne bo tako perkrit, kakor si ti.

ila. Mihez. Oh gospod! lepo vas prosim, nikar ne povejte tega mojemu ozhetu.

Sdravnik. Ti si pa res zmeden otrok. Moram s tvojim ozhetam govoriti, iker se mi nozhefham odkriti.

Mihez. Oh, gospod! nikar tega, vas prosim; bom raji sam povedal, le moji bratje ino sestre naj grede prej s isbe.

Sdravnik. Veli otrokam odstopiti, ino potem pravi Mihez: Oh gospod! v teh filnih zhasih si moj ozha s velikim trudam komaj tolkajn perflushijo, de slabiga zherniga kruha kupijo; she tega nam delijo; vender vsaki le majzhkan kozhik na dan dobi, sa se pa fkorej nize ne perhranijo. Viditi svoje bratize ino sestriize smiraj lakot terpeti, je vsa moja bolesin. Starejsi ino mozhnejshi od njih raji ne jem, de she moj kozhik dobijo. Sato sim se tudi potajil. Ali lepo vas prosim, ne povejte od tega nize mojemu ozhetu.

Sdravniku so per teh besedah solse v ozhi stopile; brishe si jih, ino rezhe: Kaj pa nisi nize lazhen, ljubi dezhek?

Mihez. Ne samerite mi, lazhen sim; ali she bolj me boli druge stradati viditi.

Sdravnik. Vesh pa, de bosh umerl, zhe ne bosh nize jedel?

Mihez. Vem to, gospod! ali s ferza rad vmerjem, ker bodo moj ozha en trebuh manj potem sa nafititi imeli, in kadar pridem k Bogu, ga bom vedno profil, de naj moje bratize in festrize prefkerbi.

To govorjenje shlahtnoferzhniga otroka je gospod sdravnika tako ganilo, de ga objame, ino rezhe: Naka, ljubi moj dezhi, ne bofh ne vmerl; Boshja previdnost fkerbi sa te in sa zelo drushino. Sahvali Boga, de je mene femkej poslal, de vam pomagam. Kadar to sgovori, hiti domu, naloshi hlapzu mnoge shivesha, ter se s njimi k Bernardu ino njegovi stradajozhi drushini verne. K' misi jih vse posadi ino nafiti. Serze se je dobrotljivimu sdravniku od veselja topilo, ker je vidil, kako je nedolshne otrozhizhe oveselil. Sa odhodinjo rezhe Mihzu: Ne bodi vezh shalofst, saj bom jest sa naprej fhe sa val fkerbel! — Svefto je vsaki dan revna drushina od vrazha dobivala shivesha; tudi drugi milofstljivi ljudje fo po naklonjenju sdravnika jim vedno dari poshiljali, ali hrane, ali pa fhe denarjev, sopet drugi pa obleke ino perila, tako de uboga drushina ni famo s vsm dobro ofkerbljena bila, ampak fi je sa prihodne dni tudi lohka kaj perhranila.

Kaj rezhete k' ti pergodbi otrozi? Je li Mihez prav storil, de se je hotel isfradati? kai ne, de ne? Sakaj le Bog je gospodar nashiga shivlenja, on naj naf h' febi poklizhe, kadar bo njegova sveta volja; dolshni pa smo, fi ga tako dolgo perhraniti, dokler nam je mogozhe. — Kaj se pa od sdravnika lepiga uzhimo? Jelite, je bil prav blasiga ferza, ki se je revne drushine vsmilil, ino ji pomagaval. O bodimo tudi mi taki! Vsmilimo se radi revnih ljudi, podelimo jim, kar moremo de bomo tudi mi enkrat milost dosegli, in Jesus sam pravi: » Blagor milostivim, ker bodo milost dosegli. » Mat. 5, 7.

Kar kolj vbogim podelish,
U nebesih spet dobish.

IX. PÉNZHINO GNJESDO.

Mati! mati! perkrizhi nek vezher Tonzhik k svoji materi, glejte, kaj imam v klobuki!

Mati. Ha ha! pénizo. Kje si jo dobil?

Tonzhik. Danf sjutrej sim v' plotu nashiga verta gnjesdo sapasil. Zhakal sim do vezhera. Tedaj grem nezoj lepo pozhasi tjekej, in ker

fi je ptizhik nar manj mislil, pa! — fim ga sa perutnizhize sgrabil.

Mati. Jeli, je bila fama v gnesdi?

Tonzhik. Nje mladizhi so bili tudi noter, mati. Oh! so tako majzhkni, imajo she mah. Se ne bojim, de bi mi vfhli.

Mati. Kaj pa bofh s to ptizo pozhel?

Tonzhik. Jo bom djal v tizhnik, in ga v ifbi obesil.

Mati. Kaj bo pa s vbogimi mladizhi?

Tonzhik. O, tiste bom tudi vsel, ino jih redil. Prezej jih ifkat tezhem.

Mati. Shal mi je, de ne bofh vtegnil ponje iti.

Tonzhik. Menite, de je dalezh? Lejte tamle, kjer velki *zhreshnjari* stoji, nam ravno nasproti. Kraj fim si dobro samerkal.

Mati. Jest ne menim to; jest pravim, de pridejo po te. Sholnirji so morde she per vratih.

Tonzhik. Sholnirji? — Pridejo po me? —

Mati. Ja, po te. Brizh je sdaj le tvojiga ozheta saperl, in ga *odpeljaje* je djal, de pride she po te in po tvojo festro, de vaji bo tudi saperl.

Tonzhik. O moj Bog! kaj nama bo storil?

Mati. V jezhu vaji bo saperl, ino ne bofta mogla vezh vun, kadar bi hotla.

Tonzhik. O hudobin brizh!

Mati. Shaliga vama ne bo nizh storil; jefi in piti vama bo vsaki dan dajal. Samo saperta bofta, ino me ne bofta vezh vidila.

(Tonzhik fe sazhne jokati.)

Mati. No, Tonzhik! kaj ti je? Ali je to tako grosna nefrezha sapert biti, kadar *fe ima vfe*, zhefar *fe h'* shivljenju potrebuje?

(Tonzhek, le stoka in ne more odgovoriti.)

Mati. Brizh ravno tako dela s tvojim ozhetam, s fefiro ino s teboj, kakor ti s ptizo ino mladizhi. Kakor brizha hudobniga imenujef h, fi ti tudi sam hudobin.

Tonzhik. (jokaje) Oh! faj bom ispuftil penizo. (Odkrije svoj klobuk, in ptiza vefela fkos okno sleti.)

Mati. (objame Tonzhika) Vtolashi fe, fim moj! fim te le hotla fkufiti. Tvoj ozha ni sapert, in tudi ti ne bofh ne tvoja feftra. Hotla fim ti le pukasati, kako hudobno fi delal, ker fi vbogo ptizo sapreti hotel. — Kakor fi bil ti shaloften, kadar fim rekla, de po te pridejo, ravno tako, zhe ne bolj, je bila tuda ta ptiza, ka-

dar si jo bil vjel. Kaj meniš, kako so mladizhi po njej, svoji materi, sdiivali? Kako je bila ptiza shaloftna, ki si jo mladizhem odvsel? — Na to gotovo nisi mislil, ko si jo vjel, kaj ne, ljubi Tonzhik?

Tonzhek. Ja mati, na to nisim mislil.

Mati. Pa sa naprej nikoli ne posabi, de je Bog te nedolshne shivalize sa to vstvaril, de bi se svoje proftosti veselile; kako nevsmiljeno bi bilo, jim to kratko shivljenje greniti? — De pa tega ne posabiš, in se loshej drugikrat spomniš, se morash malo pefmizo nauzhiti, ki sim jo v nekih bukvah brala.

Tonzhik. Oh! navadite me jo!

Mati. Poflufhaj tedaj:

Imam vas, zhversti mladizhi!

Dva, trije — oh! fhtirje so!

Dolg' sim pasil — vbogi ptizhi,

Sdaj ste prifhli mi v rokó!

Bran'te se le, vboge sh'vali,

Le zhverzhite, koljkor'zhte: —

Mi ne boste, ne, vbeshali,

Saj nimate perja she.

Pa zhuj! — ptiza tù sdihuje,
 Ker vezh mladih v gnjesdi ni,
 Zhuj! kako po njih shaluje,
 In okoli ferfoli.

Kako morem to storiti,
 In mladizhke ji vset' ? —
 Bi smel potlej femkej priti,
 Jo poslušhat v gojsdi pet' ?
 Ko b' me mati sdaj sgubili,
 De b' me hotel kdo sapret',
 Oh! kak' bi folse tozhili,
 Bi vofhili fi koj vmret'.

Tak' nevsmiljen nozhem biti
 Ino gnjesdo vam rasdjat',
 Mlade hozhem tud' puštiti,
 Vem, de proft je vřakter' rad.

Raspeluj jih le, o ptiza!
 Ino uzhi jih pet' lepó;
 Ker mi ptizhev vefeliza,
 Ljubesnivo glad' uhó:

Proti letu bom pa řkufhal

Dostikrat u hoſto prit',

Dolj fe vlegal in poſluſhal

Hvalo jih Bogu *ſlovit*.

Posnemajte, otrozi! Tonzhika, in ne mu-
zhite vbogih shivali, ker vse ſtvari, sverine,
ptize pod nebam, in ribe v vodi, ſo ſa zhlo-
veka velika boſhja dobrota. Konj naſ noſi, vol nam
dela, krava nam mleko daje, ovza vovno, ko-
koſh jajza, zhebela med; ptizhi nam shvergole
in prepevajo ſjutrej, in naſ oveſelujejo. Vſe shi-
vali ſo nam koſiſtne; moramo ſi jih tedaj v prid
oberniti, ne pa jih nepotrebno muzhiti (ali mar-
trati.) She otrozi, ſi morate ſlo persadevati,
vſmiljeni do nedolſhnih shivali biti, zhe bote ſhe
sdaj nevſmiljeniga ferza do brespametnih shivali,
ſe vam tudi ljudje gotovo ne bodo vſmilili.

IX. VRABZOVO GNJESDO.

Gotovo bi otrozi nedolſhne ſtvari, bodi
ſi ptizh, ali kaka druga shival, ne terpinzhili,
ko bi vſakikrat umetno prevdarili, de tudi te
shivalize bolezhine obzhutijo. Malo miſlim, ſe
jih tako nevſmiljeniga ferza najde, de bi shivali
nalafh muzhili, in nad njih terpljenjam veſelje

imeli. Le nekteri porédni otrozi so tako nespre-
misljeni, da jih hudo imajo; ino smed teh je
bil tudi mali Ropert.

Ta nekiga dne pod streho vrabzovo gnjes-
dom vglada. Prezej te zhe to sestrama povedat, in fi
le omisljuje, kakov bi do gnjesda prifhel. Se-
stre mu pravite, de mora pozhakati, de se ptiz-
zhki sgode; potlej pa nastavimo gred (ali lojt-
ro), midve jo bove dershale, ti se, boš pa
po ptizhe gor splasil.

Kadar se jim je tedaj sdelo, de so ptizhi she-
godni, nastavijo, kakor so se bili pomenili, gred,
in dobe v gnjesdi tri ptizhke. Ptiza je shalost-
na okoli serfolela; ino milo zhivkala, ker so ji
mladizhe jemali, ktere je s veliko fkerbjo redila;
ali Ropert ino njegove sestre niso sa njo nizh-
marali, tampak so she le prav veseli bili, de so
do ptizhkov prifhli.

Sdaj svet dershe, kaj bi neki s njimi pozheli.
Neshiza, mlajshi sestra, ki je bila bolj usmilje-
niga serza, rezhe, de naj jih v tizhnik saprejo,
ter pravi, de hozhe ona sa nje fkerbeti, in jih
vsaki dan pitati. » Oh, kako bi bilo salo, jih
v tizhniku gledati ino zhivkati flifhati, kadar
kaj odrasejo! » — Ropert pa overshe nje svet,

Oa pravi, de je boljshi shive ofkubsti: « lep-
fhi bo v' isbi nage fskakljati viditi, kakor pa v
tizhniku saperte. »

Zezilja, star'fhi sestra, je bila Neshizhnih
mifel. Ropert pa le vedno svojo trobi. Na sad-
nje, ker sestire vidite, de se Ropert ne da pre-
govoriti, in ker je she gnjesdo v svojih rokah
imel, jo fhe one sa njim potegneta.

Med tim prepiram je bil Ropert she eniga
ofkubil. » Lejte ga nagiga « pravi, ker ga na
tla poloshi. V hipu sta bila fhe una dva ptizh-
ka shiva ofkubljena. Vboge shivalize fo zhiv-
kale, in od mrasa trepetaje perute mahale; Ro-
pert pa, ne de bi se jih bil vsmilil, fhe le huji
jih ima; s nogami jih berza, de bi mu fskak-
ljali, in ker so se prekuzvali, se jo silno hrohotal.
Sestrama fo se spervizh vrabzi vsmilili, s zha-
fama pa fo se jele tudi one s njim vred hro-
hrotati.

Tako s vrabzi igraje sagledajo od dalezh
svojiga uzhenika priti. » Pft! « sakrizhi Ropert,
in vfaki dene eniga ptizhika v svoj arshet, ter
tezhe kar more, — » Stojte, — savpijejo go-
spod uzhenik — kam, tezhete? Pojte sem. «
Vstavijo se, in se pozhasi f pobésenimi ozhmi
blishajo.

Uzhenik. Sakaj ste pred menoj beshali?

Ropert. Smo ravno igrali.

Uzhenik. Saj veste, de vam nisim prepo-
vedal igrati, in de me to prav veseli, kadar vas
vesele vidim.

Ropert (jezlaje) Smo se bali, de bi nas
kregali.

Uzhenik. Ali sim vas kedaj kregal, kadar
ste si s nedolshnimi igrami kratek zhas delali?
She vidim, bersh ko ne ste kaj napazhniga po-
zhenjali. Sakaj dershte vsaki svojo roko v she-
pu? Jest hozhem vediti, kaj imate; pokashite
mi roké, kaj dershte.

(Mu pokashejo vsaki svojo roko s enim
ofkubljenim ptizhem)

Uzhenik. (pomilovavno ino ferdito) Kdo
vam je rekel te uboge shivali tako terpinzhiti?

Ropert. Je tako lepo viditi ofkubljene vrabe
ze fkakljati!.

Uzhenik. Tedaj se ti lepo sdi nedolshne stvari
terpeti viditi, ino jih shalostno zhivkati slifhati?

Ropert. To ne to; pa jest ne verjem, de
jih je to kaj bolelo.

Uzhenik. Pojdi sem, bova fkufila (mu
nekaj las isruje)

Ropert. Oh jemnasta! jemnasta!

Uzhenik. Te boli, kaj ne?

Ropert. Kaj mar mislite, dé dobro de laferuvati?

Uzhenik. Prav! — Lej, jih je le defet.

Ropert. Pa jih je she prevezh.

Uzhenik. Kaj bi pa bilo, ko bi ti vse lafe s glave populil? Ali vesh sdaj, koliko bolezhin bi prestal? — Vidish, ravno tako hudo ste te vboge ptizhike terpinzhili, desi vam niso nizeh shaliga storili. — In ve, deklizi! ki vama je natora bolj vsmiljeno serze dala, ste to prenešti samogle?

Obedve deklizi niste zeli zhaf kar besedize spregovorile; pa to ozhitanje slifhati se ufedete, ino solse prelivate. Gospod uzhenik samerkajo njun kes, kar jih tako gane, de jima nizeh vezh ne rezhejo. Ropert se pa ni sjokal; she le opravizhiti se je fkufhal, ker pravi:

Jim nisim mislil nizeh shaliga storiti; faj so vedno zhivkali in perute mahali, kakor de bi jim to bilo prav dobro djalo.

Uzhenik. Pravish, de jim je to dobro djalo? — Sakaj so pa zhivkali?

Ropert. Bleso, de bi ptizo bili perkli-zali.

Uzhenik. Sadel si jo. In, kaj mislish, so

hotli s svojim trépetanjami ji nasnaniti, ko bi jo bili s svojim krikam perklizali?

Ropert. Ne vem kaj. Morde so s tem proslili, de bi jim na pomozh prishla.

Uzhenik. Taka je. In ko bi ptizhki mogli govoriti, bi jih bilo tid vpiti slishal: « Oh, mati! reshite nas! po nesrezhi smo nevmiljenim otrokam v' pesti perhli, ki so nam vse perje ispulili. Mras nas mori, silno veliko terpimo. Pojte nas ogret, ino rane obvesat, de ne poginemo. »

Male sestre se ne morete vezh joka sder-shati. Plakaje si s ruto oblizhje sakrivate. » Ti Ropert — pravite — ti si naju v to hudobijo sapeljal; midve nifve hotle po nobeni zeni tega storiti. » Ropert je sdaj tudi svojo napzhinost sposnal. On je bil she s tem kasnovan (ali shrafan), de so mu bili gospod uzhenik nekaj las spulili, she bolj pa, ker ga je nepokojna vest pekla. Sato ga niso she bolj kasniti hotli gospod uzhenik.

Vender moram rezhi, de Ropert ni bil is hudobnosti vrabze mizhil, temuzh le is otrofhke pameti, is nespremliska. To ga je poduzhilo, de je sa naprej smiraj bolj vsmiljen do stvaru bil, ki so bile slabishi memo njega, in

vse svoje shive dni je vsakimu skasaval dobrovoljnost ino vsmiljenje.

Bodite tudi vi, otrozi! do usih stvari u-smiljeni, in ne terpinzhite nepotrebno shivali, de vas bo Bog rad imel.

Kdor nedolshne sh' vali rad muzhi, Bo neusmiljen tudi do ljudi.

XI. NORI JOSHEF.

V nekim velikim mestu na Franzoskim je bil nefrezhen zhlovek, Joshef po imenu, kateri je noril. Kadarkoli je s doma shel, je imel nar manj po pet ali sheft barok na glavi, in ravno po toliko rokavov na vsaki roki. Defi ravno je noril, vender ni bil hudobin; zhe so mu, pa hudobni otrozi le nagajali, se je vender raskazhil. — Po ulizah hodé, so taki paglovzi s vseh hifh nad nj planili, in ga spremljali, upijozh: Joshef! Joshef! sa koliko prodash svoje baroke in rokave? — Bili so tudi nekteri tako poredni, de so ga s kaminjem metali. Joshef je navadno vse poterpeshljivo prenesel; v zhafi pa so ga tako rasferdili, de je kremene pobiral, ali pa s blatam fantaline napenjal.

Taki boj je bil enkrat pred hišo gospoda Despresa. Hrup slifhavšhi gre na okno gledat, kaj de je, ali ni ga malo serze sabolelo, ko je svojiga sina Henrika vmes sagledal. Ko to samerka, sapre hitro okno, in se v drugo sapéro (ali kamro) poda.

Per kosili rezhejo gospod Despres svojimu sinu Henriku: kdo je tisti mosh, sa katerim si danf letal ino vpil?

Henrik. Saj ga dobro posnate, ozha! tisti noriz je, ki se mu Joshef pravi.

Ozha. Vbogi mosh! kaj mu je neki glavo smefhalo?

Henrik. Pravijo, de je neko pravdo sa bogato dedfhino (ali jerbfhino) sgubil; to ga je tako pobilo, de je snoril.

Ozha. ko bi ga bil ti tistikrat posnal, kadar je pravdo sgubil, bi ti bil s folsnimi ozhmi toshil: »Ljubi moj Henrik! kako sim vender nefrezhen! ob bogato dedfhino, ki sim jo v miru vshival, fo me prepravili, vse svoje premoshenje sim sapravdal; nimam vezh ne hiše, ne polja ne hrane, ne denarja: nizh mi ni ostalo!« — Ali bi mu bil ti takrat sabavljal?

Henrik. O naka, ozha — kdo bi bil neki tako hudobin, de bi se s nefrezhniga zhloveka norza delal? She le tolashil bi ga bil.

Ozha. Je li dan danafhni bolj frezhen, ki je snoril?

Henrik. She nefrezhnifhi je.

Ozha. In vender si danf drashil, in s kamin-jem metal nefrezhniga zhloveka, koger bi bil to-lashil, dokler fhe ni tako nefrezhen bil?

Henrik. Sposnam, ozha! de nifim prav storil; persanesite mi.

Ozha. Ker ti je shal, ti bom persanesil, to de moje persaneshenje fhe ni sadofti; ti si se nad Joshefam slo pregrafhil. She vfakiga nefrezhniga fmo milovati dolshni; Joshef pa je dvakrat nefrezhen, ker je svoje premoshenje, ino verh tega fhe pamet sgubil, satorej je bolj kot vfaki drugi nafhiga pomilvanja vredin ino potrebin. Tolashiti ino fposhtovati bi ga bil tedaj imel, ter nikoli posabiti, de je tudi on zhlovek, kakor ti. In kakor zhloveku mu gre ravno tifta zhaft ino fposhtovanje, katero fmo vfakimu zhloveku dolshni.

Kako lep nauk je ta pripoveft vam otrokam! Kashe vam, kako morate nefrezhne ljudi, ki imajo kakfhino telesno grajo, postavim: gerbafte, fhantove (ali fhepafte), flepe ino tudi avfhafte, fposhtovati. Ne sanizhujte jih, kakor poredni otrozi noriga Joshefa, ako hozhete, de

vas, bo Bog blagoslovil ino oblagodaril, ne pa
 fhtrafal, kakor hudobne paglovze, ki so, kakor
 nam pergodbe svetiga Pisma pravijo, svizhika
 Eliseja safhpotvali, pa tudi koj svoje plazhilo pre-
 jeli, ker so bili od medvedov rastergani. Pokasal
 je Bog s tem, de se takim hudobnim otrokam
 ne more nikoli dobro goditi. Satorej, ljubi o-
 trozi! ne bodite enaki takim vlazhugarfkim
 otrokam!

Vsi smo bratje tu na sveti,

Vsi ozhetamo Bogá:

Zhlóv'k zhlóvekam mora poterpeti,

Ga ljubiti is ferzá.

Kdor se s brata norza dela,

Ki ga je Bog hudo kásnovál,

Ga bo Boshja jesa tuđ' sadela,

Ne bo malo se kefál.

XII. ŠTIRI LÉTNI ZHASI.

Oh, ko bi se vedno sima terpela! de bi
 se mogli smiraj na fanéha (ali fhlihah) vosi-
 ti, — rezhe Matizhek, ki se je rayno na fa-
 néh domu perpeljal, ino v yertu mosha is fnega

delal, Ali bi mi ne hotel, mu rezhejo ozha ga *slifhavshi*, to, kar si sdaj si vofhil, na popirzhek sapifati? — Sakaj ne! odgovori Matizhek, ter sapifhe s od mrasa oterpnjeno roko.

Sima preide, prijetna spomlad se perblisha. Matizhek se sprehaja s svojim ozhetam poleg zvetozhiga ograda, kjer so mnogotere duhtezhe roshe ino zvetize zvetele. Slo ga je to veselilo. — Glej! mu rezhejo ozha, to so spomladni perdelki; lepi so ino perjetni, pa li malo terpe. — Oh, sdihne Matizhek, ko bi bila le vedno spomlad! — Ali mi hozhefh tudi to svojo sheljo na popirzhek sapifati? — O ja! odgovori Matizhek, ino jo prav veselo sapifhe.

Sa spomladjo pride toplo poletje. Matizhek gre nek lep dan s starifhi ino svojimi mladimi tovarfhi v blishujo vaf. Na poti so vidili femtertje selene sbitne polja, ki so se kakor biferi morja spreminjale: vidili so s tashent zvetlizami osalfhane travnike, kir so mlade jagneta fkakljale; vesele shebeta so se po njih pafse, in okolj svojih mater zhversto pofkakovale. —

Kadar so do vafi perfhli, so jedli zhefhnje, jagode in drugo letno sadje. Matizheka je to

slo veselilo; zel dan je s tovarshi po polja
fkakal ino igral. — Kadar se domu odpravljajo,
mu rezhejo ozha: Kaj ne, de ima tudi poletje
svoje veseljize? — Oh! odgovori Matizhek, ho-
tel bi, de bi zelo leto terpelo! In tudi to vo-
fhenje je na popirzhek samerkal.

Ko pa jesen pride, gre zela drushina en
dan v tergatev; vrozhina jih ni vezh tako per-
grevala, kakor po léti, nebó je bilo jasno; terte
fo se s zhernim ino romenim grosdjam oblo-
shene shibile, debele duhtezhe dinje fo po
gredizah leshale; veje dreves fo bile s nar lep-
shim ino shlahtnifhim sadjam tako obloshene
de fo se lomile. Bil je sa Matizheka veseli dan,
ker je grosdje, dinje ino smokve (fige) neisre-
zheno rad jedel; fhe dosti bolj ga je veselilo,
ker jih je sam tergati smel. — Tudi ta veseli
zhaf bo kmalo preshel, mu rezhejo ozha; sima
se nam jaderno blisha, in bo prijetno jesen pre-
podila. — Ko bi po mojim bilo, pravi Mati-
zhek, bi naf jesen nikoli ne sapustila.

Ozha, Matizhek! ali bi bil ti pa tudi sadovoljin?

Matizhek. To se vé de, ljubi ozha!

Kaj je pa to? mu ozha v besedo seshejo,
ino popirzhike pokashejo — poglej, kaj je tu
pifano? Beri na glaf!

Matizhek. (bere) Oh ! ko bi le vedno sima terpela !

Ozha. Poglejva pa tega (mu drugi popirzhek v roke podajo).

Matizhek (bere) Ko bi bila le vedno spomlad !

Ozha. Pa s he tega (mu tretjiga podajo).

Matizhek (bere). Hotel bi, de bi poletje vedno terpelo !

Ozha. Ali vesh, kdo je to pifal ?

Matizhek. O ja, dobro vem ; to sim jest pifal.

Ozha. Kaj si pa sdaj shelish ?

Matizhek. De bi naf jesen nikoli ne sapustila.

Ozha. Na ! ali ni to zhudno ? — po simi si shelel, de bi sima vedno terpela ; v spomladi, de bi spomlad ne minula ; v poletji, de bi nikoli ne prefhlo ; in sdaj bi pa hotel, de bi naf jesen nikoli ne sapustila. Premisli dobro, kaj se samore s vsega tega fkleniti ?

Matizhek. De so vsi letni zhafi dobri ino prijetni.

Ozha. Ja, ljubi moj ! vsi zhafi so veseli ino prijetni ; Nar vishji Bitje vé bolji, kakor mi revne stvari, naturo vladati. Ko bi bila

lani po tvojih sheljah vedno sima terpela, bi ne bili imeli ne spomladi, ne poletja, ne jeseni. Ti bi bil vesolnjo senljo s vednim snegam ino ledam pokrila, in ne bi bil posnal drugiga veselja, kot se na sanéh vositi, ino moshe s snega delati. Koliko drugih radošt bi ne bil imel, ki nam jih drugi letni zhasi delé? — Sreznhi smo, de ni natora nafhi oblasti podvershena. Vfo frezho ino vse nje ofredke (ali mitelne) bi sgubili, ko bi se nafhe predersne shelje vselej spolnovale,

Karkol' se ti sgodí, al' ferze ti omaja,
 Zhe ravn' po tvoji glavi vse ne gré,
 Po boshji volji vender vse is haja,
 In sadnjizh tud' zhloveku dobro dé;
 Naj ferze torej mirno ti oftaja,
 Bogu prepusti in saupaj mu vse,
 Kar pamet tvoja ne vé rasumeti,
 Daj boshji previdnosti ofkerbeti. —

XIII. JANEŠ VEŠEL.

Kdor kolj otroke

V boshjim strah' sredi,

Se jih v starosti

Gotovo veselí.

Jani Janes Vefel, misar (ali tifhlar), je bil delaven, priden mosh. Shtirdefet let je bil star, ko je svojiga devetdefet let stariga ozbeta pokopal; fhe pred njegovo smertjo mu je v pohifhevanju svefto pomagal; po njegovi smerti pa, ko sam gofpodariti sazhe, se osheni s Valburgo, pridno ino poshteno deklo, ki je per fosedu flushila, in ni bila mlajfhi od njega.

Majhino pohifhtvo fta imela, ino malo blagá; ali bila fta pa bogabojezha, ino nju nar vezhi fkerb je bila, svojiga ediniga fina Tomasha poboshno iskojiti (ali isrediti); fta fta pa tudi svojiga ljubiga otroka v prvi mladosti famo v dobrimu vadila, ino s svojim lepim isgledam poboshniga ino bogabojezhiga sadershanja k dobrimu vodila. Tomash ni nikoli kake gerde besede flifhal, pa je tudi flifhati ni hotel. Nikoli ni vidil kake fpazhene rezhi ftoriti, pa tudi njemu ni bila perpushena ftoriti. Slo fta fkerbela, de bi ga hudobni ljudje ne bili fpazhili; ni mu bilo perpusheno f porednimi otrozi igrati, ali pa se s njimi okoli potepati. Serzhno fta ga ljubila, kakor le starifhi svoje otroke ljubiti samorejo, tode njuna ljubefin ni bila slepa ljubefin, ki k otrofhim napakam molzhi, ino njih pregreshke pregleduje.

Sato je Tomash svoje starifhe grosno rad imel, ino jim je bil v vřim pokorin, de so se vsi felani nad tem zhudili, ter sami per sebi mifili: » De bi mi imeli tudi tako dobre otroke, kakor je misarjev Tomash! »

Tomash je v refnizi svoje starifhe ljubil, le veselje ga je bilo gledati, kako urno se je obrazhal, zhe so mu kaj vkasali; zeli dan je bil per njih, in de so mu le mignili, jih je vse lepo bogal. Kadar ni bilo ozheta doma, je vedno po njim poprafheval, in smiraj pasil, kdaj de bo domu prifhel. Po stokrat na dan je s hifhe fhel, gledat, ali fhe ne pride, in kadar ga je sagledal, mu je veselo nasproti tekkel, in sakrizhal: » Ozhika, ozhika! de ste le spet domu perfhli! » — ino vezh ni ozhetove fuknje is rok spustil.

Nekiga dne mu je mati sbolela, in Tomash je mogel po vrazha iti. Jokaje je po ulizah tekkel, ine smiraj vpil: Oh, mamka moja! mamka moja! » — sdravnika je stokaje ino s vsdignenimi rokami profil, rekozh: » Ljubi mosh! pridite hitro, in osdravite mojo mamko, de ne bodo vmerli! »

Tomash se je mogel tudi she sgodaj ozhetoviga rokodelřva vaditi; in ker je bil marljiv

ino vbogljiv, je v svojimu petnajstimu letu she vsakimu pomagazhu kof bil.

Proti vsim sosedom ino sosedovim otrokam je bil vselej slo perjasin, in tudi nar manjšhim od njih je svojo dobrovoljnost skasoval, kjer je koli mogel. Bil je tih, pohlevin, ino nikjer ga ni bilo slifhati, kakor v rokodelnizi.

TOMASH GRE S DOMA.

Jmej vedno pred ozhmí Boga,

Bod' si v ptujih krajih al' doma.

Kadar je bil Tomash she osemnajst let star, ino v vsim potrebnim dobro suzhen, bi bil imel shešt let po svetu iti, ino narpervizh tam flushiti, kir je pred nekimi letmi ozha delal. Bilo je she s mojstram vse poprej sgovorjeno, in dan odlozhen, kdaj se ima Tomash tjekej podati. Skerbno je mati she enkrat sinove oblazhila ino perilo pregledvala, ino mavho tako nabafala, de se je she komej sapela. V sdolajno frajzo je s solsnimi ozhmi she neke spravljene goldinarje vtaknila. Shalostna ura je bila, kadar se je Tomash svojo mavho v rokah dershajje k slovesu napravljjal. » Tomash! —

sazhne ozha, in ga sa roko prime, mati pa malo na stran stopi — Tomash! to je teshka, nevarna pot, na ktero se sdaj podafh. Veruj mi, stotero nevarnost se ti bo nakljuzhilo, ki jih s he sdaj ne posnafh, pa te bodo vender naletele. Ti bi prerano me pod semljo spravil, ako bi ne perfhel domu spet tako dober, kakor grefh sdaj s doma. Satorej, vsemi, ljubi moj sin, is mojiga ozhetoviga ferza te opominovanja: » Kar storifh, misli na Boga; ino tvoje delo bo frezhno dokonzhano. »

Le védno Bogá

V mislih imej,

De bosh maral sanj

V ferzu in v djanj

» Kjer te nobeden ne vidi, te boshje oko vidi. Kadar kaj hudiga storifh, utegnefh svojo hudobijo pred starfhemi ino dobrimi ljudmi sakriti: Bog te pa vidi povsot, pred njegovimi ozhmi se ne morefh nikjer skriti. Sato se ga boj, ino ne dovolji v nobeno misel, v nobeno besedo, ino v nobeno delo, kteriga bi boshjé oko viditi ne smelo. »

Na popotvanju bosh mnogotere ljudi dobil,

in med temi morde take, ki ti bodo ure tvo-
jiga shivljenja grenili, ti pelen v pijazho me-
fhali. Satorej se smiraj bolj uzhi

Svoj'ga blishniga ljubiti,

In drugih butare nositi.

« Zhlovek ima vfelej dosti od svojih so-
bratov preterpeti. Saj hozhe tudi Bog sam, de
zhlovek zhloveka pokori, ino v dobrim vterdi.»

« Tudi se bofh po svetu v mnogotere kam-
nje sadel, mnogotere spodtikleje bofh naletel,
ki se jih ne bofh mogel lohka ogniti, Takrat
bodi kot pulja (ali obliza) ki se zhes kamnje
ino gore lohka vali. Satorej uzhi se smiraj bolj

Ob stiskah nikdar ne toshiti,

Temuzh Boga pomozhi prositi.»

Kjer bofh delal, bodi svojimu mojstru po-
korin, kakor svojimu ozhetu. Ako ti hrana, ali
postreshba v hishi ne dopade,

Ne toshi, kakor sitneshi,

Katérih se vfakter' bojí.»

» Svojoglavni zhlovek povfod sdrashbe napravlja, in sam nikjer mirú ne najde. »

Bodi svešt ino pošhten tudi v malim. Misli, de pošhtenost nar dalej terpi, ino : en krivizhen vinar defet pravizhnih ujé. De pa ne pridešh v fkušhnjavo, kedaj nesvešt postati, delaj rad, in dobro gospodari s malim, kar dobifh. »

» Misli vselej : Kdor hozhe jesti, pa ne berazhiti, se mora she v mladosti slo truditi ; in kdor hozhe kaj sa stare dni si prehraniti, mora sгодaj she v malim dober gospodar biti. » —

Sdaj ga hozhé ozha she k sadnjimú objeti; mati pa, f predpafam (ali birtaham) obrás si fkrivaje, mu v besedo seshe in pravi :

» Ne stori nikoli kaj takiga, Tomash ! zhefar bi se v prizho svojiga ozheta ali svoje matere framovati imel. Bog vidi te, var' greha se ! — Misli na folse, ki jih bova sa te prelivala, dokler spet domu pridešh. »

Kadar to sgovori, vsi trije malo potihnejo, le mati ino sin v zhasi saihteta. Tedaj vershe Tomash mavho na svoje plezha, kufhne starihem roke, ino smukne — od serzhne shalosti gnan — s filo is njihovih rok. Stokrat se oberne she prot ozhetovi hifhi, ino starifhe she posdravlja, dobri starifhi pa so she dolgo su-

nej na nekim hribzu stali, ino fhe stokrat mu od dalezh frezhno pot vofhili, ino sa njim gledali, dokler so njih ozhi peljale. Vezh lét shivita sdaj fama ta dva dobra zhloveka, marúkteri popoldan prebirata s veseljem Tomasheve lepe pisma, ino konez vfakiga leta fe she vefelita, de sta ípet eno leto blishej prihoda svojiga liubiga finu. Stari ozha pa vfako leto bolj boléha; dolga bolesin mu fhe levo roko mertúdi, tedaj si s delam komaj toliko perflushi, de si potrebniga kruhika kupita. Desi ravno je fhe le peto leto doteklo, kar Tomash popotuje, vendar sta ga she tako sashesela, de nesta mogla vezh sadnjiga dozhakati; sato mu je mati nasledui list pisala:

Ljubi moj Tomash!

Sdaj she morafh domu priti, ne moreva vezh bres tebe opraviti. Tvoj ozha fe smiraj bolj stara, ino bolesin ga je tako rasdelala, de je fkorej obnemagal. Nizh mu ne gre vezh od rok, naju premoshenje smiraj bolj vpada. Pridi tedaj kmalo. Vfaki dan te imava v mislih, in sheljiva te viditi. Ker si vselej najin dober Tomash bil, naju bofh v starosti podperal. Pra-

vijo tudi de bo vojska. Sato bi te tedaj rajshi doma imela, de bi vedila, kakofhna se ti godi. Spravi tedaj lepo svoje rezhi ykup, in pridi; tvoj ozha te rezhe lepo posdraviti, ino jest sim smiraj

Tvoja mati

Valburga Vesel.

Pa ni bilo ne Tomasha, ne lista od njega.

Vojska se je refnizhno vnela. Voj sa vojem je v vaf sahajal, mogla sta vedno vojskake pod streho jemati in jim strezhi, ter sta s tem vse svoje denarje rasdala, ino bolesin in reva ste ozheta she bolj slabile. — Mati je she vezhkrat, in prav silno Tomashu pifala, de bi vender prishel. Pa sa tonj; od Tomasha ni bilo nizh od nobene strani slifhati, nikjer nestla mogla od njega nizh svediti,

Nekiga dne se k njima popotni mladenizh oglasi, ki je bil tudi misarskiga rokodelstva, in ju sa bosbji dar profi. Po dolgim sprashevanji jima pové, de je bliso nekiga mladenzha delal, ki se je Tomash Vesel klizal, pa ko so sovrashniki tje safhli, je Tomash — Bog vé kako — sginil; kmalo potem, pravi, se je pa slifhalo, de bi

ga bili hitro sovrasniki vmorili. Ta noviza je dobre starifhe bolj pobila, kakor vse vojfkne teshave, ki sta jih preftati mogla; od sdaj se ne dafta vezh utolashiti, ino vedno objokvaje svojiga ljubzhika si drusiga ne vofhita, kakor de bi jih smert sdrushila. S to novizo jima je edino upanje ino tudi veselje shivljenja sginilo; dan sa duevam ste se staroft ino slaboft smiraj bolj mnoshile, saflushik pa smanjshival, shaloft sgube njuniga Tomasha dobra starzhika smiraj bolj tare. Previdila sta, de ju bo vsaki dan teshji ftalo, se preshiveti; tedaj skleneta vertizh in hifho s vfo pravizo vred prodati, in se s temi denarji na svoje stare dui preshiveti. Valburga je imela fhest ur od tam v neki vafi premo-shniga svaka, ki se ju je vsmilil. Ta je imel fhtertial ure sunej vafi bajtizo sraven velikiga gojsda ravno prasno, v kateri fo drugekrati njegovi najemniki ftanovali. V to bajtizo se revna starzhika preselita, v kateri ju hozhe svak do smerti sa malo denarja preshiviti. Valburga tedaj hodi od sdaj sa naprej vsaki teden h svakovim po maffa, moke, ino kruha, in zhesar sta fhe potrebovala. V ti famoti bi bila tudi prav veselo ino mirno shivela, ko bi bila svojiga Tomasha fhe per sebi imela.

TOMASH PRIDE IS PTUJE DESHELE.

Kdor kol' vse shive dni
 Poshteno mi shivi,
 Ga Bog v starih dneh
 Tud' s'he oveseli.
 Strašhen vihar nekiga dne svezher per-
 dere, gošta tozha pada, ino pišh v blishnjim
 gojsdi vezh dreves' polomasti. » Bog obvaruj po-
 ljško sadje ino shito, de bi se ne poshkodva-
 ilo, ino vedi popotnike pod streho » — govorita
 edinoglasno starzhika, ter hvalita Boga, de jima
 je bajtizo dali, ktera ju vetrin ino pišh ubrani.
 Kmalo potem, ko pišh nekaj potihne, poterka
 nekdo odsunej na oknize, ki profi: » Odprite
 mi sa boshjo voljo, popotnik sim, ki sim v gojs-
 di sašel. » — Dobrovoljno mu duri odpreta,
 ino mlad mozhan mosh — ves moker od de-
 shja — stopi v bajtizo, ino profi prenozhifha.
 Dobra starzhika se radujeta, de mu moreta post-
 rezhi Ptujiz sazhne praviti, de je v velikimu
 gojsdu potsgrešhil, in de je, ker se ni vedel
 vezh kam obrniti, v ti hifhizi luzh sagledal.
 Valburga rozhno oginj saneti, mu premozhene

oblazhila fufhi in fkuha gorko juho (ali shu-
pó.)

Kadar se je ptujz she rasgrel, ino juho sav-
shil, gaj vprašha misar: Ne samerite prijatel,
kdo ste vi?

Ptujz: Jest sim rökodeliz, in hodim she de-
set let po ptujih krajih. Sdaj grem spet domu
svoje starifhe obiskat. Pa, Bogové!, ali jih she
najdem; she pet det, ne sim vmögel njih vezh
od njih svediti. Ako mi jih pa dobrotljivi Bog she
najti da, jih hozhem vesel seboj vseti, in jih of-
rezhitij ker me je Bog obilno oblagodaryl. —

Sim delal per nekimu mojstru, ki me je is ser-
za rad imel. V vojfki, ko je sovrashnik v naf ho-
vas safhel, mi je vse svoje premosheñje saupal.
Mogli smo vse pred sovrashnikam pöskriti; kar
je pa bilo slata ino srebra, smo v eno sklenzo
pospravili. Ker smo bili nar boljshi orodje po-
skrili, posabi v ti homatii mojster na sklenzo.
Truma vojfhakov je bila she per vratih, de bi
ropala. Jest sagledam po frezhi sklenzo, sim jo
she skrili, ino s njo pobeguil. Sunej vaf jo ver-
shem v neko mlako. Paritú plane druga truma
sovrashnikov nad me, mi vse vsame, kar sim
per sebi imel, in me perfili, ji vezh milj dalezhi
pot kasati. V nekimu daljnemu mestu sim se jim

vender smusnil, kjer se me je neki mojster, kterimu sim svoje reve toshil, vsmilil, in me je tako dolgo v svoji hifhi imel, de sim mogel spet k poprejshnimu moiftru priti, sakaj dolgo zhafa ni bilo varne poti savoljo fovrashnikov, ki so smiraj semtertje lasili, ino ropali. Predenj sim v vas perfhel, sim najpred k tifti mlaki fhel. Ifhem, ino najdem frezhno spet fklenzo. Vefelo jo k sebi vtaknem, pa me hudobna misel obide: » Glej, nobedin ne vé sa ta saklad. Tvoj mojster méni, de je sgubljen, in ti se f tem lohka obogatish, de ne bofh vse svoje shive dni vezh stradal! » Pa per teh mislih me grosa spreleti, sazhnem se sam sebe framovati, kakor de bi bil she ta saklad vkradil, ino se smislil na besede svojiga ozheta: » Kar je poshteno, nar dalej terpi, ino: en krivizhen vinar defet pravizhnih ujé. »

Misar. Shena, zhujesh?

Ptujz. Kadar pridem spet k mojstru, se me je neisrezheno vefelil, ker je ménil, de sim she davno mertev. In ko mu pa fhe le fklenzo nasaj dam, me objame, in se mi jokaje s sheno vred stokrat sahvali. Prezej drugi dan mi narozhita, de mi sa moja poshtenost svojo edino hzher, ino vse premoshenje isrozhita. Ino

lejta, ta je veseliza, ki jo nesem svojim stari-
fhem.

Misariza. Ne samerite, ali imate s he dalez
do svojih starifhev?

Ptujz V blishnji vafi so mi djali, de so
s he tri milje de Kronfke - vafi.

Starzhika. Kronfka - vaf! Kronfka - vaf!
(s odpertmi rokami.)

Ptujz. O Bog! kaj vama je? Imata tam svojo
shlahto? Moj ozha so misar Vesel.

Starzhika (se ga okoli vratu okleneta)
Oh Tomash! naju sgubljeni, pa spet najdeni
Tomash! . . .

Tomash kmalo ozheta, kmalo mater obja-
me, ino sposna na ishtaranih, gerbanzhastih ob-
rasah, de je v narozhju svojih starifhev. » Moj
ozha! moja mati! » — jezlja, vsdigava svoje ro-
ke prot nebesam, ino hvali Boga sa veselje, de
je svoje ljube starifhe spet tako frezhno naj-
del.

Sdaj se sprashujejo, si perpovedujejo eden
drugimu, ino vshivajo veselje sa veseljem. Sad-
njizh pokleknejo vsi trije, ino hvalijo Boga, de
jim je tako veseli dan napravil. Tomash vsa-
me tedaj ref svoje starifhe seboj. In sdaj je stari
ozha na dan svatovfhine svojiga sina rekel: »

Moj Bog! ja refnizhno; tako bodo dobri otrozi podpora starih dni! »

Svoje live starifhe, fin! fpoſhtuj,

Ako hozheſh frezhno ſh'veti;

Dofli mogli ſo ſ teboj terpéti,

Torej jim dobrote rad vrazhúj.

XIV. SVARITEV.

Guſtav Pekar je bil fizér priden dezhi-
ino v ſholi ſmiraj ſmed pervih, tode je imel gerdo
laſtnoſt, de je vſe tudi nar manjſhi pregreſhke
ſvojih ſouzhenzov ſamerkaval ino grajal, ali pa
ſhe zlo goſpod uzheniku naſnanval.

Goſpod uzheniku ni bilo to Guſtavovo ve-
denje prijetno, torej ſklene nekiga dne, ko je
ſvojim uzhenzam mnoge poveſti perpovedval, ga
v prizho vſih ſouzhenzov poſvariti. » Enkrat je
bil opat v nekim kloſhtru — ſazhne praviti —
ki mu je filno teſhko djalo, de ſo menihi eden
drugimu velike in male pregreſhke ozhitali. Ko
ſo bili v obednizi ſnideni, pride tudi opat, vſi
pa ſe zhudijo, de ima biſago na rami. Od ſad
na herbtu je bila polna peſka, od ſpred na per-

sih ga je bilo pa prav malo - Menihi, ki se zhes to zhudijo, ga radovedni uprafhajo: kaj de to pomeni? « Na herbti, — odgovori opat refnobo, nosim svoje grehe in hudobije, sa to de jih ne vidim; od spred pa nosim hudobije ino pregreshke svojih sobratov, de jih imam vedno pred ozhmi. Do sdaj nesim s'he tega nikoli delal, ker pa to nad vami vidim, se nozhem sa boljshiga od vas shteti, in delam kakor vi, desiravno ni to prav, in posebno kristjanu se ne spodobi. » « Menihi so se sazheli framovati, ino so se poboljshali — « pristavi uzhenik, ter se h Gustavu oberne rekozh: » Ino, jest menim de bi se tudi ti Gustav tega imel framovati, ino se poboljshati. « —

XV. POTOVOD.

I.

Bil je nekdej mladenezh, bliso 20 let star. Bogabojezhi starshi so si slo persadevali, ga v boshjim strahu srediti. Posebno ga je pamati, ker mu je ozhe dosti prej umerl, k dobri rimu naganjala. Ali tudi ona se je kmalo is tega sveta lozhila, preden je Bogomir, (tako se je mladenezh klizal) svoje dvajseto leto dopolnil.

Bogomir po smerti svojih staršev od vseh sapušhen, se je mogel na pot podati, in med ptujimi ljudmi shiveti.—

Bil je lepe postave, in ker je s he marsika-ko dobro lastnost imel, so ga povsod radi imeli in ljubili. Pa ravno to je bila njegova nesreza, ker ga je v mnoge nevarnosti in hudobne per-loshnosti samotalo. Spervizh fizér, dokler je s he spomin njegove ljubesnjive rajne matere v nje-govim zhištim serzu shiv ostal, in dokler se je njenih lepih nauk in opominjevanja svesto der-shal, se je bres velike teshe is teh nevarnost smotal, in jih lohka smagal.

Tode je vedno slabeji prihajal; dan sa dne-vam je bolj posabil na svoje bogabojezhe star-she, smiraj bolj ga je hudobija mikala. Na sad-nje onemaga, se vda pregresfnimu shivljenju, in sabrede vsak dan globokejšhi v pregrehe.

Vdal se je igram, flasti, rasnim nesmerno-stam, in ni je bilo hudobije, de bi jo ne bil posnal in okusif. Shivel je v vedni pijanosti, po-sabivšhi na Boga, na svoje staršhe, in na vse dobro. V takim sdivjenju je vezh let preshivel.

Na sadnje pa obzhuti strafhne nasledke svo-jiga rasmusdaniga shivljenja na telefi in na dushi. Sapravil si je sdravje in mozhi, njegova lepota

je sginila. Vest ga je nozh in dan strafhno pek-
 la; nikjer ni imel miru, povsod mu je bilo pre-
 tesno, vse mu je bilo prasno in pušto; semter-
 tje je hodil, pa sam ni vedel, kaj de dela; te-
 shavni nepokoj in kes sta ga povsod preganjala.
 Podoba njegove rajnke matere mu je bila ved-
 no pred ozhmi. S shalostnim serzam je premis-
 ljeval materne mile svaritve, na ktere je bil v
 homatii pregreshniga shivljenja zhisto posabil,
 in ta spomin mu je s he le prav shivo obzhutiti
 dal revo, v kateri se je snajdel. Nekiga dne se
 mu njegova filna nefrezha spet prav shivo pred
 ozhi postavi. Ta grosovitna shalost ga ismed lju-
 di na polje shene; pa tudi tu ne najde miru :
 tezhe, postoji, se s pestjo po glavi tolzhe, pa spet
 tezhe, se joka, vpije, rijove — na sadnje se vershe
 na tla per nekimu viru, sraven kteriga je bil
 krishiz safajen, se filno sam seboj bojuje, in —
 sadremlje. Ali hitro se spet prebudi, roke s kle-
 ne, in sazbnе milo jokati. » Oh, dobra mati! »
 sdihne is globozhine svojiga shalostniga serza ;
 — kar sagleda pred seboj prijasniga seriza, kteri
 vsiga preplasheniga mladenzha prijasno nagovori.

Seriz. Ne vsrafhi se, ljubi mladenezh! ne
 sameri mi, morde sim ti nadleshin! (blishej
 stopi) Kako je to — de solse tozhifh?

Bogomir. O ljubi mosh! ko bi ti vedel, kako sim nefrezhin, bi jokal s menoj vred — Oh! jest nefrezhni, zhlovek!

Seriz. Ti nefrezhin v zvetožhi mladosti! Sakaj si pa sdihval po svoji materi?

Bogomir. Oh! to je ravno moja nefrezha. Moja mati ne shivé vézh. Oh, kako so bili dobri! O ko bi bil le njih besede poslušal, bi ne bil sdaj takó nefrezhin. — Ljubi mosh! tvoje prijasno oblizhje, tvoj ljubeshni poln pogled mi pravitá, de naj ti rasodenem, ker mi serze teshi.

Seriz. Govori, dobri mladenezh, tvoja toshba je moje serze ganila; in ako ti morem kaj pomagati, bo danashni dan nar lepši hi mojiga zeliga shivljenja.

Bogomir. Poslušaj tedaj, in pomagaj mi, zhe moreh.

— Kmalo bom 26 let star. Ko so s the moja mati shiveli, sim bil mladenizh poln radosti, in od vsih zhistan; svojo mater sim sposhtoval, in sim vse storil, de so mi le mignili.

O! kolikokrat so me svarili, in me s vso materno ljubeshnijo profili: » Bogomir! Boga imej pred ozhmi, ná - nj se sanashaj; ne posabi ga nikoli, ako nozhesh vse svoje shiva dni brestolashno shiveti! «

In sdaj she vezh ko 6 let nésm nikoli na Boga mislil. Zelo moje serzé je bilo le na gerdo flast navesano.

O kolikokrat so me mati svarili: » Bogomir! ne véruj sapeljivzam; oni te le v pekel vodijo. «

» Ogibaj se postopvanja, ki te vse hadobijel sapeljati utegne. «

» Varuj se pijanzhevanja, ako nozhesh biti sam svoj moriviz! «

» Ogibaj se igre; igra stori le postopazhe; zhloveku framoto in na sadnje berafhko palizo perpravi. «

Te nauke so me vedno uzhili, in po navadi she perstavljali:

» Spofhtuj svojo mater, Bogomir! tudi kadar je vezh ne bo, in spolnuj, kar ti veleba; in zhe bofh njene besede v serzi obdershal, te bo ljubi Bog gotovo varoval. Ako jo bofh pa kdaj posabil, in nemarno shivel, ti bo lastna nefrezha ozhi odperla, spet bofh na me mislil; is groba me bofh hotel k shivljenju obuditi, ko bi ti bilo mogozhe. «

In kadar se she na grosovitno nozh spomnim, ko so me per všim, kar je boshjiga, sarotili, de bi ja vedno po poti zhednosti hodil,

mi je, ko de hi me kdo s ojstrim noshem v ferze vbodel. Ofem dni pred smertjo so me svezher v zerkev peljali, kjer sva tihama do terde nozhi molila. Tedaj sim jih sprejml na grob svojiga ozheta.

Jokaje so na kraj gomile pokleknili, jest pa na drugi. » Bogomir! « — so mi djali — » Bogomir! zhes malo me ne bo vezh, in bom per tvojimu ozhetu pozhivala. Rada vmerjem; le ti, tvoja frezha ali nefrezha mi ferze teshi. Mirno bi moje kosti pozhivale, ko bi vedla, de ostanesh dober in frezhin, tode slo bi mi semlja teshila, in v grobi, ko bi mi bilo mogozhe, bi se obernila, ko bi se ti spridil in hudobin postal.

Bogomir! per spominu tvojiga rajnkiga ozheta te sarotim, ostanu poboshin, boj se Boga vse svoje shive dni! « — » Jest vam perfeshem, draga mati! « sim djal, » Bog v nebesih, in mili mesiz, ki ta sveti kraj s svojim berlenjem oblija, sta prizhi moje persege! «

In ko sva s he malo dalje molila, je silu veter naglima vstal. Grosovito so sove in vjeri na rasvalinah stariga grajskiga stolpa (turna) tulili; strafhno so roshlali shelesni krishi na zerkvi in svoniki — ki jih je vihar majal. Zhuduo

predzhitje me je prepadlo, in — ko bi na vrashe verjel, bi rekel, de se je narava (natora) nad mojo krivo perfego i grosila, in mi mojo sdajfhuo nefrezho inapovedvala. Per i grosili. Per i grosili.

O predobrá mati! — jefti nefrezh-
ni zhlöyek! — néfim vezh — vreden va-
she imé — isrezhi!
Seriz. Vpokoji se v malo, ljubi inöj! Sdaj
je tvoje ferze she preshalofno. Pözhí nemalö, pa
mi daljej pripöveduj.

Bogomir. Ne bom se pohil prej, de mi
je pomagano. Poslufhaj, prijasno te profim.

Glej, v greslnje drushbe fim safhel, in
svojo nedölshnost sgubil, pijanzhevali in digral fim
po zele nozhi, ino vse hudöbije in ostudne pre-
grehe fim vidopernafhal, ki jih she isrezhi ne
smem. Sdaj she le — mi je moja lastna nefre-
zha ozhi odperla, kakor so mi mati prerok-
vali. Saj she sam sebe vezh ne posnam. Pog-
lej le, kako slabljen in bolehin je moj shivot!
noge me komej vezh nosijo. Sam sebe se vstra-
fhim, zhe tú v mirni vodi svoj bled obras po-
gledam. Nepokojna vest mi nozh in dan ne da
miru, femtertje me goni, in ravno danf me je
tú sem britka shalofst pergнала; hotel fim malo
sadržamati, de bi bil pohil. V spanji se mi je

sdelo, da moja mati pred menoj stojé. Hotel
 sim se jim blisati, da bi jim roko kufhnil. Ali
 od sebe so me pahnili, ter rokó vsdignili, in
 mi grosili. Per tem se sbudim, in nésim mogel
 drusiga, ko sdihniti: » O dobra mati! «

Neste mi saftonj shugali, o neposabljiva ma-
 ti! ker sim nar bolj spazhen sin na boshji sem-
 lji. O ljubi mosh! svetvaj, pomagaj, povej, kaj
 mi je storiti, da ne bom obupal?

Seriz. Vmiri se, ljubi moj! ni *she* po tebi.
 Ali se na me sanefesh?

Bogomir. O kaj se ne bom sanefel na tvoje
 perjasno oblizhje, na tvoje vsmiljeno serze, na
 tvojo ljubestin, ker me tako po ozhetovfko
 milujesh! Svefto hozhem vse tvoje svete v svo-
 jim serzu obdershati, in po njih shiveti!

Seriz. Daj de te kufhnem, moj sin! Sdaj
 pa povej, kaj nar poprej shelish.

Bogomir. Mir — pokoj; sakaj nepokoj, ki
 ga sdaj obzhutim, me bo *she* obupati storil,
 ako mi ne pomagash.

Seriz. Ali hozhesh saref mir dobiti?

Bogomir. Oh! kaj bi ne shelel to prav
 resno, po komur jokam in vpijem.

Seriz. Ker tedaj v refuizi mir ihesh, ga bofh
 tudi najdel — tako ref, kakor ref si danf mene najdel.

Bogomir. Oh! povej, povej mi vendar, kako ga morem sadobiti? Pomagaj mi, sa boshjo voljo!

Seriz. Ti nisi še tako nefrezhin, kakor se misliš. Glej, Bog, kteriga si v nemar puštil, ti je ozhi in serze odperl, de moreš svoje grehe sposnati. In kdor svoje grehe sposna, in hudobijo greha shivo obzhuti, je še pot poboljšanja naštopil. In kakor hitro se poboljšaš, in se ko sguhljeni sin spet k ozhetu domú verneš, in pred njim padesh: » Ozhe! grešil sem — soper tebe in soper nebesa; vezh nesim vredin, tvoj sin biti, » bosh tudi sasheljeni mir dobil.

Bogomir. O Bog! ko bi bilo tako lahka, bi nikoli vezh ne jokal, temuzh hvaleshno bi kufnil milostivo roko Gospoda, ki se mene nevredniga vsmilil; in bi tebe, o moj nebeshki perjatelj, ko svojiga Angelja Varha spóshtoval, in te nikoli ne posabil.

Seriz. To je de, ljubi moj! lahko je mir dosezhi, ako imash sadošti mozhi in serza, vse to storiti, kar ti bom velél.

Bogomir. Govôri le; sdaj zhutim, de sim došti mozhan vse storiti.

Seriz. Kakor si mi povedal, si do sdaj » Boga sovrashil, — sebe pa ljubil. » Bil si fushinj

samoljubnosti, in si sanizheval boshje sapovedi. Sdaj morash ves nov zhlovek postati, in se popolnoma spreobrniti. Sanaprej morash tedaj:

» Boga ljubiti — samiga sebe pa satajevati. «

Bogomir. Jest te ne umém prav, govóri bolj raslozhno.

Seriz. Glej! do sdaj si sa sapeljivzi hodil, ki so ti slate hribe obetali, in se tvoji svojevóljnosti perlisovali. Sdaj morash to samoglavnost satirati, in ne vezh to delati, kar ti, ampak kar Bog hozhe in terja — beshati morash pred temi hudobneshi, in vse vabila sanizhevati, ki so te do sdaj tako slepíle.

Bil si poshréhin, si pijanzheval, si druge ostudne grehe delal, ker so bile tvojimu shivctu prijetne, ki ne posna mere v tem, kar posheli. Sdaj morash meso in kri bersdati in krishati, se v vsem volji boshji podvrezhi, in le to storiti, kar Bog terja, naj bo mesu in kervi she tako neprijetno. In to se pravi: » Se spreobrniti, in nov zhlovek postati; « to je pot pokóre; na nobeni drugi poti ne boš h miru dobil, po kterimu hrepenish.

Bogomir. Sdaj te rasumém, in — kakor mi je sdaj per serzu, menim, bi samogel mir dosezhi.

Sakaj sapeljivzov se lohka ogibam, ker so me oni v to nefrezho perpravili. Sladnofti in igri se tudi prav lohka odpovem, ker mi moj boléhafti shivot, vboshtvo, framota, ktera me je od vsih strani obfula, in nepokoj vesti vedno na ves glas vpijejo: » Verni se, zhe ne je po tebi! «

Seriz. Bog shegnaj tvoje fklepe, in pomnoshi tvoj pogum, de lepi zil dofeshefh, ki se ti sdaj tako bliso sdi. Le terdin bodi, in gotovo ga dofeshefh.

Bogomir. Nesnano mozh zhutim sdaj v febi, vse raji preterpeti, kakor pa ta britki nepokoj, ki me je do sdaj muzhil.

Seriz. Tedaj blagor tebi! ker te je boshja milost na pravo pot perpeljala. Hódi po njej stanovitno, in potem bosh vesel rezhi samogel: » Najdel fim! «

Bogomir. Bom najdel! pa — zhe se bom tudi poboljšhal, mi bo vender moja vest storjene hudobije vedno ozhitala, in boshja praviza ne bo posabila fhtevila mojih pregreh. Kje bo tedaj mir?

Seriz. Ne boj se nizeh, moj fin! Shiva vera v Jesufa Kristufa ti bo popolnoma mir podelila. Kdor v Kristufa in njegove nauke véruje,

in se svojih grehov zhisto in s ushalenim serzam spové, ter sa - nje sadofti, se mu ni vezh bati savoljo storjenih grehov, in ko bi bil tudi nar vezhi grefhnik. Saj je ravno sa tega voljo boshji Sin is nebes prifhel, je podobo hlapza na se vsel, terpel, in na krishi vmerl, de vsi, ki na - nj verujejo, vezhno shivljenje dose shejo. Zhe tedaj is zeliga serza na - nj verujesh, na - nj upafsh, in ga ljubifsh, zhe v ti shivi veri, upanji in ljubeshni Sakrament sv. pokore prej mesh, in se vredno pokorifsh, se ti ni vezh tre ba bati savolj tvojih grehov; sakaj Kristuf je sa grehe zeliga svetá sadoftil.

To je ravno svelizhanje kerfhanfke vere: » Kdor v Jesufa veruje, in pokoro stori, temu fo grehi odpufheni. « Po ti veri je presheftvavka, je spokorniza v Evangelju, fo kristjani vsih zhafov svelizhanje dosegli. Kadar je njih serze besedo isreklo: » Gospod! verujem, « fo salfifhali perjasno besedo: » Tvoji grehi fo ti odpufheni; pojdi, in ne grefhi vezh; tvoja vera ti je pomagala!

Bogomir. O boshje kerfhanstvo! nikoli fhe nesim tako shivo sposnal, kako dobrotljivo de fi. Oh! is zeliga serza verujem.

Seriz. Prav, de verujesh, tode to fhe ni

sadoſti. Ako hožheſh, de ti bodo grehi odpuſhe-
ni, morafh ſhe vſe to ſtoriti, kar ti Bog ſapove;
morafh jih ſtuditi, terdno ſkleniti ſe poboljšha-
ti, in nikoli vezh greſhiti, ſe jih boſhjimu na-
meſtniku, kakimu duhovnu, zhiſto ſpovedati, in
sa - nje vredno pokoro delati.

Bogomir. O ti moj nebeſhki prijatel! kako
te hožhem drugazhi imenovati? — S nebeſ fi
mi poſlan me is bresna hudobij otèt. Kako loh-
ka mi bije ſpet ſerzé! in — pred eno uro je
bilo ſhe tako teſhko! Povéj, kako ſe ti bom
sadoſti ſahvalil ſa tvojo ljubefin?

Seriz. Molzhi od ſahvale, moj ſin! Goſpod
bodi ſ teboj, in ti pomagaj v vſih potrebah!
In kadar ſe boſh s njegovo pomozhjo poboljš-
hal in odſhaloſtil, ſe hožhem s ſvetimi Ange-
lji veſeliti, de ſe je ſpet en greſhnik ſpokoril.
To radoſt, to veſelje mi obljubi; in mi bo vezh
vredna, ko vſe ſahvale.

Bogomir. O daj, de ti roko kuſhnem, moj
Ozhe! In to ti bodi ſaſtava moje terdne oblju-
be, de nožhem nikoli vezh od poti reſnize
ſaiti.

Seriz. Objemi me, o naj ſe te oklenem,
ter ſahvaliva Goſpoda, de naju je danſ vkup
perpeljal, in nama toliko tolaſhbo napravil.

Bogomir. Še nekaj te prosim, ljubi O-zhe! faj mi ne bošh odrekel!

Seriz. Govôri! vse hozhem ti storiti, kar je v moji mozhi.

Bogomir. Tvoje ozhetovsko poduzhenje me je danš slo ofrezhilo. Jest sim šhe mlad, in sim šhe malo sveden, tedaj potrebujem vezhkrat kakiga dobriga sveta. Ali hozhešh tudi v prihodnje moj svetvaviz biti?

Seriz. O s veseljem. Vſak dan ob sedmih svezher me tu per tem viru najdešh.

Poslušhaj! ediniga brata imam, ki s menoj shivi, in ki ga is serza ljubim. Po smerti najnih staršhev se je bil podal v ptuje deshele. Vezh let néšim sa - nj vedel, ali šhe shivi, ali je šhe mertev. Povšod sim po njem poprašheval, na vse kraje sim pisal, in ga nešim mogel isprašhati. Vedno sim po Frideriku, (tako se moj brat klizhe,) shaloval, in vsakdan sim molil: » O Bog! daj, de Friderik moj brat špet domu pride! »

Bilo je 12 velikiga serpana pred 28 leti, ko sim ravno tako na tem kraji molil, in glej! tú mi pride veselo porozhilo: » Tvoj brat shivi, in je prišhel te objet! » — On je ref prišhel, moj preferzhin brat, in — od tišliga zhasa pridem vsak vezher sem Boga hvalit in molit,

Bogomir: Bog ti daj s he došti veselja na tem svetu vseliti, in tvojo starost mirno in veselo prshiveti.

O Tedaj, kadar bom kakiga sveta potrebin, pridem ob sedmih svezher sem, te sa svet in pomozh prafhat.

Seriz: Bog ti daj svoj shegin, in te sprejmi na vsih potah.

Sdaj se objameta. Mladenizh gre potolashen svojo pot; seriz pa poklekne, in opravi pred pobodo krishaniga Jësufa svojo vezherno molitev.

III.

Bogomir je komej dneva perzhakal, de hi se bil v zerkev podal, in se svojih grehov popolnoma spovedal. De se jih je s shaloftnim, pobitim ferzam in zhisto spovedal, ni dvoma, ker je slo po notrajnim miru hrepenel, in shelel se s Bogam spraviti. Spoved mu je spet mir v ferze vlila, in njegove dufhne rane sazélila. Ali njegovo teló je bilo prevezh spazheno; kmalo je ta nefrezhni zhlovek spet v poprejshne grehe sabredel. Vef preplafhen in nepokojin se save, de je spet safhel, ter pravi: » Svojiga prijatla hozhem sopet poiskati! » in hiti k viru.

Njegovi dobroferzhni potovod pride ob navadni uri: » Kaj ti je, de si tako pobit, moj sin? «

Bogomir. Oh! spet sim tak nefrezhin zhlovek, ko prej — in me ne ho to pobilo? O ti moj Bog! Kdaj se bom refnizhno poboljšhal?

Seriz. Povej mi, ljubi moj! kako se je sgodilo, de si tako hitro na svoje terdne fklepe posabil?

Bogomir. Kako? Oh! tega sam prav ne vem. Vfako jutro in vfak vezher sim fklepe ponovljal; in vender ne vem, kako se mi je sgodilo, v hipi, ko sim nar manj mislil, sim na vse svoje fklepe, na Boga, na te posabil, in sim grefhil. Po storjenim grehi so se mi ref spet ozhi odperle, pa tudi britka shaloft je moje ferze vnovizh presunila.

Seriz. Pomisli: de ima dan dofti ur, in vfaka ura svoje nevarnosti. Zhe le sjutrej in svezher svoje fklepe ponovish, — se vé de se ne moresh vfim nevarnostim braniti.

Bogomir. Tedaj podúzhi me, te profim, kako se samorem vfih nevarnost ogibat?

Seriz. Boljiga ti ne morem svetvati, kakor to, kar je Jësuf svojim uzhenzam rekel: » Zhuj in moli, de ne padesh v fkufhnjavo! « Zhuj in moli, ne le sjutrej in svezher, ampak vfak hip,

v veselji in v shalosti, med delam in v pokoji; sakaj povfod in vedno te bodo fkušnjave obfipale.

Bogomir. Rasloshi mi pa tudi, kaj fe pravi zhuti?

Seriz. Kdor vedno misli, de je tako slab zhlovek, de vfak hip lohka spet pade, in fe tedaj neprenehama váruje, de ga nobena nevarnost ne omami, nobeno vabilo ne smakne, noben mik ne sapelje, ta zhuje.

Kdor vedno misli: » Kaj hozhem delati? kaj moram storiti? » in tedaj na fleherniga sov-rashnika fvoje dúfhe preshi, mu pot hitro sa-gradi, ali pa, zhe mu blishej pride, prezej sa-oroshje sgrabi, in pozeptá, ta zhuje.

Bogomir. Saj fim vender vfak dan terdno fkle-pal: » Vse hozhem storiti. kar mi je dolshnost, in vfake nevarnosti fe fkerbno ogibati. «

Seriz. To fe ne pravi fhe zhuti.

Bogomir. Rasloshi mi tedaj to rezh, te pro-fim.

Seriz. Ponozhni zhuvaj, ki gre ob name-njenim zhafi na strasho, in pravi: » Danf hozhem prav zhuti! « fe pa prezej na pervo klop vfede, glavo na roko nafloni, in fe dalej nizh ne ogleda, ne zhuje.

Pravi zhuvaj oftane nevtrudin na svoji staji, noben hip ne pözhiba, neprenehama preshi, ali se med ponozhnim pokojam kak sovrashnik blisha, ali kaka nevarnost vstaja; ne dene oroshja is rok, zhe najde sovrashnika, ga koj pobije, in odverne nevarnost, ki jo sameka. To se pravi zhuti. In tako morash ti zel dan zhuti, in smiraj na tri rezhi misliti:

Kdo? kje? kdaj?

Kdo je ta, h komur grem? per komu sim? — In ti je oseba le kolizhkaj nevarna, beshi od nje, in ponovi svoj dober fklep.

Kje sim? kaj hozhem storiti? — In ako vidish, de je kraj sa te nevarin, o tako verni se, in ako si she tam, beshi prezhi, in dershi se she terdnejshi svojih storjenih dobrih fklepov.

Kdaj sim nar slabiji? Kdaj padem nar loshej? — In tisti zhiat bodi trikrat bolj zhujezhi, trikrat serzhnejshi v boji.

Bogomir. Jeli pa mogozhe, slabimu zhloveku vedno tako zhujezhimu biti?

Seriz. Sato morash moliti. De ne padesh v fkušnjavo, zhuj, de bosh pa vedno zhuti mogel, moli; sato je tudi vezhna Resniza rekla: » Zhujte in molite! «

Bogomir. Saj sim vselej v zerkyi in do-

ma, sjutrej in svezher prav serzhno molil, de bi mi Bog vender s nefrezhe pomagal.

Seriz. To si prav storil. Ali kakor si dolshan neprenehama se varovati in zhuti, tako morash tudi neprenehama moliti; zhe ne si smiraj v nevarnosti spet pasti.

Bogomir. Podúzhi me, kako samorem neprenehama moliti?

Seriz. Na Boga misliti, in svoje serze vedno per njem imeti — to moresh vedno, bodi si v zerkvi ali doma, vesel ali shalostin, bodi si per delu ali per pokoji. In to se pravi moliti. Ako svoje misli in obzhutleje s ustmi sgovarjash, ali ne, nizh ne dene, de je le tvoje serze s Bogam sklenjeno.

Zhe si Boga vedno prizhejzohiga mislish, ki je prizha vsih tvojih misli, beledi in djanj; zhe pred vsakim nazhinam pomislish: Bog hozhe, de to storim, uno opustim; to je moja dolshnost; s tem me hozhe le dobriga in frezhniga storiti:— Bog hozhe, de se vsaki skushnjavi soperstavim, vsak mik smagam; to je moja dolshnost; vsako smago mi zhestitljivo poverne, molish neprenehama, in Bog, ki ga imash vedno pred ozhmi, ti bo vselej novo serze podelil, de bosh loshej zhul, in novo mozh dal, de bosh v boji smagal.

Bogomir. Ali taushent in taushent rezhi, dnevne opravila, rasne poti in homatije sveta storijo zhloveka tako rasmishljeniga, de vsak hip misel na Boga is glave pufti, in na - nj posabi. Kako samorem spet na to misel priti, in na - nj misliti?

Seriz. Prav lohka, ako le hozhesh. Povfod, kjer si, in kodar hodish, vidish toliko rezhi, ki te spet na Boga spomnijo. V svojim rastresenju vidish lepo sinje nebo, rodovito polje, ali zerkov, ali mertvishe, ali v kaki isbi podobo kishaniga Jesufa, ali jed in pijazho na misi, in tako dalej. Vse to te samore na posabljeniga Boga spet spomniti, ako ga v refnizi ishesh.

Bogomir. Drusiga rezhi ne morem, ko to: kdor le hozhe, samore neprenehama moliti. In jest — o Bog! hozhem to.

De tedaj spet ne padem, moram zhuti, in teh treh uprafahnj: Kdo? Kje? Kdaj? nikdar ne posabiti. — De bom pa lohka zhul, moram neprenehama moliti, in vedno na Boga misliti; potem samorem upati, de bom od poti pogubljenja refhen.

Seriz. Ja moj sin! bodi v pervim stanoiten, potem se lohka sanefesh, de drugo dofesesh; de bosh poboljsan in otet.

Bogomir. O tedaj bi bil poboljšhan in popolnoma otet! — Spet danf se ti ne morem dovolj sahviliti sa tvojo ljubestin. Daj, de ti roko kufhnem, in perpufti, de te smem sanaprej svojiga ozheta imenovati! Nikoli vezh nozhem nepoboljšhan k tebi priti; vselej, ko spet sem pridem, te hozhem vnovizh sa vse dobrote sahviliti, ki fi mi jih fkasal.

Sdajzi je feriz svojo vezherno molitev opravil, in Bogomir moli s njim.

Bogomir je ftoril, kakor je bil fklenil. Neprenehama je zhul in molil, in to mu je pomagalo, ter je bil refhen. Kolikorkrat je spet k viru perfhel, fta obadva Boga hvalila, in njegovo nefkonzhno vsmiljenje in miloft zhafstila.

Ako fi grefhil, hudó Boga rasshalil,

Ne obupaj fin! ufmiljen' Bog shivi:

Yerni se nasaj, in obshaluj vte grehe,

K Jesufa pertézi, ðn ti odpufti.

De pa sopet v greh ne padesh,

Zhuj, fin! neprenéhama:

De bofh vedno zhuti mðgel,

Mifli vedno na Bogá! —

XVI. IMENITNI GOSPODJE V GOJSDU.

Pavle je bil sin ubosiga najemnika; s primkam Suhovershika; njegova mati, Marjeta po imenu, je sa malo plazhila frajze fhivala; in tako se je drushinza dan sa dnevam revno preshivila, s malim sadovoljila, in svoje saupanje v Boga stavila, ki poshtene in delayne ljudi nikoli ne sapuſti.

Nekiga dne je Suhovershik pol ure is vafi v vertu bogatiga plemenitnika delal, ki mu je dnino dal bres hrane; sa tega voljo vsame feboj velik kof kruha sa sajterk (ali kofilize), in rezhe sheni, de naj mu kofilo po Pavletu v vert poshlje.

O poldne se tedaj dezhek s ozhetovim kofilam na pot podá. Mogel je fkos goſti gojsd iti, kjer je na desni in na levi vse polno malinovih germov raftlo, ob zhafu, ki so ravno mane dosorile, Ker so mu po njih tako slo fline tekle, poloshi pifkerz na tla, in jih sazhe obérati. Misli ſi, zhe tudi pol ure samudim, to nizh ne dene, faj imam dobre nogé, bom pa tekkel. Zhe je bolj Pavle maline jedel, bolj so mu

difhale. Od germa do germa teka, in zhe bolj v gojsd pride, tim debeleji in bolj sdrele dobi. Jedel jih je, dokler je mogel, in prav posabi, de bi tudi njegovi ozhe she rad jedel. Na enkrat pa se na - uj smifli, in se vstrafhi, ker vidi na folnzu, de mora she davno poldan biti. Rozhno pobere svoj pifkerz, in tezhe, kar more; ali — ne najde je vezh prave poti, safhel je.

Jokaje femtertje léta, dokler pride do kraja, kjer je ljudi govoriti flifhal. Gre tedaj prot tiftim kraju, in glej! na lepi trati v fred gofhave sagleda lepó oblezhene gospode sedeti, ki fo se gostili, in prav shidane volje bili.

Pavle fi folse brifhe, in se jim strahotno blisha, de bi jih sa pravo pot poprafhal. Oplafhen se odkrije; hozhe govoriti, pa ne more. Gospodje se mu v ti fitnosti nafmehujejo, ter ga éden vprafha, kaj de hozhe?

» Ne samérite mi, Gospod! jezlja Pavle, je — jest fim pot sgrefhil, in bi vas profil, de bi mi jo pokasali.«

» O sakaj ne! mu odgovori; kako fi pa safhel? Vfedi se k nam, in povéj nam.« —

Pavle se je sdaj k njem na trato ufedel, jim perpovedval, ter je mogel s njimi vino piti, potize in pezhenko jesti. Pavle, ki je rad kaj

dobriga pokušil, ni zhakal, de bi mu bili dvakrat rekli, se je po shelji gostil, in v tem vefelji posabi spet svojiga ozheta. Zhe je bolj vino pil, bolj je bil vefel, in rajfhi je shlobudral.

» Pavle! ga vprafha éden gospodov, ali fo bogati kmetje v vafhi vafi? «

Pavle. Se mi sdi de fo! sakaj moj ozhe pravijo smiraj: O ko bi jest Volzhetove in Sodnikove dnuarje imel!

Gospod. Govôri, ali ljubifh svojiga ozheta?

Pavle. In pa fhe kako! pa tudi svojo mater ljubim.

Gospod. Ali bi ne ostal rajfhi per naf, ter bi pifheta, pezhenko in potize snami pojedal, in sladke vina popival, kakor pa de se morafh doma s famin kruham, krompirjem in s vodo sadovoljiti?

Pavle. O naka; ozheta in matere ne sapuftim, ko bi mi tudi hotel kdo zel svet dati. —

Ref je, rad jem kaj dobriga, kadar mi kaj doleti, ali raji hozhem vse svoje shive dni fam suhi kruh jesti, kakor pa de bi od starifhev se lozhil.

S tem besedami se dezhek vsdigne, ker se je bal, de bi ga s filo ne obdershali. — Nje-

gova bojasin je nesnane gospode veselila. Na tihama sed med feboj pogovarjejo, potem pa rezhe imenitnisthi smed njih na glas: » Pustite ga, s svojim shlobudranjem bi nam vezh bil na shkodo ko na prid. In kaj bi se neki bali? — Jeli, neseh kosilo ozhetu? » poprashta dezhika. — » Ja « odgovori Pavle jokaje.

Gospod. Vem, sakaj se jokash. Prevezh si se samudil, in se bojish tepen biti. Pa vesh tvojiga ozheta moramo vtolashiti. Sprasni svoj pisferz, ti damo kos potize in pol pezheniga pishzhanza. Tudi ta verzh vina vsemi feboj. »

Ni mu bilo treba dvakrat rezhi. Urno je sprasnil lonzhek, vsame pezhenko, potizo, verzh vina, in se jim lepó sahvali. In kadar so mu pravo pot pokasali, se spuisti v ték.

She ni bil firteljz ure pretekeli, in je she ves poten v vertu bil, kjer je ozhe delal, in she davno po njemu pogledoval. — Poshteni Suhovershik se je bil sa Pavleta she bal. Menil je, de se mu je na poti kaj nakljuzhilo, ki ga takó dolgo ni bilo; ker ga pa sdraviga priti sagleda, se tako sveseli, de she ni mislil ga okregati, she manj pa pretepsi. Pavle je pa dobro vedel, de saflushi tepen biti, sato na svijazho misli. » Veselite se, ozhe! « jim upije na-

ſproti hitezih ter verzih vina pokashe, » danſ vam perneſem dobro koſilo. Stavim kaj, de ne boſte vganali, kaj imam v piſkrizu. Potizo in pezheniga piſhzhanza vam nêſem. » — « O kaj ſe neki ſmiſliſh, — mu ozhe odgovori — ſhe nikoli mi ni tvoja mati potize ſpekla. »

Pavle. O kaj miſlite, de jo od matere perneſem? O nizh manj ko to! ſaj mati ne dajo nikoli ne potize, in tudi vina ne. Glejte, ſim vam tudi verzih vina perneſel. Prezej vam hozhem povedati, kako ſim to dobil.

Sdaj mu vſe na tanko pové, kako je v gojsdi imenitne goſpode dobil, ki ſo na trati obedvali, in tudi njega povabili. Od malin pa, ki jih je po poti obiral, in de je ſavoljo njih ſe ſamudil, in ſaſhel, kar beſedize ne pove. » Napôſled ſo dobri goſpodje tudi ſa vaſ ſkerbeli, — pravi, — in ſo mi velik koſ potize in to pezhenko ſ tem verzih vina vred dali, de bi vam perneſel. Vſedite ſe tedaj rozhno, in jejte; vem, de vam ſhe diſhi. « — Poſhteni moſh ſe vſede, jé in pije, in vſe mu je diſhalo. Dolgo zhaſa ni imel tako dobriga koſila. Tudi dene del koſila ino vina ſa mater na ſtran, ter dela veſel naprej do vezhera. —

Kadar ſta pa ſopet domu perſhla, neſo od drusiga zel vezher govorili, kakor od te per-

godbe v gojsdu. Mali dezhek je s svojo sgovornostjo to tudi vſim ſvojim pajdaſhem v vaſi per-povedval.

Drugo jutro ob ſõri poterka nekdo per Suhovershiku na vrata. Hitro ſkozhi is poſtelje, in gre odpret. Ali — kako ſe ſavsame, ko ſagleda ſunej brizha s ljudſko ſtraſho po vojafhko napravljeno, ki mu napové, de bodo on, ſhena in otrok prezej v meſto odpeljani ino v jezho pahnjeni. Suhovershik, ki mu veſt ni nizh ozhitala, s zhemur bi ſi bil tako kaſin ſafluſhil, hozhe vediti, ſakaj ga s druſhino vred takó ſhpotljivo primejo, in v jezho ſhenejo. Ali ſhe le v meſtu je vsrok ſvedel. — Tiſti imenitni goſpodje namrezh, ki ſo bili Pavleta tako dobro ſprejeli, ſo bili raſbojniki. Merkali ſo ſi Sodnika, od kteriga jim je Pavle povedal, de je bogat, ino ſo po nozhi na njegovo hiſho planili in jo ulomili. Ali Sodnik ſe je s ſvojima hlapzama in možno deklo jako branil, dokler mu je vezh ſofedov na pomozh perteklo, de ſo raſbojniko polovili, in ſvesali. Ko ſo jih v meſto peljali, ſvedó na poti is njih uſt, de je mladi Suhovershik vzberaj s njimi v gojsdú bil. To nasnanijo koj viſhji goſpoſki, ktera vkaſhezelo Suhovershkovo druſhino ſapreti. Dva dni ſo v je-

zhi bili saperti. Ozhe je v svoji nefrezhi sdihoval, mati je molila, Pavle je pa vedno jokal in upil. Svești fo ti bili, de nefe nizh hudiga storili, ali kakó bodo to fkasali? —

Na sadnje fo jih k rasbojnikam peljali, in vsi fo sposnali Pavleta, noben pa ozheta in matere. Povedali fo, kako je dezhih v gojsdi f pifkerzam safhel, in se na - nje nameril. In ker fo vsi to poterdili, fo poshtene ljudi sopet domu spustili. » Aj — pravi Pavle na poti proti domu — kdo bi bil mislil, de fo tako lepó oblezheni gospodje taki golufi! » —

» Ljubi moj sin! — mu odgovori ozhe — zhe bofh mosha po bradi meril (po obleki fodi), se bofh vezhkrat golufal. V nar lepshi kerzhmi se ne dobi vselej nar bolji vino; nar lepshi ptizhi ne pojejo vselej nar prijetnis hi; ino nar lepshi drevesa nimajo vselej nar slajshi sad. Dostokrat je v rasterganim oblazhilu nar bolj poshteni mosh, in v nar drashjih fuknjah fo dostokrat nar vezhi hudobneshi. — She eno, ljubi moj Pavle. Jest nésim vedel, sakaj si mi tako posno kofilo pernesel. Tvoja kozhljivoft (sladkofnednoft) te je sapeljala, de si maline oberal. Per tem si na svojiga ozheta posabil, si k goljufam safhel, ki si jim s svojim klepé-

tanjem rasodel bogatijo Sodnikovo. Ti si vsrok, de so uno nozh nad sofedovo hišo planili; ko bi ga ne bil Bog obvarval, bi mu bili vse pobrali, in morde s'he kaj hujiga storili. Satorej hodi v prihodnje vselej svojo pot, nikar se ne obotavljaj, ne klepetaj bres premislila vse, kar ti na jesik pride, tudi ne pravi nikjer, kar si od svojiga ozheta ali matere slis'hal, ker ne moreš s'he presoditi, ali smejo drugi ljudje takiga kaj vediti, ali ne. «

Ne rasnashaj, kar slis'hish domá: [kaj]

To te v sitnosti rado peljá. —

XVII. UBOSHTVO IN POMOZH.

Neka dobrotljiva pekinja je vsaki vezher ob solnzhnim sahadu, kar ji je od poprejshnih dni stariga kruha ostajalo, med domazhe vboshze delila. Sa tega voljo je imela v durih oknize, skos ktero je vboshzam hlebz'hike podajala, pa je dobro pasila, de ni kateri po dva dobival, sato de je mogla vézhim pomagati.

Nekej dni pa samerka, de se oslabljen in boléhin mosh tik s'ida do duri splasi, in po dva hleba prejeti skufha; de bi se pa tega pe-

kinja ne savedila, se je vfelej poleg hifh prezhl smusal, in domú hitel. — To se ji zhudno sdi, ker ni hodil mosh, kakor vfi drugi uboshzi, na ravnoft po milodari, in je na to fhe po dva hleba prejeti fkufhal. Ali de je tako framoshljiv in slo potrebin vboshiz, fi misli pekinja, ali pa de ni potrebin. Ta svoj *sum* rasodene moshu, ki je bil ravno tako ljudomil, kakor ona, in ki je tudi po mozhi reveshem pomagaval.

On ji obljudi, de hozhe na mosha pasiti, kadar fpet po kruha pride, in sa njim iti, de bo kaj vezh od njega svedil, kakfhina se mu godi.

Mosh pride fhe tifti dan, se natihama tik sda do duri splasi, popade f trepetajozho roko en hlebzhih, ki mu ga je pekinja fkos oknize podala, ga fkrije rozhno pod suknyo, ter ftegne fpet roko, in sagrafi frezhno fhe drug hlebzhih, defi bi mu bila pekinja lohka sabranila, ker ga je bila samerkala. S tem dvojim darom hiti domu, pa pek gre sa njim v sled. Vezh uliz fta prehodila, prideta do odlozhene hifhe, v ktero nesnani mosh stopi, in po stopnizah do podstrehe urno beshi. Pek ga je vedno sledil, in ga ni is ozhi puftil; tndi do podstrehe, kamor je nesnani hitel, gre sa njim, pa duri mu je pred nosam sapahnil, de ni mogel pek dalej iti.

Sunej tedaj poftoji, in flifhi otroke plakaje mo-
shu nafproti iti, ki ga prafhajo, ali jim je kru-
ha pernefil. » Ja, ljubi otrozi! — jim odgovo-
ri nesnani, — nate ga vfiga, jejte, in ne jokajte
fe. O ti miloftivi Bog! kako teshko mi je bilo,
ta dva hlebzika vam perdobiti! ali snejte ju
le; jest ne bom nizeh jedel, fim bolj vajeu ftra-
dati, kakor vi. Saj nam bo ljubi nebeshki O-
zhe she pomagal, de naf ne bo tako huda nad-
loga tepla. »

Ko pek to fkos saperte duri flifhi, mu
ferze od vsmiljenja ino milôbe poka.

Med tem perhiti po ftopnjizah 12 let ffar
dezhik, poterka na duri, ter sakrizhi: » Odprite
mi, fim Janes, vafh fin. » Odprejo mu; dezhek
tezhe v podftraho, in potegne is arsheta velik
kof kruha. » To je moja jushina, — pravi, —
mojftrovka fo mi danf vezhi kof dali; sam febi
ga perkratim, de ga vam podam, sato de ne
bofte ftradali. » Ozhe dobriga fina objame, in
poljubi (ali kufhue) rekozh: « Slo me fila
tepe, ali tvoje vsmiljeno ferze me tolashi; po-
magaj vedno po bratovfko fvojim bratizam in
fefttrizam, in Bog ti bo gotovo plazhal. » — Te
befede fo peku ferze omajale, s folsnimi ozhmi
fe revni drushini blisha, ki ga v temi ni do

sdaj samerkala, in jim s ljudomilo gorezhostjo rezhe: Moj Bog! kaj moram viditi? Tako revni ste, pa poshteni, in ne pridete k meni, de bi vam pomagal? — Povejte mi, kdo de ste, in sakaj ste v takih stiskah? » —

Nesnani mosh se spervizh silno prestrašhi, ker peka sagleda; slifhati pa te besede, mu rezhe: » Zhe vaf Bog ref sem poshlje nam pomagat, poslušajte moje shalofne nakljuzhbe. Tkaviz sim, pa pol leta she nimam dela. Mojo sheno mramorka jé, in je she vezh mesizov v bolenifhnizi. Vse kar sim imel, sim prodal, de bi bil svoji sheni pomagal, in zhvetero otrok preshivil. Hifhne obresti nésim mogel vezh plazhevati; is hifhe sim tedaj shel, in moj sdajshini hifhni gospodar mi je dobrotljivo to podstreho v stanovanje dal. Nekej zhafa sim sa najemnika slushil; ker pa nésim teshkih del vaje, sim sbolel, in she nimam toliko mozhi, de bi spet delati mogel. Berazhiti se framujem; na to sim mlad, ne bi dobival lohka milofhine; tudi bi me bolj kakor glad pobilo, ko bi me ljudje sa potepuha in nemarnika odpravljali. Otrozi vsak dan po kruhu krizhijo — in kadar ga tar najozhim ne morem dati, mi serze od britkofsti poka. Tale, moj dobri sin Janesik, ki se per

nekimu misarju uzhi, nam vezhkrat kaj domu pernese. Od uft si pertergava kruh in druge jedi, de jih nam pernese; ali kaj je vse to sa zelo drushino? Ene dni nosim ref lazhnim otrokam po dva hlebhika na dan; pa me je fram povedati, kako ju dobim. » — Blagoferzhni pek je ves ganjen: » Ne bo vam vezh treba, k meni po dva hlebhika hoditi » — re zhe revnimu tkavzu, ki per teh besedah ostermi. — » Kar sa se in sa svojo drushino potrebujete, vam hozhem jest sanaprej s doma poshiljati. Vsemite sdaj te denarje, omislite si dobro vezherjo, in ako je boshja volja, se bova she bolje sposnala. «

Ko to sgovori, hiti domu, pove svoji sheni vse, kar je vidil in slifhal; kar jo je tako ganilo, de je folse tozhila.

Dva nar vezhi hleba, ki je ravno per rokah imela, vsame, in hiti s njima k revni drushini.

Sdaj je bila per teh siromakih vsa nadloga ugnana, ker je od pekovich potrebniga shivesha dobivala. Ljudomili pek je vbosiga tkavza s vsm, zhefar mu je bilo treba, preskerbval, dokler se je spet popolnoma okrepzhal, in delo dobil; tudi potlej so njegovi otrozi she smiraj kak dar od

pekovich dobivali. Mili pek in pekina sinésta prej miru dala, de sta revno drushino popolnoma osrezhila, ki tudi njunih dobrot nikoli ne posabi, ter vsak dan s jutrej in svezher sa svoja blagofezrzhna dobrotnika moli.

Kdor ubogim podaje

Rad milodari,

Zhe prej ne, v nebesih

Plazhilo dobi.

XVIII. MOJSTER TOBIA IN NJEGOV SIN.

DRAGINA.

Na Zhefshkim (ali Pemfkim) v neki vasi je shivel delaven, polhten in poboshen kra-
jazh (ali shnidar) s osmero otrok, katerih prvo-
rojeni je dvanajst lét star sin bil, ino nar mlaj-
shi je bila hzherka komej tri mesze stara. —

Velika dragina 1816. leta ga je slo terla; vsa
hrana od moke ino krompirja je bila povshita,
dostokrat ni bilo ne kofzhika kruha, ne denarja,
ja she tudi dela ne v hifhi, de bi bil mogel

kaki saflushek upati, in vender so vsi otrozi jokaje od lakoti vedno kruha profili. Dobriga ozheta je ferze bolelo, ker jim ni imel kaj dati, s folsnimi ozhmi se je v nebo osiral; njegova svešta shena si je oblizhje sakrivala, de jo otrozi neso jokati vidili, in oba sta savolj shivesha tarnajozhe otroke tolashila s saupanjam v Boga, kateri shivi zherva v prahu, ribo v potoku; in kar leta pod nebam on redí. Le terdno, pravita, saupajmo na Boga, on shiví vse stvarí, tudi naf ne bo pustil lakote poginiti, gotovo nam bo pomozh poslal. —

Neki vezher so she poslednjo drobtinzo kruha povshili in vender neso bili ne ozha, ne mati ne otrozi nasiteni. Oh, kako se nam bo she le prihodni dan godilo! shalofitno vsi sdi-hujejo, samo ozha stanovitno stoji f proti nebu povsdignenim oblizhjam poln saupanja na Boga desiravno mu ferze od shalofiti poka, ter pravi: Le terdno savpajmo v Boga, in Bog naf revne gotovo ne bo sapustil; klezhé in sdrusheni Boga sa prejete dobrote sahvalimo, in s terdnim saupanjam ga prihodne pomozhi profimo. — Potem ko v molitvi pomozh sadobe, rezhe f he ozha:

Neskonzhno dober

In svest je Bog!

On naf bo rešhil

Is vsih nadlog.

Kdor saupa na Boga,

Sida hram na terdue tla.

Shalofstna nozh je bila sa fkerbniga ozhe-
ta, kateri je serzhno svoje otroke ljubil, pa jih
vender per všim trudu ni mogel nafititi; de si
ravno je dostokrat svoje rokodelstvo popustil, ino
sa najemnika delal, de bi bil le vezh perflu-
shil. — Posno je saspal, ker so ga fkerbi mamile,
pa predin je bil dan sazoril, se prebudi in fli-
fhi terkati na ókno. — Bil je neki popotnik,
kteriga je poprejshini dan plóha vjela in
mu vso obleko premozhila; plajsh ino fuk-
njo je bil svezher v gostivnizi na pezh obefil,
de bi se mu bila posufhíla, ali obedvoje obla-
zhilo se mu je osmodilo in oshgalo; tedaj je
pershel krajazha profit mu jih koj safhiti, de
bo mogel dalje popotvati.

Tobia, tako je bilo krajazhu ime, sbudi svojo
sheno in starejshiga fina, vsi so urno shivali in
v dveh urah je bilo, kakor je bilo mogo-
zhe, vse popravljeno. — Ptujiz je v tem

zhafu, ki so mu oblazhila fhivali, priloshnost imel bolj sposnavati krajazhevo drushino. Videl je veliko revfhino pa tudi njih poboshnost, kar mu je slo dopadlo, sa tega voljo je vezh plazhal, kakor pa mu je Tobia rajtal. Verh tega pa fhe vsakiga otroka obdari ino obljudi vselej, kadar bo memo hodil, jih obiskati, in bil je tudi mosh beseda. — Otrozi so dobrotnika dobro samerkali ino se njegoviga prihoda slo veselili, ker jih je vselej obdaril.

Revni drushini je bilo sdaj nekaj dni pomagano. Tobia opominja svoje otroke Bogu hvalo dati, ker jim je nenadjama pomozh poslal. Ali nesim rekel, pravi:

Kdar do verha shalost perkupi,

Se veselje tudi she glasi;

Kdar naf tudi vsi perjati popuste

Škerbi Bog sa naf smiraj fhe.

Saupajmo le na Boga vedno,

In on sapuſtil naf gotovo ne bo.

Take tolashljive prigovore je poboshni mosh smiraj imel, f kterini je misli svojih otrok v Boga obrazhal, jih k saupanju ino serzhni mo-

litvi opominjal, in tako so poboshni obzhatki prevseli njih serza ino jih vtolashili s Bogu vdanost mislijo. — Ali dnevi reve ino tarnanja s he neso minuli. Dostokrat je bilo veliko pomanjkanje v hišah, in vsi so mogli lazni spat iti. — Tobia je pa per vsih svojih stiskah Boga hvalil, de ni noben njegovih otrok per toljkim pomanjkanju sbolel, zhe mu je shena zhes hade zhase toshila, jo je na sosedeh pokasaje tolashil, kateri so tudi vsi pomanjkanje terpeli in sraven tega jih je pa Bog s he s bolesnami obiskoval. Kadar shena nad teshavnim pomanjkanjam tarna, si persadeva jo s saupanjem na boljshi zhase potolashiti, ker ji rezhe :

Le terpimo, saj terplenje ni vedno; nepoterpeshjivost nam ne le nizh ne pomaga, temuzh s he shivljenje bolj greni. On pa je vedno Boga mozhi, serzhnosti ino kreposti profil, de bi pod hudo stisko ne omagal! —

MLINARIZA.

Nekiga dne je she sopet pizhla hrana poshla, otrozi so pa kruha profili, teshko je ozhetu djalo, ki jih ni mogel sadovoljiti. — Ni imel

dela v hihi pa tudi ne denarja. Bil je dan velike shalosti, kteriga mu njegova shena she bolj greni, ker je maloserzhna jela biti. Rekel je, de gre pomozhi ifkat, ter gre is vasi na zesto f terdnim fklepam perviga ptujza miloshnje (ali almoshnje) profit in mu svojo revo dopovedovat, de bi si ga le miliga storil. — Tu vgloda sravin zeste od lip ofenzheno podobo krishaniga Jesufa, ktera je bila k zheshenju poboshnim popotnikam perpravljena. Poklekne pred njo, prosi Boga tarnajozh pomozhi, in potoki folsa mu ozhi salivajo. —

Dokler tako moli, gre memo neka mlinariza, dolgo zhafa ga od dalezh gleda, vfiga v molitev samaknjeniga, misli si, de ga fkerbi in shalost slo tarejo. Pomilovaje ga blishej stopi, mu dobrotljivo roko poda in ga lepo posdravi, ter ga uprafha, kaj de ga tako tare?

Dobrotljivi Bog, rezhe Tobia, je smiraj milostljivo sa mene in mojo drushino fkerbel, bodi mu zhast in hvala; ali danf se mi posebno hudo godi, ker nimam ne grishleja kruha per hihi, osmero otrok pa od glada tarna. Ifkal fim v molitvi pomozhi, de bi ne obupal nad boshjo previdnostjo, ker dobro vem, de molitev poboshniga ferze pokrepzha in mu teshave slaj-

fha. Mozh molitve sdaj she obzhutim, ferze mi she loshej bije; poto'ashen se sopet v nebo osrem. Bog mi bo gotovo pomagal, ali kako? kdaj? to famo on vé!

Te besede so dobro mlinarizo revnimu pa poboshnimu moshu perkupile; sheli mu pomagati. Vprafha ga, kdo de je, in kako bi mu bilo pomagano.

Tobia ob kratkim pove, de v veliki dragini in v pomanjkanji saflushika s sheno in ofmero otrok slo strada, de fi ne vé ne svetovati ne pomagati, zhe mu Bog ne bo nenadjama pomozhi poslal.

Per té povesti so mlinarzi felse v ozheh igrale, spomni se na besede Sirahoviga fina: » Stori dobro bogabojezhimu, poverneno ti bo obilno, zhe ne od njega, faj od Boga. « Ob pravim zhasu, pravi, me je Bog sim poslal, de delo milosti dopernesem.

Ker to sgovori, feshe v jerbafzhek, vsame hleb kruha in velik kof sira, da oboje revnimu moshu, kateri od veselja ni vedil, kaj bi storil, kjer je tako nenadjama shivesha svojim lazhnim otrokam dobil. Poklekne in Boga sahvali, ter pravi: gotova refniza je tedaj, de Bog svojih ne sapufti, ni mu ljubo, naf terpinzhiti. Po hudim vremenu nam on spet s milim fonzhikam

perſija. Po joku in ihtenju naſ ſpet s veſeljam napolni. On le poſkuſha, kdo v boſhjim ſtra- hu ſhivi, potlej ga pa venzha. Potem vſtane ino dobrotnizi veſ ginjen rezhe: Pojte s mano v moje ſtanovanje, de vam bodo hvaleshni otrozi vaſho dobrotljivo roko kuſhvali, pojte, de bote vidili, kako vam bodo ſa to dobroto v gorezhi molitvi nebeſhkiga blagoſlova (ali ſhegna) proſili; pojte de bote ſami vidili, kako vaſh dar krepzha, in vaſhe ſerze bo vezhi radoſt (veſelje) obzhuſtilo, naſ lazhne naſtititi!

S ſolsnimi ozhmi je mlinarza ſa ofrezhenim ozhetam v njegovo ſtanovanje ſhla, in je ſkle- nila revni druſhini ſhe dalje pomagati. — Is ſerza ſe je veſelila nad hvaleshnoſtjo matere in otrok, in dobro ji je djalo, ko je vidila, kako de jim kruh in ſir diſhi. Ravno miſlim v meſto iti, ona rezhe, in hozhem ſvoji dekli oblazhila kupiti, ſizer je veliko vezh ſaſluſhila, pa li Bog ji ſamore vſe to poverniti, kar je ona meni ſtorila. Pred nekimi dnemi je moja hzherka v petim letu neprevidama ſadej ſa mlinam v vodo padla, in ona jo je is vode potegnila, deſi ravno je vedila, de ſe v veliko nevarnoſt poda ſvoje ſhivljenje ſgubiti, ter je is vode petegneno, nizh poſhkodvano oſtraſhenim ſtarſhem ſopet dala.

Ko je Tobia slišal, de bo mlinariza robo sa déklino oblazhilo kupila, je she mislil profiti, de bi on tisto narejal; kar je blaga mlinarza rekla, de je ravno krajazha mislila iskati, de bi ji obleko v treh dneh naredil, ker hozhe deklo na dan njeniga godu obdariti. Ko je to govorila, fe osre na mojstra Tobia, kakor de bi ga hotla vprafhati, ko bi on hotel to delo ob zhasu narediti.

Tobia to samerkaje jo sagotovi, de mu je velika dobrota, zhe njemu delo prepusti, de ga bo gotovo ob pravim zhasu tako dobro ko vsak drugi naredil in de nozhe v denarjih plazhila, kjer je bil she tako od nje slo obdarjen.

Mlinariza je obljubila na vezher s robo is mesta priti, in jo njemu v delo dati. Obogoflovena fe je od poboshnih krajazhevih lozhila. — Svezher pernese kupljeno robo in tudi shiveshne dari sa otroke. Per tej prizhi je Tobia robo v delo vsel, ter so on, sheva ino starejsi sin po dnevi in po nozhi delali, dokler ni bila obleka narejena.

Mlinariza pride po obleko ino fe slo veseli, de je vse terdno in dobro isfhito. — Ni perfhla prasna, denarja sizer ni pernefla ali veliko gnjat, meh moke in dva hleba kruha islezhe

is jerbafa. Pazh je bilo to veliko vezh vredno, kakor pa je Tobia saflushil! —

Ker se preplazhaniga vidi, hvali Boga de mu je od dobrotljive mlinarze delo naklonil. — Od tega zhasa je mlinarza revni drushini, kakor je premogla, pomagovala.

TOBIA POSLJE SINA PO SVETU.

Dragina ne odjenja, tudi saflushka ni bilo, ker so vsi ljudje le sa shivesh fkerbeli; zhe je ravno kako oblazhilo naredel, sej ni mogel sa volj dragine, ktera je sploh vse terla, plazhila dobiti. — Darovi dobrotljive mlinarize jim néso bili sadofti, velika révfina se sopet sazhne per krajazhevi drushini. Sdaj rezhe Tobia svojimu starfhimu finu: Ljubesnivi Bog nafhe saupan-je v svojo dobrotljivost sopet fkufta.

Nimam ga kozhika kake rezhi, vam glad potolashiti, ali ljubesnivi Bog se naf bo usmilil, de ne homo lakote pomerli, gotovo nam bo pomagal. — Ti pa, ljubi fin, morafh tudi gledati de bofh kaj perpomagal. Uzhil fi se pi-fkati in perftanzhike is shime fpletati, do teh

mal ti je bilo to v kratik zhas, sanaprej si bofh f tem kruh flushil. Vsemi piszhal in kar imafh perftanov, pojdi, persadevaj si f pisfkanjem perjatle perdobiti ino svoje perftane prodati. Nozhem de bi berazhil; zhes 14 dni ne oftani s doma; dobrim ljudem dopoveduj nadlogo, v kateri se snajdemo, morebiti dobifh perjatla, de se naf vsmili. Gospod nebesfki Bog te ho po svojim angelu na tvojih potah varval, de se ti nizh shaliga ne sgodi, in sopet sdrav k nam domu pridefh.

Kadar v katero hifho pridefh, popisf kaj de te bodo ljudje samerkali, ino ponujaj jim perljudno perftane. Kar ti bodo sa nje dali, hvaleshuo vsemi in ko bi ravno le kofzhik kruha bil; sakaj kruh je v sdajnih hudih zhasih slata vredin. Na zesti ino v hif hah ne kradi in ne smikaj, kar najdefh ne potikaj, ako bi te fhe hujfhi glad moril. » Kar je poshteno nar dalej terpi. «

Nikoli ne postopaj. Lenoba je mati vse hudobije. Zhe bofh od vafi do vafi hodil, zhe bofh od daljne hoje pozhival, zhe te bo gerdo vreme kje vstavilo, spletaj perftane; te ne bo dolgzhaf mamil, kakor postopazhe, ki fo ledini enaki, ki ternje in ofat, plevel in fstrup na - nji rafe, drujiga ne. Shimo, ki jo potrebujefh, ti

bo vsaki kmet radovoljno dal, tudi jo lahko nosiš, in tako ti ne bo nikoli dela smanjkalo. S Bogam vse sazhni in s Bogam tudi vse konzhaj. Kadar bošh memo ktere zerkve fhel, serze k Bogu povsdigni, zhe so vrata odperte, stopi notri in moli, de bi te Bog blagoslovil, veselje ino mozh dodelil pravizhno delati; zhe si ravno fhe tako dalez od tvojih starfhev, vari se greha, misli si, ako me ravno noben zhlovek ne vidi, vidi me Bog, ki greh študi. — S porednimi mladenzhi, zhe te bodo drashili, te s berazhinam pitali, se ne prepiraj. Ogibaj se jih, uzhi se njih sanizhevanje preterpeti; ne mashuj se nad njimi; ne povrazhaj hudo s hudim. —

Kdor tepe, ga tepo. (Kdor pfe drashi, ga okolejo.)

Kar od dobrih ljudi dobish, perhrani fkerbno, misli na svoje starfhe, brate ino sestre, kteri doma lakot terpe, ko morebiti ti kozzhik dobriga kruha vshivash, kteriga so ti dobrotljivi ljudi podeljili. Srezhno hodi v boshjim imenu, imej Boga smiraj pred ozhmi, bodi poshten in pravizhen. Bog naj svojiga angela pred tabo poslhlje in naj ti da svojo milost na poti!

Silvester, tako je bilo sinu ime, ves ginjen poslushta opominovanja svojiga ozheta, ter

rezhe: Ja, dobri ozhe, hozhem iti ino svešto spolniti na popotvanju vafhe opominovanje; ako mi Bog pomaga, bom poshten in morde ne prasin spet domu perfhel. Bog vaf obvari dokler pridem.

Per teh besedah se je Silvester sazhel ihtiti; mati so mu plakaje mavho dali; bratje ino sestre so ga nekaj zhafa spremili, mu roke podajali in na poti prot domu so se smiraj obrazhali in sa njim gledali, dokler so jim ozhi nesle. Tudi Silvester se je popotvaje dostikrat proti svojim ljubim starshem, bratam, sestram in svoji ljubi domovini osiral. Potem na holmzu pred podobo krishaniga odrefhenika ne kolena pade, moli poboshno k Bogu, de bi mu njegove starfhe, brate in sestre sdrave ohranil, njemu pa mozh dodelil voljo svojiga ozheta na tanjko spolniti. —

Pol dne je she hodil, smiraj bolj lazhen, od svojih starfhev ni mogel ne kozhika kruha sa popotnizo dobiti, ker ga sami neso nizh imeli. V pervih vafeh, fkosi ktere je fhel, ga je bilo fram pred durmi pifkati, ker ni bil rad sposnan, ker zhuti, de njegovo rokodelstvo, kteriga se je lotil, ni bolji od berazhije, in ga je slo plashilo; bal se je s gerdimi besedami

odpoden biti. Memo gredé je na zesti nekim popotnikam svoje perstane ponudil, ali noben nje ni hotel kupiti. —

Isstradan ino truden pride okoli poldne do velike lepe vasi. Js dimnikov se je kadilo, shivino so ravno is pafhe v hlev vganjali. Od lakoti persiljen gre na pervo velko kmeslhko dvorishe, ter sazhne piskati.

Radovedna kmetova otroka dezhek ino dekle prideta piskavza gledat, ino poslušhata pasljivo. Imela sta kose kruha s firovim maflam namasane, ki so jima grosno dihali. O kako so Silvestru fline tekle! Bila je dekle dobroferzhna in mu poda svoj kos, ter mu rezhe ga jesti. Silvester se sanj ferzhno sahvali ino per ti prizhi pojé, ker je bil tako hudó lazhen, de bi ga bil vsiga prezej pojedel. Vefelilo je dekleta, de mu je dar tako dobro djal, urno stezhe k materi po drujiga ter mu ga spet poda. — Dobroferzhnost dekleta je Silvestra tako vefelila, de ji je en perstanzhik dal. Vefela ga nese koj materi pokasat. Nje brat, ki je to vidil, mu da tudi svoj kruh, ki ga je v rokah imel, in tudi on je sanj perstan dobil. Ker vidijo mati, de so ti darovi otrokam tako prijetni, gredo v zhunato, pernesejo piskavzu pi-

fkerz mleka in velik kof kruha. Silvester se f tem daram dobro pokrepzha ino ko je she lakot potolashil, vtakne kruh, ki si ga je hotel perhraniti, v svojo mavho, v nebo se osre ino sdihne: O debi ga mogel svojim starfhem, bratam ino sestram dati, kteri grosovituo stradajo!

Kmetiza je flifhala mladenzhev sdihlje, ginjena je bila od milovanja, ino ga vprafha, sakaj se njegovim tako hudo godí?

Silvester ji dopoveduje nadlogo, ktera njegove starfhe, brate ino sestre nesaflusheno sadeva tako ginjljivo, de se je kmetiza sjokala, fhla je v zhunato, prenesa en hleb kruha ino fira, da mladenzhu de bi svojim starfhem nefil.

Kakor pred, dobriga otroka Silvestra sdaj nobena rezh vdershati ni mogla, pred ko more odrine, de bi svojim starfhem, bratam ino sestram is nadloge pomagat.

Ne misli si vezh, de je truden, ves je bil v veselji, ki ga bo starfhem f tem daram naredil. Nategama hiti dolgo pot proti domu. Posno svezher pride k svojim starfhem, kteri se neso malo sazhudili, ki je tako hitro domu perfhel; ko je pa dar s mavhe slekel, ga objamejo, in hvalijo Boga, ki jim tako zhudno

shivesha pofhle. — Varljivo ozhe sdelijo kruh ino fir med otroke, ki so se bili tisti dan poprej komej otefhali; vsi vshivajo dar Boga hvaleozhi, ker so siti spat fhli.

SILVESTER GRE DRUGIZH

S DOMA.

Drugi dan ob jutrajni sarji se je Silvester so-
pet na pot podal. Srezhni isid previga daé, mu
je bil veselje drugi dan. Obifhe dobro kme-
tizo, se ji v imenu svojih starfhev sahvali, ino
jo prosi v spomin en perftan vseti, ona mu je
spet jesti dala ino kof kruha na pot. Ali neso-
ga v vsaki hifhi tako dobro sprejeli; dostokrat
fo ga, zhe je pifkati jel, ali pa jim perftane ponu-
jal, s gerdimi besedami odgnali. Teshko mu
je djalo, ali vender, ker pomifli, de is ljubesni
do svojih starfhev, bratov ino fester popotuje,
mu je bilo loshej per ferzu, ino obljudi vse
napake poterpeshljivo prenefti. — V bolj o-
zhitnih hifhah je profil ali fkufhnja ga je u-
zhila, de fo ga navadno s vezhi ljubesnijo rev-
ni v bajtah obdarovali, kakor pa v poslopjih bo-
gatinzi.

Vender ni nobeni dan minul, de bi ne bil

sa svoje piſkanje darov dobil, ali de bi ne bil nobeniga perſtana prodal.

Odkriſerzhno, perliſhno, perjasno ſe je obnaſhal, ter je miloſt dobrih ljudi perdobil, kteri ſo mu radi podelili; doſtikrat je v kako kerzhmo perſhel, v kteri je bilo veliko pivzov, sazhne piſkati, ponuja perſtane in od ljudomilih goſtov vezh dobi, kakor bi ſi bil miſlil. Kruha in drugih jedi mu ni bilo na vſim njegovim popotvanju ne ſa vinar treba kupiti, vſaki dan ſe je najedel ino sravin ſhe ſa oſem dni hrane imel, rad bi jo bil ſtradajozhim doma dal, ko bi le ne bili tako dalezh od njega.

She oſem dni je blo minulo, kar je Silveſter od doma. Tri goldinarje ſi je ſhe bil perdobil, pa treba ſe mu je bilo verniti, ker neſmé vezh kakor ſhtirnajſt dni popotvati. Upal je, de na poti proti domu, ne bo le ſamo shivesha ſprofil, temuzh tudi ſvojo gotovino pomnoſhil.

Perſtanov je imel veliko narejenih, ker jih je ſmiraj po poti v kratik zhaſ ſpletal. — Soſebno je farovſhe ino kloſtre rad obifkoval, ker je ſmiraj doſti jeſti, navadno kej gorkiga, pa doſtikrat ſhe tudi kakſhen denar v dar dobil. Prenozhival je per dobroſerzhnih kmetih, kteri ſo mu radi ali v ſkedno ali na ſviſlih preno-

zhifhe napravili, sraven pa s he tudi dostokrat
kof kruha, pifker kifliga mleka k sajterku dali.
Vfako dobrotu je Silvester f perftanam pover-
nil. —

Nekiga vezhera je hotel do blifhujiga
klofhtra priti, podvisal, je vender je bila she
tema, ko je v priftavo perfhel; sa prenozhifhe
je profil hlapza, kateri je ravno vole fpregal.
Hlapez vprafha priftavza, ino potem, ko je ta
pervoljil, mu hlapez - butaro (otep) flame v
fkedni rasftelje, ter mu rezhe se na - njo vlezhi.

Silvester se je hlapzu ferzhno sahvalil ino
mu vofhil lahko nozh, potem se na flamo vfede,
vsame pifzhal v roke ter prav prijetno sapifka.
Hlapzi ino dekle ga flifhijo ino povedo priftav-
zu; on poslufha nekej zhafa, ker mu pa pif-
kanje smiraj bolj dopade, vkashe mladenzha
poklizati, de bo s drushino pod seleno lipo
vezherjal.

Silvester se ni jefsti framoval; prav dobro
se je v drushtvu imel. Priftaviz ga vezhi rezhi
prafha, mogel je povedati od kod de je, sakaj
je od doma fhel, kaj se mu je dobriga ali hu-
diga na popotvanji sgodilo?

Silvester je tako umno ino odkrito ferzhno
odgovarjal, de fo bili vfi sa njega vneti, fofeb-

no ko so otroško poboshnost ino veliko ljubesin do svojih staršev, bratov ino sester is njegoviga govorjenja sposnavali. Vlaki mu prijasno roko poda, ko gre na flamo spat. —

Ko se s jutraj sbudi, poklekne po navadi, fklene roke in moli na glaf. Sahvali Boga, de ga je pretezheno nozh od vřiga slega (ali hudiga) varval ino s jutraj sdraviga prebudil. Profil ga je pomozhi ino varřtva sa prihodne dni, pa ni le samo sa se, ampak tudi sa starřhe brate ino sestre ferzhno k Bogu sdihoval. Hlapcz, kteri mu je bil prenozhifha sprořil, je v drugimu konzu svifil v fenjaku butare vesaje. Silvestra poboshno moliti slišhal, tih je, ino pasil na mladenzha. Potlej se tihama splasi s fenjaka, poklizhe pristavza, kteri je ravno na dvoru nekaj opravljal, de naj pride, bo vidil in slišhal poboshniga mladenzha, kako ferzhno moli in kako sa svoje starřhe, brate in sestre Boga proři. —

Poboshnost mladenzha je pristavza prevsel, vef je bil sa njega vnet. Dezhek, pravi, ki v samoti, kjer ne misli de bi ga kdo vidil, tako poboshno in ferzhno moli, mora dobro isrejen biti. — S hlapczam se sopet na dvoriřhe smusneta, in ko Silvester is škedna pride, pri-

stavzu in hlapzu dobro jutro vofhi ino sa prenozhifhe sahvali, mu rezhe priftaviz: Zhe hozhefh, sajterkvaj s drushino, tudi lahko zhes dan tukaj oftanesfh, jesti ti ne bo noben kratil (branił.)

Silvester lepo sahvali ino profi de bi po sajterku smel dalje popotvati, ker bi v odmerjenim zhafu sopet pri svojih starfhih rad bil, ki slo sanj fkerbé.

Med tem pride ljudomili in dobroferzhni Pater na priftavo, ki je ofkerbnik blishnjiga klofhtra bil. Priftavz mu perpoveduje od piskavza, mu perftan pokashe, ki ga je od njega dobil. Na tanjko mu pove kar je vzheraj od mladenzha svedil, od kod de je? od nadloge, ki jo njegovi starfhi terpe, in tudi od njegove perurnofhi v delu; ves od veselja do mladenzha ginjen tudi ne samolzhi, kako ga je sjutrej moliti vidil, persadeval fi je Patra mladenzhu nagujeniga ftoriti.

Kar je dobri duhoven od dezhka flifhal poi priftavzu mu je slo dopadlo, sato ga rezhe poklizati. Mnoge rezhi ga poprafha in Silvester mu tako pohlevno ino rasfodno odgovarja, de fe je Patru prezej perkupel. No dezhek! mu rezhe perjasno, ali bi ne hotel per naf oflati, in zhe rad delafh, te ne bo nadloga tlazhila.

Klofhterfki krajazh je she star in potrebuje pomagazha, ti bi bil mu ravno dober, ker si she doma shival.

Kdar bofh vtegnil, bofh tudi lahko perstane spletal, in si kaj perflushil. — Zhe se bofh tako dobro sadershal, kakor flifhim praviti od tebe, zhe ostanefh bogabojezh, sveft, poshten ino odkritoferzhen, bofh lahko vefzhaf svojiga v klofhtu flushil in se snafh dofti koriftniga nauzhiti.

Ta ponudba je Silvestra slo veselila, ali obljubil je v fhtirnajftih dneih domu priti. Pove tedej Patru ofkerbniku, de ga famo to sadershuje, tam oftati, kir fo njegovi starfhi v veliki nadlogi in teshko perzhakujejo darov, ktere fim jim v svojim popotvanju perdobil. Is otrofhke pckorfhine ni hotel na nobeno vifho bres dovoljenja svojih starfhev v to dobro ponudbo dovoljiti. Vse njegovo vedenje je Patru slo dopadlo, rad bi ga bil klofhtu perdobil. — Ponudi mu, ko je ravno fel (ali pot) v njegovo domazhijo fhel, de bi perdobljene darove starfhem poslal ino v pifmu njih pervoljenje profil v klofhtu oftati.

Ker je dobri duhoven obljubil sam do poboshniga ozheta pifati, tudi shiyesha poslali, pervolji Silvester per tej prizhi tam oftati ino pervoljenje ozheta perzhakovati.

K klofhterfkimu krajazhu, zhaftitljivimu svzhiku so ga peljali, per njemu mu posteljo napravili; s tem je delal, jedal, molil, duhovnem v flushbi boshji ino per jedi stregel in druge klofhterfke opravila opravlal. — Otrofhka poboshnost, sveftost, pridnost, perpravnost v vsih rezheh mu ljubesin in saupanje vsih v klofhtru perdobi; tudi pervoljenje svojiga ozheta je kmalo dobil. —

Njegove shive dni se mu ni tako dobro godilo; dosti je imel jefti, opoldan je tudi vola, v zhafih kaki kosarz vina piti dobil, na mehko posteljo se je vlegal. — Od mladosti je bil dela ino redovnosti navajen, sato ga neso nikoli dela ali opravila teshile, in vezhidel jih je she pred zhafam dokonzhal.

Stari klofhterfki krajazh je bil blagofserzhni mosh, rad ga je imel, in se je veselil, de je delavniga, postreshniga ino pridniga pomagazha dobil, kateri mu je po mogozhnosti pomagal, ga v vsm sadovoljiti, in njemu v hvalo vse ftoriti si persadeval.

Is hvaleshnosti ga je dobrotljivi seriz dobro suzhil mafhne ino druge duhovne oblazhila narejati. Uka shelni ino perpravni Silvester kmalo veliko urnifhi dela, kakor seriz, in delo

se mu tudi bolj oblega; to je uzhenika slo veselilo, dostikrat ga opominja od pridnosti ne odjenjati, de me bofh po smerti namestil.

Silvester je imel tukaj perloshnost se v pisikanju bolj vaditi, perstane je sbe smiraj, zhe ni imel drujiga dela, v kratik zhas spletal, ter jih je ali daroval ali pa tudi prodajal; tudi se je nauznil imena v perstane vplesti, kar mu je veliko perjatlov in milovnikov perpravilo.

V taki frezhi ni Silvester nikoli posabil svojih starfhev, bratov in fester; njegova perva misel, ko se je sbudil, je bila na Boga in na njegove starfhe obernjena, dostikrat so ga v molitvi flifhali ljube imena svojih starfhev, bratov ino fester na tihama isrekovati. Dobro se mu je godilo, vender mu je to njegove veselje grenilo, ker dobrote ki jih je vshival, ni mogel s njimi deljiti. Shalost ga je obhajala, kadar se je smislil, de morebiti njegovi starfhi stradajo, on pa vsi-ga sadofti ima. Dostikrat je sdihnil, in k starimu krajazhu rekel: O ko bi jest mogel to pezhenko, ta kosarz vola, ja vsaj ta kozzhek kruha svojim starfhem podati! kako bi mi ferze od veselja pokakovalo! morebiti vsi stradajo, jest pa tukaj jem ino pijem do sitiga! — Vsfaki mesez je klofhterfki sel memo vasi shel, v kteri

fo Silvestrovi starfhi prebivali, po tem jim je vselej perhranjene denarje in kar si je od svojih uft shivesha pertergal, pothiljal.

O kako fo dobri starfhi hvaleshniga fina blagoflovili. — Ginjeni fo rekli ozhe, ko fo dari od njega prejeli: Nifim revin, bogat fim, ker mi je Bog tako dobriga fina dal. — Ozhe, mati, bratje ino sestre fo profili Boga, de bi se Silvestru vedno dobro godilo.

SILVESTER HREPENI

PO SVOJIH STARSHIH.

Slo je veselilo Silvestra, zhe mu je sel povedal, de se njegovi starfhi, bratje ino sestre dobro pozhutijo, in de fo se s njegovimi darmi pokrepzhali. Vedno je ozheta profil po selu, de bi ga obiskali; ali kje bi ozhe denarje sa pot dobil, in kako bi v veliki dragini delal in fkerbel, de sedmero otrok lakote ne pomerje!

Ker tedaj ni imel upanja, de bi ozhe k njemu perfhli, je bil smiraj bolj pobit. Shaloftno je po klofhtu hodil in od hrepenenja po svojih ga ni nizeh vezh veselilo. — Patru, ki ga

je posebno ljubil, se je zhudno sdelo, de Silvester smiraj bolj medli, ter ga vprafha sa vsrok. Odkritoserzhen mladenzh rasodene svojimu ofkerbuiku, pove mu, de nozh in dan le na svoje starfhe misli, de nizh bolj ne sheli, kakor svoje ljube viditi, ter prosi pervolenja jih obiskati. —

Silvester je od ljudmiliga ofkerbuika dobil pervolenje svoje starfhe obiskati. Smiraj bolj, se na pot perpravlja, kar more si perkrati, de bi le vezh svojim starfhem, bratam ino sestram perhranil. Ni le nekaj denarja imel, temuzh tudi kruha ino fadja je napravil, de jim ga ponefe. —

Starimu krajazhu je dopadlo, de dobri mladeuzh febi perterga, de bo le svoje s vezhim darom obveselil, sato mu tudi on od svojiga pervershe. —

Ko Pater ofkerbuik in drugi duhovni njegovo otrofhko ljubesen svedo, so ga vsi na pot obdarili, posebno je pa od Patra ofkerbnika dva hleba kruha ino en meh moke sa svoje starfhe prejel. Serzhno se je veselil darov sa svoje starfhe ino se je v njih imenu vsm lepoh sahvalil.

S folsnim ozhmi ysame slovo od svojih

dobrotnikov, dobriga ofkerbrika ino drugih duhovnov; roke jim kufhne ali besede ne more pregovoriti!

» Srezhno popotvaj mu rezhe ofkerbnik, in posdravi starfhe, brate in sestre, in kader se bofh vernil, vsemi ozheta fabo. «

Stari klofhterfki krajazh, per kterimu se tudi v folsah poslovi, ga spremi do vosa, ter mu sa odhodinjo rezhe: Ljubi Silvester! imej Boga pred ozhmi na poti, in on te bo frezhniga k starfhem ino od njih nasaj perpeljal. — Mi vsi se bomo tvojiga prihoda veselili; frezhno hodi, ter mu roko poda. —

Zelo pot je Silvester sdej na klofhter, sdej na svoje starfhe mislil. Hvaleshno je premishloval vse dobrote, ki jih je per dobrih duhovnih vshival; veselil se je svoje starfhe, brate ino sestre po dolgim zhasu spet viditi, ino jih s darmi rasveseliti. Varzhino je zelo pot shivel, de jim bo le vezh pernefti mogel. Serze mu je od veselja poskakovalo, ko misli, kaj se bo zgodilo, ki bo nenadjama v hisho stopil ino bo vfredi med svojim.

Drugi dan she posno svezher pride Silvester v svojo domazhijo. — Pozhasu odpre duri, fkozhi k ozhetu, jih objame ino od ozhe-

ta se verne k materi; komej samore befede isrezhi: Ozhe, mati! — Potem svoje brate ino sestre serzhno posdravi in objame; ali vsi ob glasu savpijejo: Silvester! nash dobri brat, Silvester! Bogu bodi hvala, de ga imamo per febi. —

Vsi ga filijo s prafhanjam, kako se mu je godilo? ali ni imel zhafa odgovoriti. Urno fkozhi f kosi vrata k vosu, pernese hleba kruha, sira, meh moke ino vse kar je s fabo perpeljal, sloshi na miso ino obdari brate ino sestre. — Vsi so se sazhudili, de je f tolikanj darmi domu perfhel. Ko pa f perhraenim denarjam mofhnizo na miso poloshi in ozheta profi jo vseti, de bodo shivesha kupovali: so vsim folse v ozhi stopile, vsi so ga objemali, komej so mati in ozhe od veselja mogli svojiga sina navoriti in mu rezhi: Dober sin! Bog naj te blagoslovi sa dobroto ino veselje, ki nam ga perpravish! —

Sdaj sazhne Silvester perpovedovati, kako ga je ljubi Bog v pristavo perpeljal, kako dobrotljivo je sa njega obernil, de ga je ljudmili ofkerbnik v klofhter vsel, kjer je bil s vsim dobro preskerbljen. —

Starshi, bratje in sestre ga obgledujejo

od nog do glave ino se ne zhudijo malo, ko je bil tako lepo rejen ino zhedno oblezhen. — Do polnozhi so v veselim kremlji sedeli, ino s he smiraj je Silvester imel pripovedovati ali od ofkerbnika, ali drugih duhovnov, ali pa od klofhterskiga krajazha, ki so mu vsi le dobro sheleli; ni mogel prehvaliti, kako dobro se mu v klofhtru godi. — Tedej rezhejo ozhe s proti nebu provsdignenimi ozhmi: » Ti si bil vedno dober sin, ino dobrotljivi Bog je nasho molitev vslifhal in te blagoslovil. Kar bi bili komej upali, te je k dobrim ljudem perpeljal.

» Kdor saupa na Bogá, sida hram na terdno tlá.

Drugi dan so sdrusheni shli v zerkev Boga sa dobroto, ki jo je sinu dodelil, sahvalit; po mafhi pa pridejo sorodniki (ali shlahta) in sosedje Silvestra gledat poprafhaje, kako se mu je ta zhaf, ko ga neso vidili, godilo. Vsi se zhudijo njegovimu lepimu obnafhanju ino rezhejo: Med ptujimi ljudmi se je Silvester prav svedril; prav prebrifan mladenzh jo to.

Shtirnajst dni ostane per svojih starshih in napravlja svojiga ozheta s njim v klofhteriti, ker ga je bil Pater povabil, in ki so bili mati ino otrozi pred pomanjkanjem nekej zha-

fa obvarvani, sato ozhe dovolijo Silvestra v klofhter spremi. Ginljivo se poslovi Silvester per materi, bratih ino sestrah, spremili so ga nekej zhasa, in mati she potem sa njima vpijejo: Dobri Bog vaj sprejmi; ino tebe ljubi mosh naj sdraviga nasaj perpelje.

Ozheta so gostoljubno v klofhtri sprejeli, vfi so se Silvestroviga prihoda veselili. — Od vsih strani slifhi ozhe svojiga fina hvaliti, kar ga je v revfhini in nadlogi dosti tolashilo. — Ofem dni je v klofhtri ostal, in ko je prezh fhel, je dobil dosti darov, kateri so mu dovelj namestili to, kar bi bil ta zhas doma perflushil. Sdrav je k svojim nasaj prifhel. —

Silvester ne gre vezh is klofhtra; njegova poboshnost, delavnost ino lepo sadershanje mu je dosti perjatlov perdobilo. — Ob letu je stari klofhterfki krajazh vmerl, on ga je namestil, in je tako ves zhas svojiga shivljenja prekerbljen. — Od zhasa do zhasa je svojim starfhem shivesha poshiljal, svojiga mlajfhiga brata je k sebi vsel sa pomagazha, in ga tako prekerbel. — Shivel je v ponishnosti vesel, zhislan ino ljubljen. Perstane je she v kratik zhas fpletal, jih otrokam daroval ino jim svoje shivljenje perpovedoval, ter jih je poduzhil, ka-

ko Bog otrof hke proshnje vslifhi, in saupanje v njegovo ozhetovo dobroto plazhuje. Vedno se je od njega slifhalo:

Le delo s molitvijo naf ofrezhi.

Satorej otrozi! le mol' te radi,

In boshjih sapovdi se vselej dershite,

Nanj upajte vedno, ga blagoslovite,

Dobrotljivi Ozha vaf ne sapufiti. —

XIX. DELAJ GREH SHE

TAKO SKRITO,

ENKRAT BODE VSE OZHITO.

Gospod Gradar je bil nekiga dne s svojimi prijatli na lovi, kar sagleda medveda s torbo na gobzi k drevesu pervesaniga, kateri je saftonj skufhal se isprostiti in grosovitno tulil.

Zhudno se mu to sdi, ino ga vkashe od drevesa odvesati, ter ga nekimu kmetu, ki ga je v gojsdu spremljal, dal, de naj ga na verigi (ali ketini) v blishnjo vaf pelje. Ali medved vlezhe s filo kmeta sa saboj do kraja, kjer je postal ino nesnano semljo raskopaval. S svo-

jim vedenjem je pokasal, de mora ondi kaj sakopaniga biti, na zhimur mu je veliko leshezhe. To perpravi gospod Gradarja, de rezhe kopati, in ker je bilo she prezej rahlo, so kmalo odkopali dva merlizha, ktera nesta bila dosti poprej sagrebena.

Medved se na nju vleshe, jima rane lishe ino filno tuli. Noben ni vedil, kaj bi to pomenilo. Sdajzi naredijo nofilo is vej, poleshejo nanj merlizha ter ju nesejo v bleshno vaf.

Kakor hitro so se vsdignili, sili medved, desiravno ga je kmet terdno dershal, naprej, kakor de bi jim hotel pot kasati.

Gospod Gradar in njegovi perjatli menijo, de bi bilo dobro sa medvedam iti, kamorkoli bi jih peljal.

Medved smiraj slédezh jih pelje skosi gofhavo v vaf konz gojsda. Sdaj obstoji pred neko hifho ino tuli de se je vse raslegalo.

Gospod Gradar veli vsem felanam (vkup priti ino okoli medveda stopiti. Stanovavzi (prebivavzi) tiste hifhe pa, pred ktero je bil medved obstal, so bili med tem skosi skrivne vratiza od sadej is hifhe vun perfhli, ter se med mnoshizo pomeshali. Pa komej jih medved med muoshizo vgléda, strafhno satuli in nanje

plani, ino bi jih bil gotovo s svojima tazama sterl, ko bi mu jih ne bili fhe do zhafa vseli.

Ko se je bilo to sgodilo, so bili vjeti in potem sprafhani. Mnogo isgovorov so iskali, in, ker so se v saflifhanju sagovorili, kar se navadno lashnivzam sgodi, de se sami isdajo, so nasadnje obstali, de so morivzi tih merlizhev.

Bila sta vodnika medveda, ki sta s njim po svetu hodila ino prezej denarja perdobila. In ker so ti hudobneshi svedili, de imata perhranenih denarjev, so fhli sa njima v gojsd, ter so ju vmorili ino sagrebli. Medveda so pa bili k drevesu pervesali, ino so ravno mislili tudi njega pobiti, kar saflifhijo lovfke rogove v gojsdu doneti. To jih je permoralo beshati predenj so fklep dokonzhati mogli. Ino sdaj jih je smerti otet medved toshil. —

XX. BLAGOSERZHNOŠT.

Strafhna nevihta je grofa Hansharja na popotvanji fkosi jushnjo tirolfko deshelo vjela. Gromenje je buzhalo, de se je semlja potrefala, krishem se je blifkalo; strafhni vihar je verfhel ino je shugal kozhijo sverniti. Naposled so se-

zherni nevarnost osnanijozhi oblaki v plôho spremeni-
menili, in desh je lil na semljo kakor s ljakov.

Med tem filnim grosenjam zele nature je grof na neki homz perfhel, kozhjashu veli postati, ker je voda s gorá zhes zeflo v doline bobnela, ino slo nevarno je bilo se med fhumezhe valove podati.

Ne daljezh od holma per konzu tokave je bila revna bajtiza. Grosovitno je s nje, enako veliki reki hudournik derl, njegovi derezhi valovi fo s korenino sruvane drevesa ino oftanke rasdjanih mostov nefli, ter fo se mogožno v bajtizo vperali in v vfakimu hipzu shugali jo rasdjati. — In ker je voda per oknizah she v bajtizo lila, sbeshi vboga prebivavka s fvojim edinim otrokam v podstreho in od ondod se per lini kashe. Od strahu vfa prevseta Boga ino ljudi pomozhi profi. —

Od fhumenja hudournika ino plôhe grof fizer ni mogel javkajozho sheno flifhati, to de po njenim oponafhanju je sposnal, de je v veliki fili ino de po nagli pomozhi hrepeni.

Dokler je fhe na vfiniljenja vredno sheno gledal, perhiti zhverfti mlinarski korenjak na homz beshaje pred derezho vodo. — Grof ga s

osa poklizhe: Slifhifh, dober perjatel! deset zekinov ti per ti prizhi plazham, zhe sheno tam s bajtize per tokavi refhifh. Spresi mojiga konja ino jesdaari kje, ne bo te vergel, prav nizh fe ti ni bati, de le snafh na konju fedeti.

Mlinarfki hlapez ne de bi mu bil kej odgovoril, s glavo smaje ino mu herbet oberne ogle dovaje, kako bi nar losheji ji na pomozh perfhel. —

Grof ne odjenja od svojiga blagiga fklepa, sheno s otrokam refhiti, desiravno fe je korenjak od njega obernil, vender ga fhe nagovori, ino mu obljudi dvajset zekinov, zhe le hozhe poskusiti sheno refhiti, ktera je bila vsaki hip v vezhi nevarnosti.

Mlinar mu sdaj odgovori, de se sa denar nikoli ne poda v nevarnost svoje shivljenje sgu biti. —

Sdaj mu grof petdeset zekinov ponudi, ali spet s glavo smaje, ter sprega konja od kozhije, fe vfede nanj ino jesdaari s grofovim blagoslovam proti tokavi. —

V veliki nevarnosti perjesdari do bajte; shena ga profi le otrôka refhiti, ona pa hozhe poskusiti derézhe valove ludournika pregasiti ino otéta pozhakati de nevihta odjenja; ali jaki

mlinar tega ne perpušti, vsame otroka, in posli sheno se sad na konja vfešti in se njega der-shati. — Ko je sheno ino otroka na konju imel, je skosi derezhe valove nasaj fhel, kateri so dostokrat shugali konja prekuzniti. — Skerbnost je vřakiga drevesa ino bruna, ki je po vodi plaval, ognil, ino je frezhno bres fhkode s odrefhenimi k grofu perjesdaril. Ni fhe na pol pota bil, she je voda bajto podkopala, de se je poderla, ino je podertine naprej nesla.

Grof pridřhimu roko poda ter mu rezhe: dober hlapez, lepo delo si serzhno ino umno doperneřil, dvema si shivljenje otel, ktera bi bila bres tvoje pomozhi v vodi konzhana.

Ne petdefet ampak sto zekinov sařlushifh, ker je bilo refhenje nevarniřhi, kakor řim si miřil, ali Bogu bodi hvala, frezhno si opravil. — S tem besedami je grof mlinarřkimu hlapzu denar podal, ali hlapez se ga brani vseti. —

Milostljivi gospod grof! jeřt dobriga dela ne prodam; zhe mi ga plazhate, nimam jeřt nobeniga sařlushenja ino tudi veselja ne. Sej řim she poprej rekel, de sa denar ne řtavim svojiga shivljenja v nevarnost. řim se pa v nevarnost podal ino Bog mi je pomagal, de řim dvema shivljenje otel — to je meni ljubřhi memo

vših sakladov svetá. V tem trinku se jest sa nar frezhnejšhiga med ljudmi shtejem ino spomin storjeniga dobriga dela me bo vse dni mojiga shivljenja veselil. — Zhe mi pa milostljivi gospod grof veselje storiti hozhete, pervoljite mi, de vas nekaj prosim.

Govori, blagi zhlovek! rezhe grof, ki so mu solse v ozheh igrate. Kar poshelish ti dovoljim, zhe bo le v moji mozhi.

Milostljivi grof, pravi mlinar, dajte meni namenjene denarje sheni, ki ji je voda hifhizo vsela. Jest imam sdrave ude, lahko delam, ona je pa vdova, ima svoje dete sa preskerbeti in povodenj ji je vse pobrala.

Grosu per teh besedah solse v ozhi stopijo, ter sakljizhe: Kako ljubeshin do nefrezhnih ljudi, kako blago serze imash!

Sgodilo se bo, kakor si profil, pa tudi ti bofh svoje plazhilo dobil. K meni stopish v flushbo. Pervi mlin od mojih grajshin, ko bo prost, bofh dobil, in jest bom ob letu k tebi v mlin obletnizo tega dneva obhajaj preshel!

Mlinar je hvaleshno blagimu grosu roko kushnil, — ter mu grof rezhe s sheno in otrokam se v kozhijo vsheti, de so se v njegovi blishni grad peljali ino gostili. — Lep, jasni

ino sa nje presrezhin vezher je bil po grosovitnim hudim uremenu; slo so se ga veselili ino Boga hvalili. —

Ni preteklo pol leta, she je bil mlinarski hlapez v grofovim mlinu. — Grof ga je s vsmi orodjam ofkerbel ino mu konja, na kterim je sheno s otrokam smerti otel, podaril. Obletnizo refhenja smiraj grof per mlinarju v velikim veselju obhaja.

XXI. AGATA.

Vsak svest flushabnik dost velja,

K'ljudi spofhtuje, ljub' Boga:

Tak' pofel ne vmanjkuje,

Tud' kjer kaj upat' ni;

Sato ga Bog plazhuje,

Ga frezha doletí!

Agata je per nekimu pifarju deshelfke gosposke na Zhesfkim flushila. Njena gospoda ni bila od bogatih tiftiga mesta; vunder je f perflushikam sebe ino deklo poshteno preshivela. De siravno je bila bolj revna, je bila pa poboshna, in poboshna gospoda fkorej vfelej tudi do- briga posla dobi, taka je bila tudi Agata.

Ni se fizer svetila, kakor lepa dragota; pa na tihama blifzhijozhi biferi, ki ima svojo zeno v febi, je bila podobna. — Priprosto ino ne olifhpano, kakor je bila, jo hozhem isobrasiti. —

De fo trud ino teshavne dela pokliz ino delesh vřakiga zhloveka, posebno pa poslov, to refnizo je v svojimu ferzu shivo obzhutila; sato pa tudi ni nikoli postopala, in ko bi bila sa se delala, bi ne bila mogla biti fkerbnifhi. (pridnifhi)

» Komur flushifh, ino kdor ti shivesh in plazhilo daje, tega fo tudi tvoje mozhi. «

» Slushi svojí gospòdi, kakor Bogu famimu, ino kar delafh, kakor de bi bilo sa vezhnost storjeno. «

Take nauke fo ji mati dali, ko je v pervizh flushit fhla, in kterih Agata nikoli ni posabila.

Zhe je svezher dela trudna bila, je predin je safpala Bogu svoje terpljenje darovala, ino tako je vselej lahko mirno samishala.

Bila je pa tudi od svoje gospode zhiřlana. Skerbno je gořpa fama sa delo poprijemala, de je Agati pomagala, in zhe je sbolela, je sanjo fkerbela, kakor sa lařtno lzher-

Bila je svešta, nize jo ni mikalo, se f tem obogatiti, kar je nje gospòde bilo; s vsakiga grofha, ki je hifhi doletel, bi bila rajfhi zel goldinar naredila, kakor pa, de bi bila kej sa fe smaknila. Sato ji je pa gospa sa novo leto ali pa sa njeni god k plazhilo vselej kej pervergla ino sravin rekla: » Agata! ker se nam po tebi blago mnoshi, naj fe tudi tebi mno-shi. «

Molzhal je kot sid, in naj bi bila fhe take rezhi flifhala, nobenimu jih ni rasodela, ravno ko de bi jih ne bila fhifhala. » Kaj je mar dekli, kar gospòda govori ali dela? « si mi-
fli ino gre po svojih opravilah.

Sploh ona ni rada kvafla. —

Enkrat pridete klepetule k njej, postopate sa njo, de bi zhlovek mislil, Bog vé kaj sa ene rezhi ji imate povedati. Obrekovale fte svo-
je gospòde, ino svoje sopòfle, in mnogo gerdih rezhi ji od njih perpovedujete.

» Nikar, pravi Agata, to ni prav, de od svojiga blishniga flabo govorite. «

» Poglejte, jo sasmehovaje safhpotujete dek-le, pa ne ko bi bila svetniza! » « De nesim svetniza, pravi Agata, to le predobro vem; pa ravno sato, ker fama pregrafhke imam, ne ras-

našham rada drugih smote; kar ješ nimam rada, tudi drugim ne dopade. « Tako je klepetale odpodila.

Njeno samolzhanje je bilo gošpôdi snano, sa tega voljo se tudi v prizho nje noben ni bal govoriti. Rezhi, na kterih je bilo veliko leshé-zhe, fo pred njo govorili; karkoli se je pergodilo, vsiga je ona deleshua bila. Obzhutila je s njimi veselje in britkosti, in v vsaki nefrezhi, ki jih je naletela, je ravno tako tolashbe potrebovala, kakor njena gošpôda.

Dve male hzherki ste jo zhiflale, ne kakor dobriga pošla, kteriga se ne sme shaliti, ampak kakor svojo sestro. Agata ju je slo ljubila ino jima rada kako veselje napravila, per vsaki perloshnosti ju spomni na opominovanje staršhev tako, kakor bi bila stareji sestra, ktera mlajšhi iskojiti pomaga. Zhe je pa kdaj mislila: Poglej, vender je terdo ves zhaš svojiga shivljenja flushiti, in ne vediti, kako se ti bo na stare dni godilo: star pošel ni nikjer zhiflan (ali obrajtan) pa kmalo se je spet vtolashila ino sama k sebi rekla: » Ne toshi Agata! ne toshi. Pred Bogam velja sveš pošel tolikanj ko kralj; ker Bog le na sveštobo ne pa na osebo (ali peršhono) gleda. In zhe te Bog rad ima, ti sadošti vredna:

Delaj in stavi svoje saupanje v Boga, on te bo preskerbel.

Vezh lét je pifar s svojimi in s pošhteno deklo v domazhi sadovoljnosti shivel; kar neisrezhena shaloft njegovo drushino sadene.

Pifar je umerl ino vdova je pizhlo milofhnjo dobivala. Revno so ti dobri ljudje smiraj shiveli, vender jim ni bilo mogozbe ne vinarja na stran djati. Vdova ni imela sdej nizm kakor milofhnjo.

Sraven tega se pa fhe své, de se je njeni mosh v svoji dobrotljivofti dal pregovoriti, nekimu perjatlu sa taushent goldinarjev pôrok biti, de je she vezh lét na tihama polovizo poplazhal; ino poloviza oftane revni vdovi fhe plazhati. Sa tega voljo je fhe od svoje pizhle milofhnje smiraj po malim plazhevala, dokler ni bil dolg poplazhan.

Serzhna shaloft po ozhetu, nadloga ino reva so poprejshino frezho sdej nadomeftile.

Nektere ure fte mati ino Agata fkupej jokaje presedele, dekleti fte pa ozheta klizale. Ena druge nifte mogle potolashiti; noben zhlovek ni mogel od vdove prozh iti, de bi ne bil jo miloval.

Dan ino nozh misli, in ne vé, kako s svo-

jimi otrozi shiveti, de bi ne stradali. — Napofled fklene, perila ino druge hifhne perprave prodati, kar bo le mogla vterpeti, de bi sa se in sa svoje otroke dofti proftorno ftanizo najela. Ali sdaj je bila fhe le huda — vidila je po vfm predarku, de ji je nemogozhe fi pofla der-shati, in bi Agati flovo dati mogla.

Ko tedej mati hzherkama perpoveduje: O-troka! Agato moramo sgubiti, ne moremo jo vezh prefkerbeti, sazhnete na glaf jokati: Naka mati, Agata ne bo fhla prozh, me profive, Agata ne bo fhla prozh; ino to je mater fhe bolj shalilo. Previdila je, de ne more drugazhi biti. Tefhko ji je bilo, dan sa dnevam odlafha, Agato poflo-viti.

Ti morafh, vboga shena! ti ji morafh flovo dati, fama febi rezhe; poklizhe Agato in fi brifhe folse, ko pride.

Mat. — Ljuba Agata! bolj mi je tefhko, ka-kor tebi, ali povedati ti moram, ni drugazhi. Sej vidifh, de te ne moremo vezh shiviti, de fe moramo lozhiti.

Ag. Sa boshjo voljo ljuba mati! me bote pa faj fhe poterpeli? —

Dekleti britko jokaje primete deklo sa ro-ko ino sa birtafhizh in rezhete: Oh, Agata!

ne hodi prozh; Agata ostani per naf!

Prosim te, Agata, pravijo mati, ne shali me bolj. — O kako bi te jest rada obdershala! ali vse sim dobro premislila in prevdarila, revno bom svoja otrozhizha rediti samogla, kako bi bilo meni mogozhe, tebi fhe jed ino plazhilo dajati! Agata, ti si fhe per mozhi, svesta ino pridna, povsod se ti bode bolji godilo, kakor pa per meni.

Ag. Naka mati! tega ne storim. Jest vas ne morem sapustiti. Le obdershite me. Saj sim rada s malim sadovoljna. Sim vesele dni per vas preshivela, sakaj bi britke s vami ne delila? Sim srezho s vami vshivala, sakaj bi nesrezhe s vami ne prenashala? Oh ljuba mati! fhe bolj hozhem delati ino pridnisthi biti, de si bom svoj kofzhek kruha perflushila ino vam, revni vdovi, vashe fkerbi slajfhala. Naka, ljuba otrozhizhika! ne bom vaji sapustila, per vas bom ostala.

Dekleti od veselja sdaj okoli nje poskakujete ino ji rezhete: kaj ne Agata, ti ostanesh nashha ljuba Agata!

Mat. Agata! tvoje blago ferze mi daje vezhi tolashbe, kakor mi jo zel svet dati samore. — Ostani tedej per naf. Ali dobriga se ne nadjaj;

britkost in terpljenje bom pazh f tabo deljila, morebiti kruha ne bom mogla!

Ag. Ljuba mati! kateri terpljenje pofhlje, pofhlje tudi kruha. Zhe le vanj saupamo in delamo, ne bomo lakote vmerli.

Vdova ino nje lzheri fo vedno fhivale ali pa nogovize pletle. Agata se je zel dan trudila; vzhafi tudi dopolnozhi ni spat fhla, de bi bila le kaj perflushila ino loshej jedi kupovala. Bolj, ja bolj je fkerbela, kot nektera mati sa svoje otroke. Po dnevi je v farovsh hodila ino delati pomagala. Gospod fajmoshter, dobrotljivi mosh, fo vedili, de se vdovi ne godi nar bolji, sato fo pridno Agato tudi bolji plazhovali. Kar je v denarjih ali v shiveshi dobivala, je domu nefla, ter materi ino otrokama dala.

Dekleti ste se vselej Agate veselile, ker ni nikoli prasna perfhla. In ko je proti domu fhla, ji veselo naproti fkakljate ino vprafhate: Agata, si nam pernefla kruha?

Oh, saref kruha, ljuba otroka, kteriga bi vama jest dosti krat dati ne mogla, pravijo mati. Vse shive dni morate Agati hvaleshne biti ino Boga profiti, de bi jo poplazhal. Blaga dusha! Bog posna tvoje ferze; on vidi kar na tihim de-

lašh, bo tudi gotovo ti plazhal. Pa ko bi ti moja otroka sapuštila, in ko jeft vezh per nju ne bom — Oh! kdo se bo vbogih firot vsmilil? O dobrotljivi Bog! kako bote sapuštene firote tarnale in si ne vedile pomagati!

Agata. Sbite si te misli s glave ljuba mati! Bogu s kerb prepuštite, on jima bo ozhe ino mati. Jima je doflej pomagal, ju tudi v prihodno ne bo sapuštil.

Enkrat je v farovshi stanize ometaje premishljevala, in: » Moj Bog, vsmili se vender revnih otrok, » na glaf molila, ker ni mislila, de bi jo kateri flifhal. Ravno si folse s ozhi briſhe, ko gofpod fajmoſhter is neke stanize pridejo, ter jo vpraſhajo, kaj de ji je? Sdaj perpoveduje Agata na tanjko revſhino udove in nje otrok, ter jim zelo ferze odkrije.

Goſpod fajmoſhtra je ta povedik tako ginil, de fo se sjokali: tolike nadloge si vender neſo bili ſveſti. — Na, Agata, pravije napofled, in ji dajo nekej tolerjev v roko, neſi to malo revnim, tode me ne imenuj in bodi ſagotovljena, de bom ſhe pomagal, kakor bom mogel.

Veſela, kakor de bi bila ſaklad najdla, tezhe Agata k ſvojim domu. Splohno veſelje ſe ſazhne

ko nenadjani dar pernese in ko perstavi, do de
bo ravno tista dobrotljiva oseba (ali peršho-
na) she dalje pomagala.

Otroka! rezhejo mati, hvalita Boga ino mo-
lita sa nesnaniga dobrotnika, de najga bla-
goslovi. O moj Bog! kir shalost do verha v per-
kupi, se she tudi tvoja pomozh glasi.
Rayno tisti zhal, je neki perjatel, gospod
fajmoshtra is deshele v mesto pershel, kir
je neko opravilo imel, med tempa vsarovsh kosit
hodil. Temu gospod fajmoshter perpovodujejo
pergodbo. Ta prijatel je bil vsmilen, ino da nekaj
denarja sa vdovo ino nje otroka. Gospod fajmo-
shter tudi nekaj perdajo ino sberajo per dobrot-
ljivih farmanih tako dolgo, de isoshte vilo od
pet sto goldinarjev vkup spravili, ter v imenu
vdove dolg plazhali. Gospod fajmoshtra prijatel se per
milovanju revne drushine ni zhes nizeh bolj zhudil, kakor
zhes lepo ferze Agate.

O ljubi perjatel! pravijo gospod fajmosh-
ter, Agata je oseba, de ga nima para. Ni mozh
dopovedati, kar je revni drushini storila. Is s gol
milovanja je per vdovi in njenih otrozih ostala;
rajshi je is njima pomanjkanje terpela, kakor
pa de bi bila ju popustila. Vezhi del sta otroka

le od tega shivela, kar je ona s ponozhnim delam ali pa per dobrih ljudeh saflushila.

Po hvali gofpod fajmofhtra je perjatel smiraj bolj na Agato pasil, ino nedolshna npravnoft, perurnoſt, njeno lepo vedenje per vſih opravi-
lih v farovſhi, ga je vſaki dan bolj prevſelo, ino poſebno veſelje, per miſi smiraj le od nje govoriti, ni drugam ſhlo, kakor de je vſaki dan bolj ſa njo vnet.

K temu ſe je pa ſhe od vſiga, kar je ſam vidil, in kar ſo mu gofpod fajmofhter od Agate pravili, zhe je bilo od vdove ino njene poſhtene dekle govorjeno, preprizhal.

Taka blaga duſha, ſi miſli, je nar vezhi frezhe vredna, in tudi nar prvi moſh v deſheli bi ſe ne ſmel framovati, ſe ſ njo ſarozhiti. — In ker ſe je ravno ſhenil, in tako ſprugo (ali ſheno) ſi voſhil, de bi bila delavna ino dobri-
ga ſerza, ſklene ſe ſ Agato ſarozhiti.

Zheſ nekej zhafa je ſhel na tihim v ſtano-
vanje vdove, in Agato ſa tega voljo poprafha. Ali vſtraſheno rudezhiza obide, dolgo ſtoji, in ne vé kaj bi odgovorila, dokler ſe napoſled ſ ſvojim niſkim ſtanam ino revſhino ſgovarja.

Stan ino bogafſtvo, rezhe perjatel, ſhe ne narede frezhniga ſakona. Jeſt le poboſhno ino do-

bro gospodinjo ifhem. Zhe bova delala, in drugim dobro storila, nama bo she Bog pomagal. Ko je perjatel gospod fajmoshtru svoj fklep rasodel, ga objamejo in veselo rezhejo: Perjatel! to je prav lepo. Taki sakon mora Bog blagosloviti.

Zhes nekej tednov so gospod fajmoshther blagi par blagoslovili.

Vdovi ino otrokama je bilo sdej fhe bolj pomagano, in potem, ko so otrakama mati vmerli; sta Agata in njeni mosh dekleti k sebi vse-la ino jima starfhe nadomestila.

Samolzhljivost

In svestoba vfaz'ga pofla lepoti,

Dobrodelnost

Skasana revni gospôdi ofrezhi.

XXII. NENADJANA POMOZH.

Anselm ni bil fhe ofem let star, ko so mu starfhi odmerli.

Neso mu drujiga sapustili, kakor lepe nauke, s kterimi so ga, dokler so shiveli, k bogabojezhnosti in pofhtenosti napeljovali. Ujiz vsa-

me siroto k sebi ino mu obljubi ozheta namestiti, ali je malo besedo dershal. Anselm je sizer per svojimu sorodniku shivesh in obleko dobival, tode sa drugo ni bilo ujizu, ki je imel dosti opravil ino veliko pohishvanje, nizh mar.

V sholo so ga sizer poshiljali, ali noben ne poprafha, kako se uzhi; zhe se je h kosilu vsedil ali pa kruha profil, je mogel dostokrat slishati, de jim le nadlego dela, ino de le od njih milosti shivi. Teshko se je to sivotizi sdelo, ki se je lepo sadershal, pridno uzhil, in kar je mogel s veseljem delal in slo trudil vsim postrezhi ter koristin biti. — Nar bolj ga je pa shalilo, de je dostokrat nedolshen, famo s nevolje svojiga ujiza, kteri je bil ojster in merzhljiv zhlovek, kregan, ino sa nar manjshi nevkretnost ali s he tako mali pregreshk tepen. Ni se isgovarjal, pa mu tudi ni bilo perpusheno; v kaki kotizh se je stifnil, Bogu je svojo revo toshil in milo jokal.

Nekiga dne, ko s he ni enajsto leto sapolnil, ga je ujina v drugi konz mesta s koshem posto jajz poslala, ki jih je bila malo poprej kupila. Anselm podvisa, de bi ji bil le vstregel, ino nosi sa njega preteshko breme.

Vedno jo je predeval is ene roke v dru-

go, slo se je vtrudil, dostikrat je mogel pozhiti ino kofh natla postaviti. — Svetovala mu je neka gospa memo gredé, de naj kofh na glavo dene, de bo loshej nosil. — Gospa mu ga she fama na glavo sadene. Varno ga je sdaj nosil, s eno roko je kofh na glavi dershal, druga je pa ta zhaf pozhila. Slo mu je bilo sdaj slajshano; ali ko pride bliso zerkve, kjer so se rayno ljudje ishajali, se tudi neki vlazhugarji med njimi rijejo.

Edin, naj bo she s nepremiflika ali porrednosti, sune Anselma tako slo, de se mu je kofh nagnil, ino jajza po tleh savalile. Vse so se pobile; belaki ino rumenaki so se po tleh zedili. —

Anselm sdaj obstoji, kakor de bi bil k tlam perbit, ter sazhne javkati ino jokati. Kmalo se je dosti ljudi okrog njega in pobitih jajz sbralo. Eni so ga milovali, drugi pa s teflam pitali, ker se je s kofhem na glavi v drenj podal, ali noben mu ni is nadloge pomagal. Vbogi Anselm je smiraj bolj jokal, kjer je vedil, de ga shiha doma zhiaka, zhe bres jajz pride.

Dobra sadariza se mu ponudi ga k ujizu spremiti, in mu na tanjko nefrezho povedati, ter sanj profiti, Anselm pa, ki je ujiza dobro pos-

nal, ni verjel, de bi nje profhnja kaj pomagala. Sahvali jo sa dobro voljo ter jo profi, de bi mu kofh povarovala, de bi se majhin zhaf odtegnil.

Anselm se je slo bal, vef se je trefil, nikir se ga noben ne vfmili, gre dobrotljiviga Boga pomozhi profit. Hiti v zerkve, poklekne ino profi vfmiljeniga nebefhkiga ozheta, de bi mu perftopil, ker se mu je ta nefrezha bres njegoviga sadolshenja pergodila, ino on fi sdaj ne vé ne svetovati ne pomagati. — Profi ljubesnjiviga Boga, de bi omeznil ferze terdiga ujiza, de bi ga nevmiljeno ne pretepal.

Dokler je Anselm v zerkvi poboshno molil, je Otilia, dekelze per defetih letih, ki je nefrezho od okna vidila ino tudi vse flifhala, k svoji materi pertekla ino jo profila sa svoje perhranene denarje ji fto jajz is hrambe prodati.

Mati hzherko savsetno pogleda ino uprafha, kaj bo s jajzmi delala?

Otilia sdej prepoveduje pergodbo ino rezhe, de bi rada dezhka rasveselila in mu jajza, dokler fhe v zerkvi moli, v kofh djala.

Mati objame in kufhne vfmiljeno hzherko ter ji da, kar sheli.

Otilia je sdaj s kuharzo, ktera ji je jajza

neſta, hitela h koſhi, de je poprej jajza v njo djala, kakor je dezhek is zerkve perſhel. Sadržizi ſapove molzhati, ter je sbegnila.

Komej je ſopet na okni, ko pride Anſelm is zerkve, kateri ſ pobefenimi ozhmi po koſhi pogleda. — Oh jemenefſta! kakſhino veſelje obzhuti: ko koſh ſjajzi napolnen vidi, ni vedil ali fanja ali je reſniza, ter popraſha ſadărizo, kdo de mu je jajza dal. Ona ſe pa poſmeja in molzhi.

Ljubi Bog je mojo molitev vſliſhal, rezhe dezhek, ino mi zhužno pomagat. On vſiga plazhovavz naj dobrotljivimu angelju, ki mi je v veliki nadlogi perſtopil, vredno poplazha. —

Veſel vsame koſh v roke ino gre pozhaſi ſe hvaſeſhno v nebo oſiraje proti domu.

Terdi ujiz je ſhe od drugih memo gredozhnih ljudi ſvedil, de je jajza telebnil, in de po tleh pobite leſhe. Per vratih je na dezhka zhakal, de bi ga bil s rotenjem ſprejel ino po navadi s ſhibo v prihodno bolj previdniga ſtoril. Ali kako ſe ſavsame, ko vidi dezhka ſ polnim koſhem jajz priti.

Kaj neſi, ſaſeſhi ujiz raſtogoten, koſh na tla vergel ino jajza pobil?

Ja, odgovori Anſelm plaſhno, tode dobri

ljudje so mi v ti nadlogi pomagali. — Sdaj
perpoveduje Anselm odkritoferzhno, kar se je
sgodilo ino pove vef ginjen, de mu je bilo,
dokler je v zerkvi molil, pomagano.

Po ti poveſti ujiz sazline premifhljevati ino
vidi, de je dezhek dober otrok. — Vidi, de ga
je doſihmal prenevſmileno ino preojſtro imel,
de to ni bilo od njega prav; ino od tega zhaſa
ſe je Anselmu boljſhi godilo, ki je tudi vedno
bogabojezho ino poſhteno ſhivel.

XXIII. VESELI MIHA.

— **M**iha je bil v neki ſamotni vaſi frezhin
kmet. Bog ga je ſhe prezej ſ premoſhenjem,
poboshno ſheno in s sdravimi otrozi oblagoda-
ril. Njegova nar vezhi frezha pa je bila nedol-
ſhno ferze. Pravizhen ino naraven je bil, ko
nobedin v vaſi.

Dolga ſ kufhnja ga je ſvedrila; vſelej ſi
je vedil ſvetovati in per vſaki nakluzhbi po-
magati. Satorej ſo ga vſi ſelani radi imeli ino
zhiflali. Zhe je on jel govoriti, ſo vſi molzhali
ino ſveſto poſluſhali, ker ſoſefka ni nikoli kaj
napak naredila, zhe je de njegov dobro pre-
vdarjen ſvet poſluſhala. Dalezh okrog je ſlovel,

le veseliga Miha so ga imenovali, ker je bil smiraj vesel ino shidane volje, kamorkoli je perzhel. Pa — saj je bil tudi lahko, on je Boga ljubil ino ni svoje dushe tudi she tako majhnim greham radovoljno ofkrunil.

S sjutrajno sarjo je veselo dan perzhel, vshival je veselja v frede svojih delavnih otrok ko noben kralj v svojimu poplopju. Shvergolenje ptizhev, shumljanje virov ino potokov, shkakljanje metajozhkih jagnjet ino vse, kar je vidil ali shihal, je njegovo serze k veseli hvali navdajalo, ktero je shehni dan Bogu, svojimu stvarniku aldeval (ali daroval.)

Per jedi je svoje otroke na dobrotljiviga Boga opominoval, kteri jim shehni dan jed ino pijazho deli ino nobeno svojih stvari stradati ne puhti; tedej so se sedineni veselili ino ga hvalili dobrotljiviga nebeshkiga ozheta. V-fako priliko je njegova zhista, jasna dusha v prid obrazhala, sheno, otroke rasveseliti ino njih serza s ljubesnijo do Boga napolniti.

Ako je seme po polji sijal, je mislil na Boga ino molil: » Glej, ljubi Bog, tukej poloshim serna, ti bosh po svoji modrostri s njimi storil ino jim rasti dal, saj si do sdaj she vselej tako storil! » —

Zhe je huda ura perverfhela ino potem se sopet solnze prelepo v mavrizi spreminjalo, si je mislil Boga dobriga ozheta, kteri svojim otrokam shuga, pa jih kmalo sopet ljubesnivo objame, kakor de hi se mu v ferze ushalilo, tedej se jim sopet milo nasmeja ino jih blagoflovi.

Zhe je soriozhe shitifha ogledoval, mu je bilo, kakor de bi vidil boshji blagoflov po semlji raslit in boshjo roko zhes njega sprofterto, ktera ga varuje de dosori. In ko je potem shetva perfhla, ker je snopove s polnimi klafmi v skeden vosil in njegovi otrozi shétveno pesem prepevali, so mu dostokrat folse v ozheh igrاله ino on si je mislil Boga kot ozheta, okoli kteriga se lazni otrozi sberajo in sheljni k njemu svoje roke vsdigujejo; in ozhe vse obdari, in potem otrozi radoftni okoli skakljajo, hvalijo ino vshivajo.

Po tem takim je bil Miha vedno radoften, nikoli ni shaloval, defiravno ga je tudi marfikdaj kako terpljenje dofhlo; tode per vsakim terpljenju je imel veselo ferze, kakor de bi mu bilo vse po volji fhlo.

Strafhno hudo vreme prevlezhe enkrat vfo okolizo. Hlapez pride is polja, si roke vije ino shaluje: » Oh nafhe shitifha je tozha filno pobila, fofedovim se pa fhe ne posna. »

» Inaj bo — naj bo, » je odgovoril Miha vef mirin, » ljubesnjivi Bog mi je v 35 letih obilni sad na njih rasti dal; njemu naj bo hvala, de mi v tolikih letih ni vezh ko enkrat tozha pobila. Hvalen bodi Bog, de revnimu sofedu ni nizh pobila. »

» Vtolashi se, moja draga! je rekel tar najozhi sheni, » poglej, faj mi loshej terpimo mem defet drugih; varzhljivost nam bo utegnila ino Bog naf gotovo tudi ne bo posabil! »

Sorodniki ino perjatli, ki jih je ferzhno ljubil mu pomerjejo. Obzhuti fizer na njih grobu, kako de ushali, od njih lozhen biti, tode tudi to shalost je v boshjo voljo vdan mirno prenefil: Bil je shalostin in vefel, sdelo se mu je, kakor de bi od ljubesnjivih perjatlov, ki jih je obiskal, domu shel. Britko je per ferzu se od njih lozhiti, dostikrat se na sapufhene osré, kakor de bi se she mogel verniti, in gre svojo pot ter si misli:

« Saj se bomo fopet vidili!

Pomerje mu nekaj otrok. Oh! ni jih mogel posabiti. Povfod je na nje mislil, kjer jih je poprej navadno na svoji strani imel. — Vefelo so po dvorishu skakljali, s njim snope vefali, s njim so per misi jedli. In ako ga je

kaka tiha britkost obfihla, je rekel: « Otrozi! saj mi niče na vezhno odvseti, ste le na drugim kraju dobro s hraneni, kamor bom tudi jest kmalo perfhel! »

Tudi njegova shena mu je vezh lèt naprej v vezhnost odfhla. Britke solse ljubesni je po njej tozhil, tode ne vpije, ne tuli kakor tak, ki bi se s boshjo previdnostjo rad prepiral. Kratko in malo ne! mila tihota je bila v hifhi, ko bi se bil ljubi zhlovek vtrudil ino safpal, kteriga ni prav dramiti. « Otrozi! pravi, ko jih je k trugi peljal, « otrozi! boshja roka je to naredila, saj jo bomo tam gori sopet dobili. »

Ko so bili mati she pokopani, sbere Miha nekiga dne vse svoje otroke ter jim rezhe: « Ljubi moji! sgubili smo saklad svoje hifhe, ne posabljivo mater. Tam je per vafhih bratih ino sestrah. Ino s mano, otrozi! bo kmalo tudi kaj takiga. Vi vidite, de sim star, noge so mi she vpefhale. Ne shalujte prevèzh savoljo tega. Bog bo vafh ozhe, kadar mene vezh ne bo. »

Glejte, otrozi! rad bi, de bi bili vi prav dobri ino srezhni. Sato ne posabite nikoli naukov, ki sim vam jih tolikokrat pravil: « Saupajte naj pred na Boga; kdor vanj saupa, ga Bog ne sapuſti. »

» Imejte vedno Boga pred ozhmi: On je povsod prizha vaših del. «

» Bodite svești in poshteni, sakaj kar je poshteno, nar dalej terpi. «

» Malo premoshenja vam bom sapustil, to veste sami, pa pomislite, vsak vinar fim kerva-vo saflushil. «

» Obernite ga v prid, ne bodite saprayljivzi; varujte se pa tudi terdoserzhnosti. Pomislite: Lakot ino mras hudo deneta, in revesh je tudi vaš brat. «

» Veste tudi, de fim v zelimu svojimu shivljenju vesel bil. Pet in sedemdeset se je mojih lét nateklo, in vender se ne morem spomniti, de bi me bila le en dan shaloft omagala. Glejte otrozi, jest bi rad, de bi tudi vi tako veseli ino radostni vselej bili. Sato she to samerkajte. «

» Ako vaš kaka shaloft doleti, kar se bo gotovo sgodilo, tako si mislite: » Ob letu bo boljshi. «

» Ako se vam prav po volji godi, ino od veselja ne veste, kaj bi pozheli, ne rasfajajte; temuzh si mislite:

Jutri ne bo vezh tako. «

» Ako se vam dobro godi in Bog vam svoj blagoslov podeli: tako ne bahajte. «

» Ker bahanje stori savid, savid perpravi pa terpljenje. «

« Ne obljubite nikoli vezh, kakor morete dopolniti, ino ne lotite se nobene rezhi, sa ktero ste preflabi. « (ki jo ne morete storiti. »)

« Ako ne, vaf shpot ino kef zhakata, ino to ne dé dobro, otrozi! de vam veselja nikoli ne bo manjkalo: » Veselite se frezhe blishnjiga kakor lastne, ino serzhno shalujte s nefrezhnim. »

« Otrozi! ta je bila vedno moja navada; veselil sim se s veselimi, bil sim bogat s bogatimi, frezhin s frezhnimi fosedmi. Defi mi ravno ni vselej nar boljshi godilo, vender sim imel veselje nad frezho, ki je moje fosede doletela, in tako sim zel svet posedal, In naposled, otrozi: » Ne bojte se umreti. »

« Ako se Boga bojite, vam smert ne bo strafhna. Perjasni Angelj naf bo she le v popolno veselje vpeljal, kteriga takej le malo okufimo. Verjemite mi, ino pogosto mislite: » Lepo je na semlji, to de tam je she lepshi. «

» Vbogajte me otrozi! ino spofhtujte nauke svojiga ozheta; leti vaf bodo ofrezhili, ino gotovo mi bote hvaleshni do smerti. «

Te opominovanja ljubesniviga ozheta so o-

troke tako ganile, de so fofe vefelja ino shalofli tozhili. She njegoviga blagoslova fo ga profili ino potem fo se rasfili. Miha je she fheft let smiraj vefel preshivel, kakor mladenzh v fvojimu zvetju. —

Potem pa je umerl perjatel ino fvetovavz zele fofefke. —

Vfi fo hotli she mertviga she enkrat viditi. Tu je leshal, kakor de bi se she fmejal, ino v fim rezhi hotel: « Sdaj fim she le sgol vefelje! » — Velika mnoshiza ga je k pogrebu spremila, ino ni ga bilo smed vfih, de bi se ne bil jokal na njegovim grobu. —

XXIV. OZHETOVA

SAPOVED.

Bil je nekdej velik, mogozhen gofpod, kteri je veliko otrok imel. Veliko, prostorno mesto jim je isrozhil, flehernim posebno stanovanje odkasal; pa tudi toliko blaga dal, kolikor je previdel, de v faki potrebuje, temu vvezhi, unimu menj. —

» Otrozi! « rezhe ozhe, predin je mesto ino nove mefhzbane sapuflil, » eno famo sapoved vam dam: Ljubite se med feboj! in ako

bote to sapoved spolnovali, bote fhe zhudeshe vidili; vedite, de imam v drugi desheli fhe veliko vezhi mesto. Perf hel bom ob zhafu, ino val tje peljal. «

» Ako bote pa nepokorni, vam ne bo dano lepshiga mesta viditi; temuzh ob enim dnevu bote vsi pokonzhani. «

» Sdaj odide od otrok. Ti se pa polastijo svojih jim odmenenih stanovanj.

Bilo jih je nekaj, kateri so ozheta, ino is ljubesni do njega tudi brate ljubili.

« Ozhe mislijo tako dobro s nami, s vsmi so naf preskerbeli: oh! kaka nehvaleshnost bi bila jih ne vbogati, » so govorili ino vedno so imeli ozhetovo sapoved pred ozhmi ino v ferzu.

Nefo ga sapufhali v nadlogi, kateri je bil manj od njih dobil, ampak po bratovsko so mu od premoshenja delili.

Ako jim je kateri pred duri perjokal, so ga milovali, ga tolashili in mu po svoji mozhi pomagali.

Zhe je kateri oboshal, so ga v hifho vseli, ga ofkerbeli ino ga poshivili s svesto bratovsko ljubesnijo.

Kakor bratje ino sestre so eden drugimu slajshavali bremena ino vse veselja delili.

Med temi otrozmi je bilo tudi vedno veselje ino blagoslov.

Vezh jih je pa tudi bilo, ki neso tolikanj marali sa ozhetovo sapoved. — Nekteri od njih so smiraj od bratovske ljubescni govorili, she zelo ozhetovo sapoved so s velikimi zherkami v marmor sresano nad vratmi imeli; de bi pa jim ne bilo treba svojim revnim bratam vrat odperati, so se v nar bolj odlozhene sobe saperali. Ako so tedej vdove ino srote pred durmi stokale, pomozhi profile, so svoje denarje preshtevali, de bi le med zvenkanjem denarjev krik vboshzhikov ne slifhali.

« O kaj, pravijo drugi, saj ozhe ne mislijo tako na tanjko. »

So dobri ozhe ino shele le, de bi se njihovi otrozi veselili.

Shotorje so torej raspeli, pojedovali ino popivali, popevali, igrali ino norze vganjali, dokler se jim je ljubilo. In ako jih je na poti kaki reven sofed pomozhi profil, so se sgovarjali, « de morajo sami sa se skerbeti, Bog naj ti pomaga. »

Drugi so bili ofhabni, zhe so se po mestu sprehajali, so se svojih ubogih sofedov framovali; nosili so na persih snamnje s napisam :Nikjer nam ni para.

Nekterim od teh, ki so bili menj prejeli, in neso pomanjkanja terpeti hotli, je bilo premoshenje bogatih bratov tern v peti.

« Si mislijo, kaj nesmo vsi otrozi ravno tistiga ozheta; kar je eniga, tudi drugim slifhi, sakaj bi neki ravno mi terpeli? » ino so vlomili v hifhe bogatinzov, ter so jih obropali.

Med njimi so bili pa tudi smiraj raspertja, terpljenje ino rotenje v navadi.

Poslednizh pride ozhe, kakor je bil obljudil.

Njegovi spremljavzi so dobre od hudobnih otrok lozhili ino na strani sostavili, dobre na desno, hudobne na levo ozhetovo.

Kar jih je bilo na desni, jih je ozhe k febi poklizal ino jih v svoj smagovavfki vos v sel, ter peljal s velikim velizhastvam v lepo mesto, kakor jim je obljudil.

Kteri so pa na levizi bili, so mogli tam ostati. In ko so sa poboshnimi v njih velizhastvo gledali; je mignil ozhe ino glej! semlja se je odperla; ter posherla hudobne otroke.

XXV. OD TERPLJENJA V VESELJI.

Martin je bil imenitni meščikan na Nemškem. Od mladosti v hiši svojih staršev isrejen, neshno ofkerbljen; nikoli se mu ni smelo kaj shaliga sgoditi, ker je bil edini sin premošnih staršev, kateri so ga kot svoje ozhi varovali.

Njegovi ozhe so mu umerli, predin je 12 leto dopolnil, ino ko je 20 let star bil, so mu mati zelo gospodarstvo isrozhili. Oshenil se je s meščhanko ravno tistiga mesta, ki je vse lepe lastnosti imela, de bi ga bila lahko v sakoni ofrezhila. Dve leti preshive ti trije v lepi spravi ino miru; dobro je bilo biti v Martinovi hiši, vshivali so nebeshke veselja ino sadovoljnost.

Sdajzi pa Martinova shena na porodu umerje. — Zhes ofim dni je tudi mater, ki jo je serzhno ljubil, pokopal.

Ta trojna smert je mladiga mosha serze silno ranila, ker doslej she ni terpel, ino sdaj ga tako hudo terpljenje obishe.

Vpije, rijove; in vsa sofeska ga ni mogla potolashiti.

« Jest sim nar nefrezhnishhi zhlovek! »

tarna « ino ne morem vezh shiveti! » Dosti fo imeli s njim opraviti, de ni ob pamet perfhel.

Nekej tednov mu je v shalofti ino otoshnosti prefhlo; le po malim ga je britkost sapuf hala. Kar nekiga dne perfhanta postarani mosh pred njegovo hiſho s leſeno ного ino o berglah. Opaden, pa prav perjasni mosh poproſi per Martinu milofhne.

« No, ta je tudi nefrezhin! » ſi miſli Martin, « ino je vender tako jaſniga pogleda. S tem hozhem govoriti, nefrezhni ſe dobro ſaſtopijo. »

« Pojdi notri, ljubi ſeriz! » mu rezhe, « ino vſedi ſe »

ſeriz. Vi ſte predobri. ſaj ſim le berazh ino neſim take ljubesni navajen.

Martin. To je pazh ref, de frezhni ljudje ne vejo, kako je revnimu per ſerzu. Sdaj ſi pa ravno pravo hiſho ſadel; poglej, jeſt ſim morde bolj milovanja vredin, kakor ti s leſeno ного ino berglami; vém, kaj ſe pravi nefrezhin biti.

Sato te tudi lahkø bolj milujem mem vſih drugih meſhzhanov.

ſeriz. Vi ſte nefrezhni?

Martin. Ja, nefrezhin, prav nefrezhin ſim

jeft, ljubi mosh! Glej, imel fim ljubesnivo mater ino dve leti tudi svesto sheno, ki mi je she sinka rodila. — Is serza fim jih ljubil, prav frezhin mosh fim bil. Pa oh! pred dvema meszama mi je smert mater, sheno ino otroka vsela, ino sdaj fim tukaj sam, sapufhen od nar ljubfhih. Govori, ali nesim nar nefrezhnifhi, ali je zhudo, zhe se nemorem vtolashiti!

Seriz. To je, de ste milovanja vredni. Pa ljubi Bog! ko bi vam jeft svojo nefrezho jel perpovedovati, bi me vi she veliko bolj milovali ino rekli: Ti si she veliko bolj revin, sivi berazh! — Bergle, lesena noga in berafhka paliza; o to she ni vfa moja reva!

Martin. Perpoveduj, lepo te profim. Morde si mi dober angelj, de me vtolashifh.

Seriz. Pa poslufhajte:

Imel fim, enako vam, ljubesnivo sheno, troje otrok in tudi premoshenja. V mojih nar boljfhih letih vojfka deshelo prevlezhe. Per-morali so me s sinama vred vojfhak biti, ter preferzhno sheno ino ljubo chzherko popufstiti, Preshaloftna ura je bila, ko smo se lozhili. Po deshelah smo se vlazhili, pa ne de bi bili vedili, kaj se s domazhim godi. In na sadnje, o grosa! smo mogli flifhati, de so sovrashniki na-

fho vaf obsedli, obropali ino sashgali; hzhi je v plamenu konz vsela, sheno so pa tako nevf-mileno morili, de je kmalo potem svojo dusho Bogu srozhila.

Missite si shalost, med strasnim bojam tako sporozhilo prejeti. Pa faj imam she sino-va, sim si mislil, ki mi bota na starost pomagala, ino sim se tolashil ter se vsiga Bogu vdal. — Ali nefrezha she ni bila dognana. V nekimu boju mi je pulja (ali kugla) nogo prebila. V bolnisfnizo so me sanefli, kjer sim tako dolgo ostal, dokler sim samogel ob bergli shantati, ino potem sim zhes dolgo v nasho pogorelo vaf perfhel. Sdaj so se moje moje lastne ozhi vsiga preprizhale, ino shalost se mi je mno-shila. —

» Oh moja draga shena! moja ferzhna hzhi! » sim sdaj na groblji svoje hifhize tarnal, ali s tarnanjem ju nesim mogel spet k shivljenju obuditi. Ob bergli sim stal, nesim vedil, kam se oberniti, ino nizh, drusiga pozheti, kako berashko palizo sgrabiti. Sinova she kadaj viditi, sim she davno vse upanje sgubil; vezh ko dvanajst lét nesim ne besedize od nju slifhal. Bog ve, ali she shivita, in kod se klatita. Rezi-te sdaj, ali nesim nefrezhnifhi od vaf.

Martin. (milovaje) Ja gotovo, veliko nefrezhnifli si ti od mene. In vender si per vfm tem tako mirin.

Seriz. Bogu bodi hvala! mirin sim veduo. V sazhetku me je fizer reva tefhko stala, to de zhe sim si jo bolj v ferze gual, hujfhi je bila. Poslufhajte fhe to; enkrat sim bil samifhljen, pretezheni frezhni dnevi fo fe mi shivo v spomin stavili, ko sim fhe tako uruo ino prosto svoje pota lahko hodil, ino bergla se mi je fhe teshji sdela. Postal sim maloferzhin, fkorej bi bil obupal. Sam nefim vedil, kar sim bil tiftikrat obzhutil. —

Kaj, ali ne bom vezh bres berglje hoditi mogel? jo vershem prozh, ter po fili hoditi fku fham. Pa oh jojmene! na tla telebnem, ino si hromo nogo slomim. Pazh sim se tolkel po buzhi, ino nefim drusiga samogel, kakor svojo traparijo objokovati. Skufhal sim vftati, pa le s vezhimi belezhinami sim sopet padel. Dolgo sim mogel s svojo slomljeno nogo tam leshati, dokler neki popotnik pride ino me v blishnjo vas perpravi. Po veliko fkufhnjah, kost fzeliti, mi je mogel ranozelnik nogo odresati, ino sdaj moram s to lefeno nogo se po svetu klatiti ino svojo nepoterpeshljivoft veliko hujfhi pokoriti.

Martin. Vbogi mosh! O tudi jest sim bil she tako maloferzhen, de bi bil s glavo v steno bil.

Seriz. In kaj bi vam to pomagalo? terpljenja bi si s tem ne odgnali, desiravno bi keravavo glavo imeli. « Kamenj, ki ga sdvigniti ne moresh, pušti leshati, ino breme, ki se ga snebiti ne moresh, nosi voljno. » Nepoterpeshljivoft hudo le hnjshti stori, kar sim le predobro fkufil. Ako se pa voljno terpi, bo breme slajlhano, de se faj prenefe.

Martin. Imash prav, to umem; ali vender, kdo bi v taki shalofti ferza ne sgubil.

Seriz. Ni tako teshko, de bi se ne dalo navaditi. — Zhefar se zhlovek navadi, mu gre ód dne do dne do dne loshej. Otrok se hoditi le s hojenjem suzhi, ravno tako se terpeti le s terpljenjem navadi.

Martin. Kako bi se vender terpeti suzhil?

Seriz. Poslufhajte, kako sim se jest navadil, vam bo tolikanj losheji.

V fhe taki puftoti vijolize zvete, in med ternjem lepe roshe poganjajo: « In noben zhlovek ni tako revin, de bi kaj dobriga ne vshival, » sim dostokrat flifhal. — In zhe me je nadloga teshila, sim si misfil, veliko dobroft fhe vender vshivam, desiravno me nadloga tepe. Vshivam

veselja, ker imam dobro vest; zeliga sveta se mi ni bati, pred smertjo tudi ne trepetam, ja nesim s he tako silno nefrezhin! In vi vshivate tolkanj dobrot, ste sdravi in mozhni, tudi ne posnate revfhine, s he drugim lahko podelite. Ne mermrajte tedaj soper Boga, prenesite voljno terpljenje, s kterim vas je obiskal.

» Kdor dobrote, ktere vshiva, prav posna, ino na hudo, kar terpi, po mogožhnosti posabi, ta sna terpeti. »

Martin. Ta sna terpeti! lepe so tvoje besede; govorih mi na ferze, kakor de bi mi bil s nebef poslan. — Zhe imash s he kako isreko tolashbe, podeli jo meni, ki tolashbe potrebnjem.

Seriz. Tadi premishljevanje zhloveshkih pergodkov mi slajsha v zhasih nefrezho. Na mojih mnogoterih potih po svetu sim jih veliko najdel, ki jih je nadloga bolj teshila, kakor pa mene. — Enkrat sim bil prav shalostin, hitel sim v zerkev, v folsah sim Bogu nadlogo toshil in ga ferzhno polajshanja profil. Ino glejte! zhloveka so pernessli, ki ni imel nog. Bog, kako te sahvalim, sim sdihnil, de imam faj eno nogo, de s berglo vender le shantati morem, ino folse so se mi posufhile. V marfiktero hi-

fho fim perfhel, kjer je bila huda reva doma, in Boga fim sahalil, de je do mene vender tako miloftiv, ino tedej fim pokrepzhan dalje berazhil.

Martin. Oh! semlja je polna rev; kdo jih more isrezhi! ja refnizhno je fvet dolina fols.

Seriz. To je, de rev in teshav na fvetu ni isrezhi, pa verjemite mi, ko bi ne bilo terpljenja, bi bilo fhe veliko vezh shalovanja, ker bi ljudje, ki v vefelji fвета na Boga posabijo in ga v nemar puſte, nikoli na-njne miflili in fe k njemu vezh ne vernili, ko bi jih f terpljenjem ne obifkoval. Kadar pa Bog kteriga f terpljenjem tepe, fe fhe le save, ino premifhljuje, kdo bi ga bil vdaril, ter sazhne Boga, ki ga je ſapuſtil, ſopet ifkati. — Ko bi bili vi vedno v frezhi ino vefelji goſpodarili, fe bi bili morde prevſeli, in le v vefelje ſa-maknjeni na Boga zlo poſabili. Ker vam je pa Bog to nar ljubſhi odvſel, vam je ozhitno dal ſpoſnati, de na ſemlji vſe mine, njegova ljubefin ino ſtrah pa nikoli. Vſaka hiſha fe po-dere, ktera ni na njega ſidana.

Bog nam po vſakim terpljenji ozhitno pokashe, de ſmo le tiſtikrat terdni, kadar po

njegovih sapovdih shivimo. To je mene v nadlogi tolashilo, naj tudi vaf.

Martin. Ljubi mosh! kako mi sdaj loshej ferze bije.

Seriz. V refnizi terpljenje, zhe le prav prevdarimo, bo vfkakimu dobrimu v veselje. Pride od Boga, pa tudi k njemu pelje.

Temni oblak je fizer vedno zherin, to de zhe se na fuhe polja na vleshe, nam ni upati obilni'a perdelkov.

Tako je tudi bolezhina vedno bolezhina, terpljenje vedno terpljenje, to de zhe terpljenja zhloveka ne sadenejo, tako ne pride k Bogu, ne bo dober. In naposled je vender nar bolj tolashljivo, ker nam Bog f terpljenjem veselje napravlja.

Martin. Kakor mi je sdaj, tako se obzhitim pokrepzhaniga terpeti enako tebi. Kar je tebe umirilo, to naj tudi mene vpokoji. — Veliko dobrot f he vshivam, hvaleshno jih hozhem is boshje roke prejeti ino ravno tako tudi britkosti. — Nepoterpeshljivoft bolezhine le mno-shi; naj mi jih poterpeshljivoft sanaprej manj-f ha. — Bog me po terpljenju k febi vabi, do-briga me hozhe storiti in po terpljenju v veselje peljati, tedej hozhem njegovimu vodenju se po-

polnoma vdati. In ako bom tako delal, kaj misliš, bom tudi jest kdaj tako vesel ino sadovoljin, kakor si ti?

Seriz. Ne verjamem samo, ampak tudi gotovo vém, de ne bote vezh toshili, ampak bote vedno mirni. — Ali ljubi moj! zhe tudi sdaj v tem hipu nar boljšhi fklepe delate; morate vender pomisliti, de smo slabi ljudje ino de po pomisliku nar bolji fklepi sginejo. — Pride zhaf, de dobro, ki ga vshivamo ino hudo, kar drugi terpe, ne vidimo, ino kir si boshjo dobroto v svojim ino drugih terpljenju ne vsame-mo vselej k ferzu, kir po tem takim sopet lahko v poprejshno otoshnost pademo. Glejte! tukaj nam je sopet she nekej treba, kar nam novo mozh v terpljenju deli.

Martin. Tako mi she to povej, de mi bo szelama pomagano.

— Seriz. To, bres kteriga vse nizh ne velja, je molitev, je perjasnost boshja. — Zhe nam mozh v terpljenju slabi, tako urno v molitvi svoje pozhutke k Bogu povsdvignimo ino novo pomozh ishimo, ino jo bomo tudi sadobili, in zhe jo ponishnišhi profimo, toliko obilnišhi nam bo rasodeta. Ali v molitvi ne smemo ene rezhi posabiti, namrezh isvelizharja, ki nam ima ved-

no pred ozhmi biti. Njegovo zelo shivljenje od jasliz do groba ni bilo drusiga ko terpljenje, ino per vsm terpljenju je bil vedno v boshjo voljo svojiga ozheta vdan. » Ozhe! tvoja, ne moja volja naj se iside. » In ako ne terpimo, kakor on, ne bomo s njim nebeshkiga kraljestva posedli. Molitev ino misel na terpezhiga odrefhenika mi je she vfelej sheherno skufhnjavo nepoterpeshljivosti smagati pomagala, in bo tudi vam pomagala.

Martin. Ljubi mosh! tega ne bom posabil, molil bom ino na odrefhenika mislil v zhasih maloferzhnosti. — Tolashbo, ki si jo v moje pobito ferze vlil, ti nemorem drugazhi poverniti, kakor, ako si klatenja po svetu she trudin, ostani vse svoje shive dni per meni, jest bom sa te, kakor sa svojiga ozheta fkerbel.

Stari Poshten, tako je bilo ferizu ime, je bil tega slo vesel.

Le s folsami se je mogel po vrednosti sa dobrotljivo ponudbo sahvaliti. — Ostane tedej per Martinu, in ga s svojimi vgovori popolno ma potolashi in umiri. — Sato ga je pa tudi Martin ref ko svojiga ozheta sposhtoval, in mu stregel; in dobri Poshten je prav vesele dni v njegovi hifhi imel. — Martin in Poshten sta si

veselje in shalošt po bratovski delila, in tako je minulo zelo leto v nar boljshi sadovoljnosti. — Med tem se je Martin v drugizh oshenil, prav dobro, poboshno ino poshteno sheno je dobil, ki je stariga Poshtena ljubila, kakor dobra lzhi svojiga ozheta. Ob letu je bil Martin spet ozhe ljubeshnjiviga funka. — Mlado dete je stari Poshten v svoje nar vezhi veselje vedno pestoval, kmalo mu je igral, kmalo ga sibal, kmalo ga je na rozhje vsel in s njim shantal k oknu, terkljal na shipo, pa tudi dete ga je slo rado imelo; sa nobenim ni tako pogledovalo, ko sa starim Poshtenam, kteriga so vsi v hifhi zhasbili, ko stariga ozheta. Zhe je ljubo dete poljubil, je bilo njegovo nar vezhi veselje, tode ta radošt se mu je grenila ino folse so ga oblivale. » O frezhni zhasi! » je potem sdihnil, « ko sim svojiga Joshika ino Korleta pestoval! oh, kdaj ste she sa mene sginili, — O moj Bog! kako rad bi umerl, ko bi veselje doshivel, she svoja sina viditi. Ali, nozhem se s prasnim upanjem motiti, nozhem tarnati, faj mi je Bog, ko sim nar menj upal, toliko veselja dal vshivati. Tam gori vaju sopet dobim! »

Dete je hitro rastlo, ino od dne do dne se je v Martinovi hifhi veselje mnoshilo. — Dosti-

krat so veselo krenljali, in boshjo previdnost premišljevali, ino vselej je stari Pofhten sklep storil, rekozh: » Sopot vidimo, Martin, de je gola refniza: Bog sa terpljenjem veselje pofhlje. «

Ravno fo bili nekiga vezhera okoli mise, finzhik v fredy med njimi, kar perderzhi neka kozhija, ino potem uruo mladi mosh v isbo stopi, ter s besedami: » Ozhe! moj Ozhe! « Pofhtena objame.

» Glas mojiga Joshika je to. Joshe! moj Joshe! « je komej stari Pofhten mogel pregovoriti, ino se je ves v veselji svojiga fina oklenil. — Ko se je od veselja she spet savedel ino ozhi odperl, je roke proti Nebesam povsdignil, ter tihama molil: » O moj Bog! veselje, ki mi ga das h vshiti, jest stari ne prenesem; perblishaj se mi ljubi sin, de te objamem, o moj preferzhni Joshe! — Martin! Martin! vdrugizh mi je moj sin Joshe dan! hvalite Boga s menoj vred! O veselje, s zhim sim si ga saflushil! »

Po ferzhnim objemanju je samaknjen ozhe sazhel poprafhovati « povej mi, moj sin! kako pridesh sopet, k meni? kje si brata popustil? «

Sin. Moj brat pozhiva she deset let; mah ga sarafha, Bog mu daj vezhni mir in pokoj, v boju je zhestito umerl, —

Ozhe. V boju — zhestito je umerl! Bog se ulmili duhe mojiga ljubiga ino dobriga Korleta! O de le tebe she vidim, ljubi Joshe! Povej, povej, kako se ti je ta zhasi godilo?

Sin. Kmalo potem, ko je bila pulja vafho nego prebila, ino ko so vaf ne vemo kam prozh neshi, sim postal feldvebel. V bitki per Shkitniku sim bil tako frezhin, s svojimi podloshni dva vojvoda vojfknih trum sovrashnikam otmeti, per ti prizhi so me sa stotnika naredili, ino ko sim bil she tako povikshan, se mi je nakljuzhilo, de sim v poslednim boju nekej sto sovrashnikov polovil. — To je kralj svedil, de sim bil hraber ino frezhin, in me je sa polkovnika (ali obrista) isvolil.

Ozhe. Moj sin polkovnik! Joshe, ti polkovnik! o veselje zhes veselje.

Sin. In ko se je vmirilo, ste mi pred vsim drugim nar bolj per ferzu leshali, vi ljubi ozhe! O kje vaf bom dobil? ali ste she shivi? Kako se vam godi? to so bile moje misli po duevi ino po nozhi. Na vse kraje sim pifal, narpoprej v nasho domazhijo, tode vaf nikjer nesim mogel isvediti, ter sklenem vaf sam poiskati. Na ravnost v Samodrejzo sim se podal. Ali tu nesim mogel drusiga svediti, kakor de ste pred

vezh leti s lefeno nogo v fofefko fhli. Povsod fim poprafheval po starimu Pofhtenu s lefeno nogo ino sdaj fim fhe le svedil, de taki stari zhlovek v mestizu prebiva; morde bo ta, si mi flim. Vefel fim se sem peljal poprafhevaje v blishni gostivnizi, ino kakor so mi vaf popifali fim sposnal, de ste vi — ino sdaj fim vaf dobil ino fim per vaf.

Ozhe. Moj Bog! Moj Bog! hvala, hvala ino zhast tebi sa milost, ki jo starimu ozhetu iskashefh.

Sin. Ja sahvala in hvala njemu, de mi je dal svojiga ozheta fhe najti. — Ino sdaj, ljubi ozhe! fim tukaj de vaf feboj vsamem, ino vam vse povernem, kar ste mi dobriga storili. Mir je, ino tudi imam dosti perhodkov, vam vafho starost oslajfhati. —

Vefelje, ki sta ga Martin ino njegova sheua per tem nastopu obzhutila, si lahko mislite. Is tega vefelja se pa perzhue blagi prepир med polkovnikam ino Martinam, ki ni rad svojiga stariga perjatla od hifhe pustil. — Ali vender otrofhka ljubeshin smaga, in zhes ofem dni se fin s ozhetam na pot poda.

Ni treba perpovedovati, s kakfhino hvaleshnostjo sta se ozhe ino fin poslovila per Mar-

tinu ino njegovi svesti sheni ter se na pot podala.

Dolgo se ni mogel ozhe od Martinovih lozhit, terdno ga je sa roko dershal, predin se je v kozhijo vfedil, po tem se po sili va-njo sashe- ne ter she jokaje sa njim saklizhe: « Sdravi bodite Martin! Bog naf is terpljenja v veselje pelje.

XXVI. GORJÉ OTROKU, KTERI

OZHETA IN MATER NE

SPOSHTUJE.

Marijana je bila edina hzhi poshtenih staršev, ino fizer dober otrok, dokler je bila per starših. De bi se bila pa bolj isurila, so jo k ptujem ljudem v flushbo dali, kjer je tudi flushila, dokler ji neso ozhe umerli.

Po ozhetovi smerti jo mati spet k sebi vsamejo. —

Ali namesti, de bi bila Marijana boljshi ino perurnishi domu perfhla, pride vfa spride- ua; taka je bila, de mati svoje hzhere vezh spo-

snati ni mogla. — Ni bila vezh tiha, vbogljiva Marijana, kakor poprej, ko je ozhetovo hifho sapuſtila; ampak prav ſpazhena in rasujsdana. —

Silno ſe je dobri materi v ſerze vſhalilo, ſvojo hzher, od ktere ſi je tolikanj obetala, tako ſprideno viditi. — Ni jenjala jo ſerzhno opomiuovati in ſvariti, ali ne, de bi bila Marijana ſa materno ſvarjenje kaj marala; doſtikrat je materi s gerdimi beſedami odgovarjala ino ni ſi puſtila vezh ukasovati. « Dôſti dolgo ſim vam bila v ſtrahu, ſdaj pa ſhe fama vem, kaj mi je ſtoriti. » S takim odgovoram je bila vedno perpravljena, zhe ſo ji mati kaj rekli. —

Nobenimu ni tiho terpljenje matere bolj k ſerzu fhlo, kakor Neshi, njih ſveſti dekli, kteri ni malo teſhko djalo, de je poprej tako dobra in vbogljiva Marijana, ſdaj ſdivjala. Tudi je Neshi per Marijani ſhe prezej veljala, ker je bila ſploh s vſakim prijaſniſhi, kakor s ſvojo materjo. —

Zhe je Neshi s Marijano fama bila, ji je doſtikrat ozhitala: « Glej ljuba Marijana, vender ni prav, de tako gerdo s ſvojo materjo ravnafh. Si bila faj tako ljub, dober otrok! Verjemi mi, ti ſvojo mater ſlo ſhalifh, in zhe boſh ta-

ko delala, jim bošh ozhitno shivljenje perkraila. Saj vender neso tega sašlushili. Ko bi ti pomislila folse, ki so jih savoljo tebe tozhili, in fkerbi, ki so jih sa tebe v maternim ferzu imeli, o gotovo bi bila hvaleshnisthi! Zhe premislifh, de so na tebe vedno mislili, ko si per drugih ljudch slushila, de ti si bila njih edino vefelje, o ti bi zeli dan si persadevala, de bi jim le vftregla ino jim vefelje delala. In ko bi jim ti vse storiła, kar jim na ozheh sposnash de bi radi imeli; jim vender nikoli ne morešh poverniti, kar so sate storiłi! « E, molzhi! jest ne terpim vedniga klepetanja, » je bil navadni odgovor Marijane, ter se od Neshe prozh poda.

Vse pregovarjanje je bilo saštonj, Marijana oftane termasta, in stori, kar se ji poljubi. Mati so mogli sdaj to sdaj uno toshbo zhes njo flifhati, ako so jo kregali, je bila gola nedolshnost; vsaka toshba je bila smifhljena — gerda lash. In ko so ji enkrat refnobno nje pregrehe ozhitali, se je Marijana tako silno predatorsnila, de je svojo roko proti materi vsdignila. — Ali naglo jo Nesha sa roko poprime ter ji rezhe: « Gorje otroku, kteri svojo roko proti staršhem vsdigne! O Marijana! tebi se ne-

more dobro goditi, ti boš enkrat strafno nefrezhna.»

«Ja gorje tebi! ti sprideni otrok!» mati Neshi v besedo leshejo ter se sjokajo, «ti ne boš prekletvi odšla, s katero je Bog take otroke preklel. Marijana! Marijana! ti se lahko pregrešiš nad svojo materjo, Bog take hudobije gotovo kasnuje. Verjemi mi, bolezhina in shaloft, ki jo sdaj materi storiš, ti bo defetero povernjena.»

Te besede ino solse matere so Marijano sizer ganile, de se je sjokala, ino se tudi poboljšhati obljubila, ali nje svojoglavnost je bila prevezh vkoreninena, de bi bila te besede v ferzi obdershala; v kratkim je bila sopet staro vkljubljivo dekle. —

Sa nekej let ji dajo mati gospodinstvo, ker so njih mozhi vidno omagovale, ter sami neso mogli vezh gospodarstva ofkerbovati.

Ali sdaj so s helle mati briuko mogli obzhatiti, kar se vezh star hem s godi, ko gospodarstvo svojim otrokam isrozhe, ki se postarajo ino omedljujejo ino si svoj kruh vezh sami perflushiti nemorejo.

Vfaki kozhek kruha, sleherni sklediza juhe (tali shupe), ki je bila materi v zhum-

nato nesena, je bilo Marijani she prevezh; vezhkrat je zlo materi ozhitala, de je lahko v zhumnati pofedati, kadar se ona s svojim mosham na polji per delu trudi (poti,) de vsm shivefh per-dobi. Tudi je Marijana grosno malokrat k svoji postarani materi fhla pogledat; ta je fama v zhumnatizi fedela, nesmoshna sa druge opravi-la, je na tihim sdihovala in Boga profila, de bi jo kmalo k sebi vsel. Samo Nesha je vvak hip, zhe je le vtegnila, k svoji stari prijatlizi skozhi-la, pred to je she svoje serze odkriti mogla.—

Tako ste prasnizhne vezhere fkupej pre-fedele ino ena drugi svoje reve toshile, in po-tem so mati vezhkrat sdihnili: »Nesha, oh ne-hvaleshnoft otroka boli ino se ushali, o v serze se mi ushali, zhe pomislím, moje lastne hzhe-ri nehvaleshnoft me bo prerano v grob spra-vila! Nesha, ti bofh vidila, jest bom kmalo umer-la; faj mi she ni vezh shiveti.«

In v refnizi so se dobra mati tako shalili, de so njih mozhi ino sdravje s vvakim dnevam pojemale. Njih potreshba v bolesni ni bila bolj-fhi od sdravih dni. Nesha je tudi sdaj njih e-dina postreshniza bila, in zhe je ravno Marijana kdaj k svoji bolni materi perfhla, so vunder mati na njenim kiflim obrasu previdli, de dru-

šiga ne sheli, kakor de bi jo kmalo s hišhe
nešli. Mati so od dne do dne slabišhi perha-
jali, ino smertna ura se jim je vidno blishala.

» Marijana! » rezhejo enkrat mati, na! pri-
mi v posledno roko tvoje matere. Nizh ti ne
ozhitam, vse ti odpuštim.

— De bi ti le Bog v greh ne shtel, ino ti
po tvojih otrozih ne povernil, kar si nad ma-
no pregrešhila. Sdrava bodi ino ne posabi svo-
je matere! » Te besede, ko so mati Marijanino
roko s všo možhjo terdno dershali, so hzher v serze
ginile, jokaje je mater odpušhanja profila, ino
oframotena in polna keša je le v posteljo ozhi v-
perte imela. V tem hipu bi bila fizer rada všo
shaloft, ki jo je materi storila, ne storjeno
vedila, ali preposno je bilo, v nekej dneih so
mater s hišhe k' pogrebu nešli. —

S pervimi ofem dnevmi šta tudi shaloft
zhes smert matere in nje spomin sginila. Samo
Nesha se ni nikoli v zhumnato oserla ino niko-
li ni memo groba fhla, de bi se ne bila sjo-
kala. Velikokrat si je mišlila: » Dobra mati! ti si
prestala. sdaj je na meni versta. O Bog, kako
se bo fhe le meni godilo, ker sim le dekla,
nobedia ne bo pomislil, de sim svoje mozhi per
hišhi sgubila? « —

Marijanin pervorojen otrok, Albert s imenam, je bil tistikrat 6 lét star, ta dezhek je bil nje edino veselje; ljubshi ji je hil, ko vse drugo, rajshi je vidila, de je njo kdo shalil, kakor pa dezheka, in akoravno je kako kasin (ali fhtrafingo) saflushil, bi jo bila raji ona prestala, kakor pa de bi vidila finika tepsti. —

Ali more s Alberta kaj drujiga biti, kakor is vsakiga otroka, ki je v slepi ljubeshni isrejen?

Ozhe so pazh drugazhi mislili, radi bi ga bili dobriga mladenzha isredili, in kadar so ga savolj pregreshkov kasnovati hotli, je serzhek k materi perbeshal. In ozhe dolgo zhasa od matere lepe besede neso dobili, mogli so le fli-fhati, de so prehudi, preojstri mosh, ki sheni ino otroku le hudo shelé.

Ali je zhuda, de se je Albert na mater sanafhal, ino na isgovarjenje svoje matere mnogo hudobij dopernafhal?

Albert je kakor v letih, tako tudi v porednosti rastel.

Nizh se ni uzhil, tudi nobeniga dela navadil; povfod bi bil pa rad, kjer so shidane volje bili. In kdo ne vé, de mladenzhi, ki nad delam veselja nimajo in ki postopajo, v vse nevarnosti mladosti padejo? Taka je bila tudi s Al-

bertam. Bil je fizer mehki ga serza, tode nepremisljen mladenizh, ki hitro pregreho obshaluje, to de s he hitreji se sopet v hudo sape lati da. Posebno je bila igra njegova poglavitna strast, sa ktero mu neso bili ne dnevi ne nozhi prevezh.

Denarje, ki mu jih je vedno mati fkrivaj dajala, mu kmalo niso bili sadofti. Smikal je mo ko, shito ino druge rezhi, ter jih je prodajal, de je le svoje shelje spolniti mogel. To smikanje ni moglo v hifhi dolgo nesnano ostati. Ozhe je gotovo le Alberta natolzeval, tode Marijana bi bila shivljenje sa nedolshnost svojiga fina dala. Kljuzhe fo bolj fkrivali; sdaj se pa en dolg sa drugim sve, ki ga je Albert naredil. Mati je vse molzhe in fkrivaj poplazzhala, de bi le ozhe ne svedil. Ali Albert jo je tako dolgo uganjal, de ni moglo ozhetu vezh fkrito ostati, — mogli fo svediti, kako se njih fin vede. Bres isgovarjenja je sdaj Albert ozhetovo hifho sapustiti mogel, ker je ozhe dobro previdil, de s vfo ojstrostjo nizeh ne opravi per njemu, dokler mu mati na strani stoji ino ga sagovarja. Po velikim prepiri in soper voljo matere, ga je dal k strizu, ki je bil prav ojster mosh. Miflil si je, ta ga bo ja na pravo pot perpeljal.

Ali Albert tudi takej ni bil boljſhi. V kratkim je bil ſavoljo ponožniga vlazhenja k vojſhakam vſet.

Sdaj je Marijana prevedila, kako nefrezhna mati de je. » Moj Albert, pa vojſhak! — Bog! kako me vbogo sheno tepesh! oh, to ſo terpljenja ſa materno ſerze! » Tako je doſtikrat Neſhi jakaje toſhila.

» Marijana! Marijana » pravi potem Neſha, « to ſte ſi ja ſami napravili. Kakor ſe otrozi navadijo, taki oſtanejo. Premiſlite, vi ſte vſe to na ſvoji materi ſafluſhili, kar ſdaj terpite. Ali ſe ſpomnite, ko ſim vaſho roko vderſhala ino rekla: Gorje otroku, ki ſvoje roke proti ſvojim ſtarſhem vsdigne, in kako ſo mi potem vaſha mati v beſedo ſegli — Bog ſe vſmili nje duſhe — Bog take pregrebe gotovo kaſnuje, — Bog vam odpuſti vaſhe grehe, ino naj vam ne da na Albertu ſhe vezhi kriſhe doſhiveti. »

» Oh ja, ſafluſhila ſim, » je rekla Marijana potem v ſvoji ſhaloſti, » O dobra mati, kako bi vaſ ſdaj ſa odpuſhanje proſila, kako bi vaſ ſdaj ljubila, o ko bi vaſ ſpet naſaj dobi-la! »

Ali ta ſhaloſt je bila prepoſna ino je le nje terpljenje mnoshila. Med tem je ſhe tudi

Franze, njeni drugi sin, prezej sraffel, tode le Albert je bil materni sinzhek; Franze ni mogel materne ljubesni dobiti. In ravno to je bila njegova frezha, on se je le bolj ozheta ino Neshe dershal, ino po nju napeljevanju je sraffel dober mladenezh in poln upanja.

Ali to ni Marijano potolashilo, jokala je ino vpila vedno po Albertu; ni jenjala tarnati, dokler ni bil od vojshakov odkupljen, ker pravi, nadloga ga je morde poboljšhala. Oh! zhlovek si vezhkrat krish, ki si ga je sam sadel, s nevoljo prezh vershe, ter si sadene she dva hujshi.

Taka se je tudi Marijani godila. Menila je, de bi le Albert per nji bil, potlej bi bilo vsiga terpljenja konz. Tode Albert je perfhel, de ji je terpljenje vedno mnoshil: ker ni boljšhi, ja she veliko bolj spriden nasaj perfhel. Sleherni teden je kakshino napako nazhinil svojim starshem v novo shalost.

Ni bil she dolgo doma, ko se je v pijanosti s svojimi igravskimi pajdashi stepel ino nekiga s bodalzem smertno ranil. Ubeshal je, ino od te ure ga ni bilo nikjer viditi, she menj pa isprafhati. Sraven tega je pa she ranen mladenezh v treh dneih umerl.

Neisrekljivo shaloft je Albert f tem nefrezhnim nazhinam v ozhetovo hifho safijal. — Mati je le po Albertu vpila ino rjula; ozheta pa shali ozhitanje starfhev vmorjeniga mladenzha ino prekletva zhes morivza tako filno, de fi med ljudi vezh ne upa priti. Ta shaloft je gotovo tudi perpomogla, de je kmalo potem na naglim kerzhu umerl, ter Marijano vdovo sapuftil.

Le Marijana je mogla vse udare nefrezhe preterpeti. — Kakor de bi bila ob pamet perfhla, je po hifhi trapala, in noben zhlovek, ja tudi Neshaj ni mogla potolashiti. » Sa me ni tolashbe, « je vedno tarnala ino rijula. » O jest fim nar nefrezhniifhi shena! Alberta — fim sgubila, in k temu fhe vdova postala! V refnizi me fleberna bolezhina defetero sadeva, ki fim jo materi vsrokovala. O Bog! kdaj bofh jenjal moje pregrehe nad mano fhtrafovati? »

Ni ji bilo tako po moshu tefhko, kakor pa je po Albertu hrepenela. Oh, kje je nefrezhni Albert? kako fe godi reveshu? O moj Bog! zhe mora od hifhe do hifhe berazhiti; kaj, ko bi fe bil tolevajem perdrushil? ali ko bi bil is obupa fhe zlo v kako vodo fkozhil? Tako je dan ino nozh premifhljevala ino vfaka

mifel jo je s novim nepokojem navdajala; kamor koli gre, ima Alberta pred ozhmi.

» Tu je sedel, tam je leshal, tu sim mu kruh dajala, tod je s mano hodil; a take misli so vedno njeno duško muhile.

Hifha, v kateri je toliko britkoſti ſkuſiti mogla, kjer je bila ſleherna rezh ſhaloſt in ſpomin njeniga ſina, ji je bila ſa tega voljo od dne do dne bolj ſoperna. — Premifhljuje, kako bi bilo, ko bi hiſho ſamenjala, ali pa prodala?

Po frezhi je tiſtikrat, ne dalezh od vafi, kjer je bila Neſha rojena, na nekimu poſameſnim gradizhu edina hzhi bila, kateri ſo ſtarſhi odmerli, ino ſi je ravno jakiga ſhenina iſkala.

Kako lahko bi ſe naſh Franze oſhenil, ſi je Neſha miſlila ino ſvetuje to materi. Marijana koj pervolji in ſklene ſvoje pohiſhtvo ſ poljam vred prodati, ter ſ tem denarjem, ki ga bo potegnila, Franzetu bale napraviti. In tako ſe je tudi ſgodilo. Neſha ino njeni ſorodniki ſo to rezh ofkerbeli ino zheſ ne dolgo ſta ſe Marijana ino Franze, ſ ſvojo ſveſto Neſho na gradizh preſelili. —

Franze in njegova ſhena ſta bila pobošni par, goſpodarita v frezhni domazhi ſpravi

ino polna ljubesni eden do drugiga. Marijano sta slo zhišlala, ino ji dobro stregla, kakor le dobri otrozi svojo mater preskerbeti morejo ino Nesho sta pa imela, kakor vredno sorodnizo, ktero bi ne bila rada od hiše dala. —

Tukej bi bila Marijana pazh lahko mirno shivela, ko bi jo ne bil spomin na Alberta nepokojil. Ali tu ne mine noben dan, de bi ne bila vezhkrat po njem jokala, ino v mislih zel svet obhodila, de bi bila ljubzhika svojiga ferza dobila. To de nemogozhe se ji je sdelo, sguhljeniga še najti, ker ni bilo nobeniga sledu, ga še kdaj viditi.

Nekiga dne sta Franze in njegova shena na shegnanje k sorodnikom šhla, kteri so dve uri hoda od tam v neki vasi stanovali.

Marijana ino Nesho ste doma ostale ino maliga vnuka pestvale. » Poglejte Marijana! « pravi Nesho, kako je ljubesnjivi Bog vashe terpljenje konzhal, ino vse tako dobro ino lepo storil. Sbite si še enkrat fkerb sa vasliga Alberta is glave. Bog ga bo preskerbel, saj vam je sopet v malimu detetu novo veselje poslal. » — Tako ste tolashile ena drugo, se vleshete, ino še ne mislite na strah, ki ju bo to nozh obšel. —

O polnozhi vlomijo trije tolovaji v hišo, ino po fili hozhejo denarje od stare matere, ker je pa ta rekla, de ne vé sa denarje, ino ker se je njih hudobii s vfo mozhjo vstavljala, fo jo vmorili. Sdaj fo tolovaji fkrinje in omare rasbili ter vse poropali. —

Shiva dufha fe ni ganila. — Ravno sta dva roparja Nesho v postranski zhumnati dobi-la in jo muzhila, ko tretji vef sdivjan savpije: » Oh! moja mati! ter tolovajem oroshje s rok potegne. Jenjajta! jenjajta! prosim vaju, ali pa bota vmorjena! «

Urno pograbita roparja, kar moreta, ter se v beg spuštita.

Kakor mertva je Nesho v zhumnati leshala, ino vekajozhe dete sravin nje. » Nesho! Nesho! ali she vezh ne posnate vafhiga nefrezhniga Alberta? «

» Albert! « jezlja Nesho in prestrafhena savpije: » Albert! Albert! ubijavez svoje matere! «

Sdaj se Nesho in Albert maternimu truplu blishata in nesta drusiga mogla, kakor roke viti in jokati, de fo se folse s kervijo mefhale. » Bog fe ufmili tvoje dufhe, ljuba Marijana! « rezhe na sadnje Nesho, ko fe je spet savedila.

» Oh Albert! ti nefrezhni sin! ubijavez svoje lastne matere! »

Alb. Oh jest hudobnesh! nesim vredin, de me semlja nosi. Nesh, she le ko sim omare rasbijal mi je serze presunilo. » Tu je ime tvojiga ozheta! ti lomish v omare svoje matere, ino sadnjizh she to! o gorje meni! (Potem ji poda eno zulizo s napisam: te dve sto goldinarjev svojimu neposabljivimu sinu Albertu svešta mati Marijana odmeni.)

Nesh (si roke vije) O nefrezhni Albert!

Alb. Jest berem, se prestrafhim ino sposnam svojo umorjeno mater; potem sasilhim tvoj krik ino sim perhitel, de sim te she smer-ti otel. O ljuba, draga mati! odpusti svojimu sinu, ne toshi ga pred boshjim sodnim stolam!

Nesh. Albert! hiti, beshi, kamorkoli vesh in snash, beshi, te prosim, de te gosposka v pést ne dobi.

Dóstikrat she Albert truplo svoje matere kufhne in potem pobegne.

Ko bresupen se je okoli klatil, britkost ino grisenje vesti ga je povsod spremljevalo. Skrival se je v gojsdih, tode gojsd ga je le ozhem sve-ta! perkrival, ne pa samimu sebi, she menj pa Vsigavidejozhimu.

Kamor se osre, vidi prav shivo pred sabo umorjeno mater. Vidi bodalze nje perfi prebofki; vidi, kako ufta pazhi, ozhi vije, kako se brani ino sa shivljenje bojuje, kako se fili s ranjeno roko morivza prozh pahniti; fleherni fhumezhi listek je mnoshil njegovo teshavo, ino ga v novizh s straham napolnil; vftaki ptizh mu je pel: » Ubijavez matere, ubijavez! » vftaka v germovji hrumezha shivaliza se mu je kervavi mafhevavez sdela. Divji je simtertje letal, povfod ga je le peklenfka muka terpinzhila. Napofled v begu perhiti fam k gosposki, se isda ino ne dolgo po tem je pod rabeljnovo roko umerl ubijavez matere.

Otrozi! tu vidite, kam pelje svojoglavnoft, pregreffhua nepokornofit ino sanizhevanje svojih ftarfhev.

Starfhi! tu glejte terpljenja, ktere nesmerno flepo ljubefin do svojih otrok nasledujejo! —

*V natif teh poslovenjenih povesti so pre-
milostivi Knes, Gospod Gospod*

Franzifhk Kfaveri,

*Gorifhki Velkifhkof, 9. dan velkiga serpana
1845 dovolili.*

K A S A L O.

	Stran.
Jakob Hifhnik in njegovi otrozi	3
Jernej vertnar	28
Jakiz firola	32
Svesti fin.	42
Ozhetomor	43
Plazhana otrofhka ljubestin	47
Lénza in Bogoljub	51
Mihez	54
Pénzhino gnjesdo.	58
Vrabzovo gnjesdo	63
Nori Joshef	69
Shtir létni zhafi	72
Janes Vefél	76
Svaritev	90
Potovod	91
Imenitni gospodje v gojsdu	112
Vboshtvo in pomozh	119
Mojster Tobia in njegov fin	124
Delaj greh she tako fkrilo, enkrat bode vse ozhito	153
Blagosferzhnost	155

	Stran.
Agata	160
Nenadjana pomozh	171
Veseli Miha	176
Ozhetova sapoved	183
Od terpljenja v veselji	187
Corjé otroku; kteri ozheta in mater ne spofhtuje	202
Plachans otroška ljubezn	
Leana in Bogoljub	
Blizna	
Penzhino gajede.	
Varstvo gajede	
Novi Joshel	
Štiri letni zhan	
Janez Veseli	
Svaritev	
Poročje	
Imenitni gajede v g.	
Vdoshivo in pomozh	
Mojster Tobia in njegov an	
Delaj gosp the tako razno; eukrat babo	
ve oznanje	
Blagoslovshnost	

